

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævning af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Naturklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET >

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 i sagen om fredning af Holbæk Fællede i Holbæk Kommune og afgørelse om erstatning (j.nr. NMK-520-00037)

Indledning

Fredningsnævnet for Vestsjælland har den 17. september 2013 truffet afgørelse om fredning af Holbæk Fællede og den 18. september 2013 afgørelse om erstatning.

Sagen er rejst af Danmarks Naturfredningsforening den 5. november 2009. Formålet med fredningen er at sikre og forbedre livsvilkår for fælledens flora og fauna, at fastholde området som bynært naturområde og at styrke fælledens og de tilstødende grønne områders rekreative værdi samt at sikre en klar afgrænsning af Holbæks byområder i øst.

Fredningen omfatter et areal på 154 ha, hvoraf ca. 150 ha tilhører Holbæk Kommune. Den resterende del ejes af Boligselskabet Lejerbo, TDC Mobile International A/S og Holbæk Spildevand A/S.

Den samlede erstatning er på 5.595,00 kr.

Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af Fælledforeningen af 2010 og af Jægernes Kommunale Fællesråd i Holbæk Kommune.

Baggrunden for fredningen

Holbæk Fællede blev i 1991 omfattet af en lokalplan, hvis formål var at sikre områdets rekreative og biologiske værdier. I 2006 blev lokalplanen afløst af en ny lokalplan, der gav mulighed for byggeri af store idrætsanlæg, der var nødvendige for afviklingen af et DGI-stævne i 2009, men som også skulle kunne bruges efter stævnet. Ikke alle lokalplanens byggemuligheder er udnyttet. Efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse er behovet for idrætsanlæg dækket med de nuværende anlæg.

Foreningen ønsker med rejsning af fredningssagen at tilgodese områdets rekreative interesser og naturhensyn på lige fod med hensynet til idrætsinteresserne og at sikre et klart skel mellem Holbæks østlige byområder og det åbne land, idet byen udvikler sig i østlig retning. En fredning vil sikre nem adgang til et stort grønt område med et bredt tilbud af oplevelsesmuligheder og rekreative tilbud.

Beskrivelse af fredningsområdet

Fælleden er omgivet af socialt boligbyggeri mod vest, tæt-lav bebyggelse mod nord og nordøst og landeveje mod syd og øst.

Området fremstår overvejende åbent og græsklædt med varierende kulturpåvirkning med spredte bevoksninger af levende hegn og skov. Et bælte af nåletræer gennemskærer området fra nordvest mod sydøst. En del af relativt nyplantede løvskovspartier vil med tiden udvikle sig til væsentlige landskabselementer. Området er rigt på vandhuller – både de sommerudtørrende og småsøer, der er vandfyldte hele året.

Den nordlige del af området er let kuperet og fremstår med sine engarealer som den mest naturprægede. Engene og småsøerne giver gode forhold for insekter, padder, fugle og planter. Den midterste del af fælleden rummer tre mindre nyplantede skovarealer og tre relativt nyetablerede småsøer.

Den sydligste og østligste del har været bortforpagtet til konventionel landbrugsdrift. På grund af DGI-stævnet er disse områder i dag tilsået med græs.

Hele fælleden fremtræder mere eller mindre kuperet. I den vestlige del ligger Arnolds Bjerg, der rager 35 meter op over det omgivende terræn. Bjerget er opstået, fordi arealet gennem 10 år har været benyttet som fyldplads for bygge- og vejmaterialer samt råjord.

Der er en del grusstier på fælleden, der er meget benyttet af motionister, hundeluftere, børnehaverbørn og folk, der bare går tur.

Området foreslås i fredningsforslaget inddelt i tre delområder – delområde A, hvor det gennem pleje skal sikres, at biodiversiteten opretholdes og styrkes, delområde B, hvor fredningen skal sikre mulighed for et bredt udbud af rekreative aktiviteter og delområde C, som gennem pleje skal udvikles i retning af naturpræget park med henblik på stille aktiviteter.

De rekreative interesser er store på grund af den bynære beliggenhed. Fredningen vil styrke denne brug af området, idet det foreslås at udvikle området i retning af mange og meget forskellige tilbud til brugerne.

Interessen for at kunne benytte området til kulturelle arrangementer er også stor og knytter sig specielt til området omkring arenaen. Fredningsforslaget giver mulighed for i dette område at kunne holde enkelte større arrangementer.

Områdets planlægningsmæssige forhold mv.

Holbæk Fælle er i kommuneplan 2013-2025 udlagt som område 3.R01 – område til rekreative formål, friluftaktiviteter, naturområde og idrætsanlæg.

Fælleden er omfattet af lokalplan nr. 330, der navnlig har til formål at fastlægge områdets anvendelse til rekreative formål, at fastlægge de overordnede retningslinjer for områdets disponering og at udpege arealer til anlæg og bebyggelse til fritidsformål. Lokalplanen har muliggjort opførelse af både midlertidige og permanente anlæg i forbindelse med afholdelse af DGI-stævnet i 2009.

Den nordlige del af fælleden (ca. 36 ha) og et mindre areal vest for Arnolds Bjerg er registreret som beskyttet eng efter naturbeskyttelseslovens § 3. I området findes endvidere 15-16 småsøer, som ligeledes er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I området findes enkelte beskyttede diger. Området skråner mod syd og afvandes til det § 3 beskyttede vandløb Kalveå, der ligger i områdets sydlige ende. Åen har på det åbne område karakter af en afvandingskanal. De øverste ca. 3-400 meter af åen er rørlagt, men søges frilagt gennem fredningen.

Fredningsnævnets behandling af sagen og afgørelse

Fredningsnævnet holdt offentligt møde den 12. marts 2010, og der blev efterfølgende foretaget besigtigelse.

Holbæk Kommune og Danmarks Naturfredningsforening fremkom den 23. september 2010 med en fælles indstilling til fredningsnævnet om fredningsforslaget.

Danmarks Naturfredningsforening fremsendte den 27. maj 2011 et revideret fredningsforslag til fredningsnævnet, hvortil kommunen havde udtalt sin støtte. Kommunen besluttede den 29. juni 2011 at indtræde som medsagsrejsere af fredningssagen.

Fredningsnævnet har i afgørelsen bemærket, at det reviderede fredningsforslag er blevet til efter et længere forhandlingsforløb mellem Danmarks Naturfredningsforening og Holbæk Kommune. Kommunen har i den forbindelse afholdt 3 møder, hvor en række organisationer – herunder Fælledforeningen af 2010 - har deltaget. Der er herefter opnået fuld enighed med Danmarks Naturfredningsforening om fredningsbestemmelserne, og kommunen er indtrådt som sagsrejsere.

Der har endvidere været afholdt flere møder med fredningsnævnet, hvor de forskellige organisationer mv. har haft lejlighed til at udtale sig.

Fælledforeningen af 2010 har tilsluttet sig, at der sker en fredning af området, men ønsker i højere grad en egentlig fredning i naturmæssig henseende og i mindre grad mulighed for afholdelse af diverse arrangementer mv.

Fredningsnævnet er af den opfattelse, navnlig når henses til den bynære beliggenhed samt områdets størrelse og historie, at det bør opdeles i delområder, således som det fremgår af fredningsforslaget. Det forhold, at der er mulighed for rekreative aktiviteter og arrangementer mv. i delområde B, herunder med et eventområde, udelukker således efter nævnets opfattelse ikke, at andre dele af området fredes med særlig vægt på det landskabelige, naturmæssige og biologiske.

Fsv. angår fælledforeningens forslag om, at der ikke skal være begrænsninger i området, hvor hunde må færdes løse, finder nævnet, at hensynet til de øvrige brugere af området samt dyrelivet kræver, at hunde skal føres i snor. Undtaget herfra er dog den del af fredningsområdet, som ligger syd for Ny Oldvej, hvor hunde kan færdes uden snor.

Med hensyn til de tre søer i delområde B finder nævnet efter antallet, omfanget og placeringen af søer i hele fredningsområdet ikke grundlag for at ændre områdeinddelingen, så de tre søer kommer til at ligge i delområde C.

Fsv. angår fælledforeningens øvrige indsigelser bemærker fredningsnævnet, at mange af disse har karakter af bidrag til den kommende plejeplan, der skal udarbejdes i overensstemmelse med fredningsforslaget.

Fsv. angår Boligselskabet Lejerbos indsigelser bemærker fredningsnævnet, at stort set hele boligselskabets del af området er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvorfor nævnet ikke finder grundlag for at flytte dette område fra delområde A til B.

Fredningsnævnet tiltræder herefter, at området fredes i overensstemmelse med det reviderede fredningsforslag med mindre ændringer.

Fredningens indhold

Fredningen har til formål at bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter, at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter, at skabe grundlag for naturpleje - i særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A, de aktive rekreative interesser i delområde B og de landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C.

De biologiske værdier i delområde A skal sikres gennem pleje. Området skal sikres mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid af året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende uden for de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Plejen i delområde B skal sikre mulighed for et bredt udbud af rekreative interesser, motion, fysisk aktivitet og friluftsliv. Det er endvidere tilladt at opstille borde, bænke, grillpladser, shelters og at etablere naturlegepladser o. lign. samt mindre træningsfaciliteter til brug for motionister.

På arealet syd for Ny Oldvej er det tilladt at etablere en større indhegning til brug for luftning af hunde uden snor.

Plejeplanen i delområde C skal sikre, at muligheden for stille rekreative interesser tilgodeses, og at området udvikler sig i retning af naturpræget park. Området skal sikres mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende uden for de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Kommunen kan i nærmere bestemt omfang arrangere eller godkende arrangementer på fælleden. Der skal ved planlægningen heraf tages vidtgående hensyn til naturens sårbarhed og øvrige brugeres benyttelse af fælleden.

Større arrangementer (dvs. arrangementer med forventet deltagerantal på over 3.000 personer) skal afvikles inden for den del af område B, der på fredningskortet er benævnt eventområde. Af hensyn til dyrelivet skal arrangementer afvikles i perioden 15. juni til 1. marts. Der kan højst afvikles 5 større arrangementer årligt, heraf kun en dag i perioden 15. juni til 1. juli. Øvrige arrangementer kan strække sig over flere dage. Det samlede antal større arrangementsdage må af hensyn til flora/fauna og publikums daglige brug af området ikke overstige 10 om året.

Alle arrangementer, der berører område A og C – uanset årstid – skal have start og slut i område B eller uden for fælleden.

Fredningen indeholder endvidere sædvanlige bestemmelser om forbud mod terrænændringer og mod opførelse af bebyggelse samt mod etablering af anlæg, medmindre sådanne tilstandsændringer er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Fredningen indeholder også forbud mod opstilling af kiosker, skure, el- og lysmaster eller andre faste indretninger. Der må heller ikke anbringes campingvogne indenfor fredningen, og teltslagning er ikke tilladt.

Det er tilladt at opsætte hegn med henblik på afgræsning, tilplantning og andre naturplejetiltag.

Arealerne må ikke indgå i omdrift. Der må ikke gødskes, sprøjtes eller kalkes på arealerne, bortset fra på boldbanerne.

Skovdriften skal være ekstensiv, og der skal anvendes hjemmehørende arter ved foryngelse.

Der skal udarbejdes en plejeplan senest 3 år fra fredningens endelige gennemførelse. Planen skal revideres første gang efter 5 år - derefter hvert 10. år.

Uanset de foranstående bestemmelser kan plejemyndigheden foretage tilstandsændringer, der skønnes egnede til at opretholde og forbedre de landskabelige og biologiske værdier.

Jagt er ikke tilladt. Efter tilladelse fra Naturstyrelsen kan der ske regulering af skadevoldende vildt.

Området skal holdes åbent for offentligheden. Det omfatter også adgang til arealer, der er hegnede af hensyn til græssende dyr. Indhegninger af hensyn til beplantning og naturpleje skal dog holdes lukket for offentligheden, så længe plejemyndigheden vurderer, at det er nødvendigt.

Anlæg af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Det er tilladt at opsætte informationstavler mv. til formidling af træningsfaciliteter, natur, landskab og fredningen.

Erstatning for fredningen

Ca. 150 ha af fredningsområdet er ejet af *Holbæk Kommune*, og fredningsnævnet har ikke tilkendt kommunen erstatning.

Holbæk Spildevand A/S er en del af *Holbæk Forsyning A/S*, der er ejet af *Holbæk Kommune*. De af *Holbæk Spildevand A/S* ejede arealer må derfor sidestilles med offentligt eje. På den baggrund har fredningsnævnet ikke tilkendt selskabet erstatning.

Boligselskabet Lejerbo er tilkendt en erstatning på 5.595,00 kr., dels for fastholdelse af 133 meter sti a 15 kr. pr. lb. m, dels grundtakst på 3.600 kr./ha for det areal, der ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er ikke tildelt *TDC Mobile International A/S* erstatning, idet der ikke er fremsat krav om erstatning, og idet selskabets anmodning om præcisering af fredningsbestemmelserne på selskabets ejendom er imødekommet.

Klager

Jægerne Kommunale Fællesråd i Holbæk Kommune har bemærket, at det er af stor betydning, at der findes steder som Holbæk Fælled, hvor borgerne kan komme og lufte deres hunde uden snor. Fælleden har i mange år været benyttet af borgerne som et fristed, hvor hunde har fået lov til at være hunde og uden, at der har været klager af nogen art fra andre borgere uden hund.

Foreningen har endvidere anført, at Tuse Næs Jagtforening i en lang årrække har reguleret skadevoldende vildt på fælleden, og foreningen har en aftale med Holbæk Kommune om at fortsætte hermed indtil år 2038.

Efter drøftelse med kommunen, Naturstyrelsen, repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening, lokale grundejerforeninger og Fælledforeningen af 2010 har foreningen foreslået en ændret formulering af bestemmelsen i fredningens § 6 om jagt mv., der foreslås ændret til: "Regulering af skadevoldende vildt kan foretages, når Naturstyrelsen har givet tilladelse hertil. Bestandsregulering af jagtbare arter kan efter tilladelse fra Holbæk Kommune udøves i jagttiden."

Fælledforeningen af 2010 har i klagen bl.a. anført, at Holbæk Kommune og Danmarks Naturfredningsforening den 23. september 2010 overfor fredningsnævnet foreslog en række præciseringer og ændringer til fredningsforslaget bl.a. om løsgående hunde. I udtalelsen blev det bl.a. anført: "Problemet har ikke direkte noget med fredningen at gøre. Der skal som udgangspunkt fortsat være mulighed for at gå med løse hunde under fuld kontrol på de fleste veje og stier – men ikke i dyrefolde og på prioriterede naturarealer. I øvrigt etableres et areal syd for Oldvejen med indhegning, hvor hunde må færdes uden snor..."

Foreningen har henvist til en senere brevveksling med kommunen, der den 8. september 2013 bl.a. anførte, at spørgsmålet, om der skal være løse hunde alle steder, eller om det skal være begrænset til nogle bestemte områder, ikke hører hjemme i fredningen, men i den kommende plejeplan/helhedsplan for fælleden. Kommunen anførte endvidere, at kommunen på nuværende tidspunkt ikke har en holdning til spørgsmålet om løse hunde.

Efter foreningens opfattelse var der således før fredningsnævnets afgørelse ikke noget, der tydede på, at hundeejere skulle være nervøse for fredningsnævnets afgørelse.

Efter at fredningsnævnet havde truffet afgørelse, udtalte kommunen i en mail til klager den 27. september 2013, at der ikke var nogen planer om at begrænse hunde på fælleden. Det forhold, at fredningen giver mulighed for en indhegnet tumleplads for hunde på den sydlige del, har efter kommunens opfattelse ikke nogen sammenhæng med båndtvang på resten af arealet. Det er dog ikke utænkeligt, at der i område A eller i folde med græssende dyr kan komme visse restriktioner. Det må den kommende plejeplan afklare.

Efter foreningens opfattelse er det således en fejl, at fredningsnævnets afgørelse ikke afspejler den aftale, der blev indgået mellem kommunen og Danmarks Naturfredningsforening.

Der bør fortsat være adgang til at færdes med løse hunde i hele fredningsområdet. Hunde har kunnet færdes uden snor på Holbæk Fællede gennem de sidste 30 til 40 år uden, at nogen er blevet bidt eller skadet af løse hunde. Fælleden er så stor, at mange hundeejere ikke møder andre hunde eller andre besøgende, og foreningens medlemmer er generelt ordentlige hundeejere, som overholder hundelovens bestemmelse om, at man altid skal have styr på sin hund, uanset om hunden er i snor eller ej.

Foreningen har endvidere henvist til udtalelser fra hundepsykologer om hunde i snor.

Det er foreningens opfattelse, at der med den begrænsede plads til hundeluftning syd for Ny Oldvej er lagt op til store problemer med hunde, der er forskellige. Ordentlige hundeejere ved, hvad der er bedst for deres hunds opdragelse, herunder om den skal tilvænnenes at gå med snor.

En påstand om, at hundene vil skade faunaen, er urigtig, og tilstedeværelsen af både den spidsnuedede frø, haren, ræven og rådyrene viser, at hundene gennem de seneste 30- 40 år ikke har været til skade for områdets fauna. Der vil naturligvis være vækstområder, der skal skærmes mod såvel større dyr som mennesker.

Efter foreningens opfattelse bør shelterne mellem de tre små søer i delområde B og skoven i delområde C placeres vest for småsøerne, hvor de også vil være nemmere at overvåge fra den øvrige del af delområde B, bl.a. fra Multihuset. Samtidig bør grænsen mellem delområde B og C ændres til vest for småsøerne, hvilket efter foreningens opfattelse vil give en optimal beskyttelse af faunaen i de tre små søer og i skoven øst for søerne.

Bemærkninger til klagerne

Holbæk Kommune har ikke bemærkninger til klagerne.

Naturstyrelsen har bemærket, at en fredning af Holbæk Fællede efter styrelsens opfattelse primært har lokal betydning. Langt hovedparten af fredningsområdet er ejet af Holbæk Kommune, og kommunen har ikke påklaget fredningsnævnets afgørelse. På den baggrund finder styrelsen ikke anledning til at forholde sig til de indkomne klager.

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk afdeling har bl.a. oplyst, at størstedelen af fælleden blev benyttet som militært øvelsesterræn, indtil kommunen overtog arealet i 1986. I 1990 blev alle forenings- og forpagtningsaftaler opsagt, og efter et landsstævne for KFUM-spejdere i 1990 blev området tilsået, så det nu fremstår som en sammenhængende græsslette. Kommunen har efterfølgende indgået en række aftaler med forskellige foreninger om anvendelse af delområder til foreningsformål. Danmarks civile Hundeførerforening fik således tildelt området syd for den gamle træbarak "Hangeren" til hundetræningsbane. Denne anvendelse inspirerede de følgende år andre hundeejere til at benytte dette område til luftning af løse hunde.

I mange år var omfanget af løse hunde dog meget begrænset, men det er i dag et stort og stadigt voksende problem. Det skyldes bl.a., at der er sket en betydelig befolkningstilvækst med mange nye boliger i østbyen samt anlæg af gode grusstier, der har gjort hundeluftning mere attraktivt.

Men problemet skyldes efter foreningens opfattelse især fælledforeningens udmeldinger om, at hundeejere har hævde på at lufte deres hunde uden snor overalt på fælleden. Det har betydet, at mange

kommer kørende til området, herunder hundeopdrættere, der parkerer vare- og kassevogne med op til 7-8 hunde, som slippes løs i området. Problemet har i dag et omfang, der er til betydelig gene for andre brugeres benyttelse af fælleden, og som er i strid med bestemmelserne i fredningen om, at delområde A og C skal beskyttes mod forstyrrelser i den mest sårbare tid på året.

Foreningen og kommunen har været enige om, at spørgsmålet om løse hunde kunne behandles i en plejeplan med udgangspunkt i den gældende lovgivning. Her tænkes navnlig på naturbeskyttelseslovens § 24 om offentlighedens adgang på udyrkede arealer. På veje og større stier kunne hundelovens formulering måske benyttes, hvilket ville give ejere med fuld kontrol over hunden mulighed for at gå med hund uden snor, når blot det kan ske uden gene for andre, og hunden i øvrigt bliver på stien.

Fredningsafgørelsens klare formulering om løse hunde kan efter foreningens opfattelse måske af nogen opfattes som en stramning i forhold til det, som kommunen og foreningen i sin tid foreslog. Der er dog snarere tale om en præcisering og afklaring på et problem, som de seneste år har vokset sig voldsomt stort. Foreningen er derfor ikke utilfreds med fredningsnævnets afgørelse.

Også foreningen finder, at det er rart at se hunde tumle med eller uden snor, hvis det ikke er til væsentlig gene for naturen, dyrelivet eller andre naturbrugere. Foreningen går derfor ind for flere hundeskove og hundelegepladser, men ønsker ikke rekreative arealer, hvor løse hunde og andre friluftsgupper skal deles om arealerne.

Løbere og boldspillere klager over hundelorte på stier og boldbaner. Cyklister jages af nogle hunde. Børn og ældre mennesker væltes eller skræmmes. Hundeejere med ængstelige hunde i snor kan ikke færdes i fred. Fugle, harer og råvildt jages, og hundene sætter urin- og fækali spor overalt, som stresser den vilde fauna. Hunde bør derfor holdes i snor på størstedelen af fælleden, og ejerne skal medbringe hundeposer til hundenes affald.

Foreningen er ikke enig med fælledforeningen i, at hundene hverken har skadet faunaen eller floraen i området. Fælledforeningen forsøger at placere ansvaret hos løberne. Efter foreningens opfattelse er løberne sammenlignet med løse hunde kun af marginal betydning.

For så vidt klagen over grænsedragningen mellem delområde B og C har foreningen bemærket, at grænsen er fastlagt, så den følger skovbrynet langs den unge skov. De nye søer vest for skoven blev etableret på initiativ af Grønt Råd og med støtte fra bl.a. Friluftsrådet. Formålet var at forbedre områdets oplevelsesmuligheder for bl.a. skoler og børnefamilier. Foreningen finder ikke, at der er grundlag for at ændre grænsedragningen, men er enig med klager i, at dyrelivets muligheder for at komme til drikkevand kunne forbedres.

Foreningen kan ikke støtte det af Danmarks Jægerforbund fremsendte forslag til ændring af § 6 i fredningen, som ifølge foreningen indebærer, at kommunen kan give tilladelse til bestandsregulering af jagtbare arter, ikke blot de skadevoldende – altså reel jagt på arealerne.

Yderligere bemærkninger til sagen

Fælledforeningen af 2010 har den 26. april 2014 anført, at bemærkningerne fra Danmarks Naturfredningsforening indeholder en række fejl, forkerte oplysninger, fordrejninger af kendsgerninger samt et utilstedeligt angreb på foreningens formand. Foreningen har ønsket at kommentere og tilba-

gevide disse bemærkninger, dels overfor Natur- og Miljøklagenævnet, dels over for foreningens medlemmer.

Foreningen har derfor indarbejdet disse kommentarer i sin beretning på foreningens generalforsamling, som blev afholdt den 26. marts 2014. På generalforsamlingen gav medlemmerne deres fulde støtte til beretningen, som er fremsendt til Natur- og Miljøklagenævnet.

Fælledforeningen har endvidere fremsendt støtteerklæringer fra flere af foreningens medlemmer samt en avisartikel, hvor foreningen overfor kommunen har påtalt, at området syd for Ny Oldvej (nu Skagerakvej) er stærkt forurenet.

Fælledforeningen har endvidere fremsendt en udtalelse fra Dansk Kennelklub om hundes mulighed for at gå løs på Holbæk Fæled. Kennelklubben har bl.a. anført, at det for alle hunde er et grundlæggende behov at komme ud i naturen og bruge sig selv fysisk for at holde sig sunde og raske både fysisk og psykisk. Mental aktivering er også en væsentlig del af et godt hundeliv. Mange hunde lever uden andre hunde i husstanden og tilbringer en stor del af dagen alene. Derfor er social kontakt på gåture væsentlig. Forudsætningen for en tilfredsstillende social kontakt er, at hunden er fri, dvs. uden snor. Hunde kan ikke udvikle sig socialt og bruge deres sprog på tilfredsstillende vis i snor.

Gåture i snor er for langt de fleste hunde ikke tilstrækkeligt til at opfylde hundes naturlige behov for fysisk aktivering. Mængden af motion, som hunden får i snor, er langt under den mængde motion hunden får, når den er fri.

Risikoen for konflikter hundene imellem må forventes at stige markant, hvis man forestiller sig at begrænse deres fritløbsmuligheder til et mindre, indhegnet område. Ligeledes kan det imødeses, at en stor del af hundelufterne vil afkorte deres ture i området og dermed få mindre motion, da den positive oplevelse af at kunne nyde en tur med en glad, løs hund ikke er den samme, når hunden skal føres i snor.

Det vil være trist, hvis et hundeliv, som har været på Fælleden i årtier, og som – som det kan konstateres – ikke har forhindret områdets vildt- og fugleliv, skulle ødelægges.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens afgørelse har deltaget Natur- og Miljøklagenævnets 10 medlemmer: Mikkel Schaldemose (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Per Larsen, Marion Pedersen, Poul Søgaard, Peter Thyssen, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Natur- og Miljøklagenævnet har den 21. maj 2014 besigtiget området og holdt offentligt møde.

Natur- og Miljøklagenævnet har enstemmigt besluttet at gennemføre fredningen samt at fastholde fredningens afgrænsning af delområde B og C og placeringen af shelterne mellem skoven og småsøerne i delområde B.

Nævnet har endvidere enstemmigt besluttet, at hunde skal føres i snor i området nord for Ny Oldvej (nu Skagerakvej). Der medtages en udtrykkelig bestemmelse herom i fredningen.

Nævnet har ligeledes enstemmigt besluttet at udbygge bestemmelsen i fredningens § 6 om jagt, således at der i jagttiden efter tilladelse fra Holbæk Kommune kan ske regulering af skadevoldende vildt.

Nævnet har besluttet også at tilkende TDC Mobile International A/S erstatning, uanset selskabet ikke har fremsat krav om erstatning overfor fredningsnævnet.

Nævnet har bestemt, at staten afholder tre fjerdedel af den tilkendte erstatning og Holbæk Kommune den sidste fjerdedel, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3.

Herefter stadfæstes Fredningsnævnet for Vestsjællands afgørelse af 17. september 2013 med nedenstående ændringer af fredningsbestemmelserne. Fredningsområdet afgrænses som vist på det fredningskort, der hører til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse. Fredningen omfatter de ejendomme, der fremgår af vedlagte matrikelfortegnelse.

1. Som ny § 6 indsættes:

”§ 6. Jagt er ikke tilladt. Efter tilladelse fra Naturstyrelsen kan der ske regulering af skadevoldende vildt. Efter tilladelse fra Holbæk Kommune kan der endvidere ske regulering af krager, skader samt en årlig regulering af andrikker i jagttiden.”

2. I § 7 om offentlighedens adgang indsættes:

”Hunde skal føres i snor i den del af fredningsområdet, der ligger nord for Ny Oldvej (nu Skagerakvej).”

Herefter stadfæstes endvidere fredningsnævnets afgørelse af 18. september 2013 om erstatning, idet der dog tilkendes TDC Mobile International A/S erstatning.

Erstatningen fastsættes som følger:

1,45 ha a 3.600 kr./ha (grundtakst)	5.220 kr.
-------------------------------------	-----------

Erstatningsbeløbene forrentes i henhold til naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 4, fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, den 18. september 2013, og indtil erstatningen udbetales med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Af den samlede erstatning på 10.815 kr. samt renter udreder staten ved Miljøministeriet 75% og Holbæk Kommune 25%.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse for så vidt angår *fredningens gennemførelse og indhold* er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljø-

klagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om *erstatning i anledning af fredningen* kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de ejere og brugere mv., som har påklaget fredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet til nævnet, eller for hvis vedkommende nævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan endvidere påklages af Holbæk Kommune og af miljøministeren.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er meddelt de klageberettigede, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 1. Klage skal indgives skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der videresender klagen til Taksationskommissionen.

På Natur- og Miljøklagenævnets vegne

Mikkel Schaldemose
Formand

Fortegnelse
over ejendomme, der helt eller delvis er omfattet af
Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014
om fredning af Holbæk Fælle i Holbæk Kommune
(Sag nr. NMK-520-00037)

Holbæk Markjorder

Del af 11at, del af 11ay, del af 11az, del af 11t, del af 11u, del af 30a, del af 30d, del af 30q, 31b,
del af 31ei, 31el, 31 em, 31eo, 31ep, 31eq, 31er, 31gz, del af 7000ah, del af 7000au, 7000c

Tåstrup, Holbæk Jorder

Del af 5b, del af 5cb, 5dn, 5ec, 5ef, 7000av

Ll. Grandløse By, Grandløse

Del af 2e, 2z

FREDNINGSNÆVNET >

Den 17. september 2013 afsagde Fredningsnævnet for Vestsjælland bestående af formanden, dommer Ole Stryhn, det af Miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen,

KENDELSE

i sagen

F 69/2009

Fredningsforslag for Holbæk Fællede.

Ved skrivelse af 5. november 2009 rejste Danmarks Naturfredningsforening sag om fredning af Holbæk Fællede for Fredningsnævnet for Vestsjælland, der modtog forslaget den 6. november 2009. Bekendtgørelse fandt sted i Statstidende den 22. januar 2010 og i Holbæk Amts Venstreblad den 21. januar 2010.

Forslaget omfatter et areal på ca. 158 ha. Følgende ejendomme ejet af Holbæk Kommune omfattes helt eller delvis af fredningsforslaget:

Matr.nr. 31em, del af 30a, del af 7000au, del af 31ei, del af 7000ah, del af 30q, del af 11t, del af 11ay, del af 30d, del af 11az og 31b alle Holbæk Markjorder; matr.nr. 5ec, del af 5b og 5cb alle Tåstrup, Holbæk Jorder; samt del af matr.nr. 2e Ll. Grandløse By, Grandløse.

Endvidere omfatter fredningsforslaget del af henholdsvis matr.nr. 11at og 11u begge Holbæk Markjorder, tilhørende Boligselskabet Lejerbo og matr.nr. 5dn Tåstrup, Holbæk Jorder, tilhørende TDC Mobile International A/S.

Endelig omfatter fredningsforslaget matr.nr. 31el og 31eo Holbæk Markjorder og matr.nr. 2z Ll. Grandløse By, Grandløse, tilhørende Holbæk Spildevand A/S.

Offentligt møde blev afholdt den 12. marts 2010 kl. 10.00 på Vandrehjemmet i Holbæk med deltagelse af Danmarks Naturfredningsforening og dennes lokalafdeling, Holbæk Kommune, Miljøcenter Roskilde, Holbæk Løbe- og Motionsklub, Danmarks Civile Hundeførerforening, Boligselskabet Lejerbo, Grønt Råd samt en del private interesserede. Der blev efterfølgende foretaget besigtigelse af arealerne. Der blev givet en frist på 6 uger til at fremkomme med indlæg.

I 2010 blev foreningen Fælledeforeningen af 2010 stiftet. Foreningen oplyser, at den blev stiftet i anledning af det i 2009 afholdte DGI-stævne på Holbæk Fællede, og at man repræsenterer en række forskellige personer, der ønsker at bevare fællede, som den var før DGI-stævnet. Fælledeforeningen har løbende fremsat en række bemærkninger og ændringsforslag til fredningsnævnet, senest den 12. juni 2013.

Den 4. februar 2011 afholdtes nyt møde hos Teknik & Miljø i Holbæk Kommune. Det blev ved afslutningen af dette møde aftalt, at parterne skulle udarbejde en fælles skitse for rammer for "events" i delområde B, der skulle være en del af et revideret fredningsforslag.

Der er den 26. maj 2011 udarbejdet et revideret fredningsforslag for Holbæk Fælled, hvortil Holbæk Kommune i skrivelse af 30. juni 2011 til fredningsnævnet har udtalt sin støtte, ligesom kommunen ved byrådsmøde den 29. juni 2011 har vedtaget at indtræde som medsagsrejsjer.

Ved kendelse af 24. oktober 2011 har fredningsnævnet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 37 a, stk. 3, forlænget behandlingen af fredningssagen med op til 1 år regnet fra sagsrejsningen den 6. november 2009, og ved kendelse af 31. oktober 2012 er der sket yderligere forlængelse med 1 år.

Af det reviderede fredningsforslag af 26. maj 2011 fremgår følgende:

”...

1. Baggrunden for forslaget og beskrivelse af fredningsområdet

Indledning

I Holbæks sydøstlige udkant ligger fælleden. Den er et ca. 158 ha stor bynært beliggende grønt område, der er meget benyttet til meget forskellige rekreative formål. Fælleden er samtidig et vigtigt levested for plante/dyreliv, da der er mange småsøer, krat og et par større engområder.

Holbæk Fælled har gennem flere hundrede år pga. sin tilknytning til byen haft tradition for en høj grad af benyttelse: Oprindeligt fungerede den som mark- og græsningssområde, der blev drevet af byens borgere fra gårdene, der lå inde i byen. I 1914-1982 blev fælleden brugt som militært øvelsesområde, men efter at garnisonen blev nedlagt, blev fælleden købt af kommunen og udlagt som bynært, rekreativt område. Fælledens anvendelse har siden 1991 været reguleret af en lokalplan, hvis formål er at sikre områdes rekreative og biologiske værdier.

Afviklingen af et DGI-stævne i sommeren 2009 har været planlagt gennem mange år. Derfor blev lokalplanen fra 1991 erstattet med en ny i 2006. Den nye lokalplan gav mulighed for byggeri af store permanente idrætsanlæg, der dels var nødvendige for afviklingen af idrætsstævnet, men som selvfølgelig også skal bruges efter stævnet. Alle lokalplanens byggemuligheder er dog ikke udnyttet, hvorfor der stadig er ubenyttede byggemuligheder, hvis behov og økonomi skulle opstå. Efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse er behovet for idrætsanlæg dækket med de nuværende anlæg, og foreningen rejser denne fredningssag i ønsket om at sikre, at rekreative interesser og naturhensyn tilgodeses på lige fod med hensynet til idrætsinteresserne. Fredningsforslaget for fælleden er endvidere begrundet i ønsket om at sikre et klart skel mellem Holbæks østlige byområder og det åbne land. Det er en vigtig parameter at prioritere, fordi Holbæk i disse år byudvikler i østlig retning og flere boligkvarterer støder op til fælleden. En fredning af fælleden vil sikre nem adgang til et stort grønt område med et bredt udbud af oplevelsesmuligheder og rekreative tilbud.

Formålet med en fredning af området er:

- 1) at sikre og forbedre livsvilkår for fælledens flora og fauna,
- 2) at fastholde området som bynært naturområde og at styrke fælledens og de tilstødende grønne områders rekreative værdi, samt
- 3) at sikre en klar afgrænsning af Holbæks byområder i øst.

Landskab og naturtyper

Fælleden ligger som en klart afgrænset enhed med socialt boligbyggeri mod vest, tæt-lav bebyggelse mod nord og nordøst og landeveje mod syd og øst. Syd for fælleden ligger Andelslandsbyen Nyvang, der er et historisk oplevelsescenter. Resten af fælledens opland består af landbrugsland med

spredte ejendomme uden for fredningen. Området fremstår generelt åbent og græsklædt med varierende kulturpåvirkning. De åbne arealer afbrydes af spredte bevoksninger og levende hegn og skov. Et tæt og markant bælte af nåletræer med tydelig karakter af læhegn gennemskærer området fra nordvest mod sydøst. En del af fælledens løvskovspartier er plantet inden for de seneste 10-13 år og syner derfor endnu ikke af meget, men vil med tiden blive væsentlige landskabselementer. I områdets nordøstlige hjørne ligger en frugtplantage og syd for Ny Oldvej ligger en mindre nåletræsplantage.

Et gennemgående karaktertræk ved fælleden er, at den er rig på vandhuller - både de sommerudtørrende og småsøer, der er vandfyldte hele året. Den nordlige del af fælleden er let kuperet og har gennem tiden været mere overladt til sig selv, hvorfor den med sine engarealer fremstår som den mest naturprægede del. Engene og småsøerne giver gode forhold for insekter, padder, fugle og planter. Den midterste del af fælleden rummer 3 mindre nyplantede skovarealer og 3 relativt nyetablerede småsøer. Den nære lokalisering til det mere naturprægede nordlige område har haft en gunstig effekt på dette naturgenopretningsprojekt, da dyr og planter hurtigt har spredt sig hertil. Den sydligste og østligste del af fælleden har siden kommunens overtagelse været bortforpagtet til konventionel landbrugsdrift. Pga. anvendelsen ved DGI-stævnet er disse områder dog i dag plantet til med græs. Lige øst for fælleden udspringer Kalve Å. Den frilagte del af åen løber i en uddybet og udrettet grøft. Fredningsforslaget lægger op til, at Kalve Å's øverste forløb, der i dag er rørlagt, skal frilægges (ca. 3-400 m).

Hele fælleden fremtræder mere eller mindre kuperet. I fælledens vestlige side ligger Arnolds Bjerg, der rager 25 m op over det omgivende terræn (toppen er i kote 48). Bjerget er blevet til ved at det gennem en 10-årig periode har været anvendt som fyldplads for bygge- og vejmaterialer samt råjord. Geologisk set består overfladen i området af moræneler, som er aflejret under afsmeltningen af en isstrøm. Denne isstrøm oppressede de høje randmorænebakker (Odsherred-buerne) mod vest og udgravede inderlavningerne Lammefjord og Sindinge Fjord. Holbæk Fjord er formentlig også opstået som en inderlavning, måske dannet lidt senere. Isstrømmen, der prægede området omkring Holbæk, kom fra øst-sydøst gennem Østersø-lavningen på et sent tidspunkt under den sidste istid.

Der ligger en del brede grusstier på fælleden, der er meget benyttet af motionister, hundeluftere, børnehavebørn på tur og folk, der bare går en tur i det grønne område.

Naturpleje

Der er i dag aftaler om naturpleje på fælleden, men lokalplanen rummer krav om, at der skal laves en plejeplan, der dog aldrig er blevet lavet. Af hensyn til benyttelse og beskyttelse på fælleden foreslår Danmarks Naturfredningsforening, at fælleden inddeles i 3 delområder. Afgrænsningen af delområderne fremgår af kortbilag 1. I næste afsnit beskrives de hensyn, de tre delområder hver især skal varetage.

Det foreslås, at der laves en plejeplan for området. Planen skal være med til at sikre, at fredningens formål opnås. Den første plejeplan skal foreligge senest 3 år efter fredningens gennemførelse. I forbindelse med udarbejdelse af første plejeplan, skal der også udarbejdes en plan for frilæggelse af Kalve Å's øverste del, der er rørlagt. De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter i delområde C skal tilplantes som lysåben blandskov med naturligt hjemhørende arter.

De 3 delområder

Delområde A: Inden for dette delområde skal plejeplanen sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes. Med henblik på at understøtte naturformidlingen er det tilladt at opstille oplysningsskilte og etablere mindre broer i enkelte af søerne.

Delområde B: Inden for dette delområde skal fredningen sikre muligheden for et bredt udbud af aktive rekreative interesser, motion, fysisk aktivitet og friluftsliv. Fredningen giver således mulighed for byggeri af et multihus til naturformidling, omklædning, klublokaler og lign. ligesom der er gjort plads til det omrejsende cirkus. Det skal også være muligt at opstille større lyd- og lysanlæg ved afholdelse af arrangementer. Ligeså er det tilladt at opstille borde, bænke, grillpladser, shelters, etablere naturlegepladser, mindre træningsfaciliteter og lignende i delområdet. Af hensyn til hundetræningsklubben er der indtegnet et byggefelt til klubhus/depot i tilknytning til den nye hundetræningsbane.

Delområde C: Inden for dette delområde skal plejeplanen sikre, at muligheden for stille rekreative interesser tilgodeses. De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter skal tilplantes for at opnå afskærmning mod Ny Oldvej, der kan være temmelig trafikeret. Det er hensigten, at området skal udvikle sig i retningen af naturpræget park.

Stiforbindelser

Der er allerede i dag anlagt nogle stier på fælleden. De fremgår af fredningskortet, og skal fastholdes med fredningen. Der kan etableres nye stier bl.a. på Arnolds Bjerg og stier målrettet særlige brugergrupper (gående, cyklende og ridende). Nye stier indarbejdes i plejeplanen.

Rekreative interesser

De rekreative interesser på fælleden er store. Den bynære beliggenhed betyder, at området har en alsidig udnyttelse, af f.eks. folk, der skal have et pusterum med lidt frisk luft, motionister, børnehaverbørn på tur, hundeluftere osv. Fredningen vil styrke denne brug af fælleden, fordi der stilles forslag om at udvikle området i retning af mange og meget forskelligartede tilbud til brugerne. Et af fredningens formål er således, at området kan udvikles som robust grønt område med mange og alsidige muligheder for fysisk aktivitet, motion og friluftsliv. Fredningen vil også muliggøre, at området omkring de nye søer kan udvikles til familiebesøgsområde med bænke, grillpladser, legearealer, shelters osv. Inden for delområde B kan der også etableres lette støttefaciliteter til inspiration for motionister, f.eks. Mopælap (MOtivation-PÆdagogiskLege-AtletikPlads), løbestier, motionslabyrinth, sansestier osv.

Kulturelle arrangementer

Interessen for at kunne bruge fælleden til kulturelle arrangementer er stor og knytter sig specielt til området omkring arenaen. Fredningen giver derfor mulighed for at der på dette område kan afholdes større arrangementer.

2. Fredningsforslagets afgrænsning

Fredningsforslagets afgrænsning fremgår af kortbilag 1.

3. Planlægnings- og fredningsmæssige forhold

Regionplan

I Regionplan 2005-2016 er området udlagt som byområde.

Kommuneplan

Fælleden er med i den gældende kommuneplan 2007-2018 som område 3.R05. I kommuneplanen kan man bl.a. læse, at der i de bynære naturområder skal sikres et langsigtet, bæredygtigt grundlag for både byudvikling, friluftsliv, landskabspleje og naturbeskyttelse. Det er en forudsætning, at en klar adskillelse mellem by og land skal opretholdes. Disse hensyn er i overensstemmelse med fredningsforslagets hensigter.

Holbæk byudvikler i disse år i østlig retning - i kommuneplanen kan man læse sig til, at der er planlagt fremtidige udviklingsområder på arealer, der støder op til fælledens sydøstlige hjørne. Der er også planlagt et boligområde lige uden for fredningens nordøstlige hjørne. Byggeplanerne understreger behovet for at få sikret fælleden som et grønt, ubebygget område, der fungerer som en klar afgrænsning mellem by og land.

Lokalplan

Fælleden, der ligger i landzone, er omfattet af lokalplan 3.30 fra 2006. Lokalplanen har muliggjort opførelsen af både midlertidige og permanente anlæg i forbindelse med afholdelsen af DGI-stævnet i sommeren 2009. Lokalplanen tilvejebragte det planlægningsmæssige grundlag for byggeri af et storstadion med tilhørende opmarchareal, der også kan stribes op til to fodboldbaner, samt adgang- og parkeringsanlæg for at opnå nem adgang til stadion.

Endvidere muliggør lokalplanen opførelsen af et mindre bygningsanlæg med klubhus, bade- og omklædningsfaciliteter og andre aktiviteter i tilknytning til fodboldbanerne. Sluttelig muliggør lokalplanen opførelsen af en multihal, der skal bruges til forskelligartede større arrangementer.

§ 3 registreret natur

Den nordlige del af fælleden (ca. 36 ha) er § 3 registreret som eng med normalt forekommende artsdiversitet. 2,2 ha vest for Arnolds Bjerg er også § 3 registreret eng af samme biologiske værdi som den store eng. Der er 15-16 § 3 registrerede småsøer på fælleden. Flere af disse er tilgroet i varierende grad. Der er enkelte beskyttede diger tilbage i området, der generelt skråner mod syd og afvandes til det § 3 registrerede vandløb Kalve Å, der som allerede nævnt ligger i fælledens sydlige ende. Kalve Å har på den åbne del karakter af afvandingskanal. De øverste ca. 3-400 m af åen er i dag rørført, men med fredningsforslagets foreslås rørføringen frilagt.

Eksisterende bebyggelse

I det nordøstlige hjørne af den § 3 registrerede eng ligger en hangar, der ejes af Holbæk Kommune. Den bruges som lager for redskaber til hundetræning og som midlertidigt museumsdepot for Andelslandsbyen Nyvang. Hundetræningsbanen med redskaber foreslås flyttet til delområde B i fredningen og museumsdepotet er flyttet til et større fællesdepot. På denne baggrund foreslås det, at hangaren nedrives senest 5 år efter fredningens gennemførelse.

Fredningens sammenhæng med de omgivende arealer

Wegenersmindefredningen ligger 400 m nordøst for Holbæk Fælled. Den løber i nord-syd gående retning og ender i nord ved Holbæk Fjord. Denne frednings formål er at bevare de landskabelige værdier, at sikre områdets anvendelse til rekreative formål samt at sikre en værdifuld byafgrænsning

for Holbæks byområder i øst. Der er stiforbindelse mellem fælleden og Wegenersmindefredningen. En fredning af fælleden supplerer således Wegenersmindefredningen på bedste vis.

Lidt øst Wegenersmindefredningen ligger Dragerup Skov, hvortil - og i - der er gode stiforbindelser. Skoven fortsætter mod øst til Inderbredning. En fredning af Holbæk Fælle vil derfor - ud over fælledens egenverdi som grønt område - resultere i en grøn korridor mellem flere naturområder, der i dag ligger spredt.

4. Forslag til fredningsbestemmelser

Det foreslås, at fredningen tinglyses med nedenstående bestemmelser. Afgrænsningen af det samlede fredningsforslag fremgår af kortbilag 1. Fredningsområdet er inddelt i 3 delområder, som er indtegnet på kortbilag 1.

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område A - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fælleden.

Særligt for hangaren i det nordøstlige hjørne af matr. nr. 31ei gælder det, at den skal nedrives senest 5 år efter fredningens gennemførelse. Arealet skal herefter overgå til naturområde.

Fredningen giver mulighed for at etablere en p-plads (græsparkering) til ca. 4-5 biler i umiddelbar tilknytning til den nordøstlige indgang fra Oldvejen til området.

Delområde B: Plejeplanen skal sikre muligheden for et bredt udbud af aktive rekreative interesser, motion, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Det er tilladt at opføre en bygning til brug for naturformidling, omklædning, klublokaler og lign. Bygningen skal placeres inden for det på kortbilag 1 angivne byggefelt for omklædning mv. Byggeriet skal fremstå i jordfarver og udformes og placeres så diskret som muligt.

Det er tilladt at terrænregulere arealer på matr. 5b (vest for Storstadion), sådan at der kan foregå aktiviteter som f.eks. BMX og petanque. Arealet, hvor der må terrænreguleres, er indtegnet på kortbilag 1.

Det er tilladt at opstille borde, bænke, grillepladser, shelters, etablere naturlegepladser og lignende. Det er endvidere tilladt at etablere mindre, supplerende træningsfaciliteter til brug for motionister. Placeringen skal være i overensstemmelse med plejeplanen.

Teltslagning for cirkus mv. skal foregå indenfor det på fredningskortet angivne felt.

Teltslagning af kortere varighed er tilladt.

Permanent opstilling af borde, bænke, grillpladser, shelters, naturlegepladser, mindre træningsfaciliteter og lignende er tilladt.

Hundetræningsklubben må have et klubhus/depot i tilknytning til hundetræningspladsen. Bygningen skal ligge inden for det på kortbilag 1 indtegnede byggefelt. Bygningen skal fremstå i jordfarver og have en maksimal højde på 3,5 m. Byggeriet skal forelægges Fredningsnævnet til godkendelse mht. placering, form og farvevalg. Opsætning af sædvanlige hegn er tilladt, men de må have en maksimal højde på 1,25 m. Evt. trådhegn afskærmes med levende hegn.

På arealet syd for Ny Oldvej er det tilladt at etablere en større indhegning til brug for luftning af hund uden snor. Der skal være offentlig adgang til arealet.

I forbindelse med afvikling af arrangementer i delområde B skal det være muligt at indrette midlertidige p-pladser på arealet langs den sydligste del af Oldvejen (den gamle vej). Arealet til midlertidig parkering er indtegnet på kortbilag 1.

Arrangementer

Holbæk kommune kan i nærmere bestemt omfang arrangere eller godkende arrangementer på fælleden. Der skal ved planlægningen tages vidtgående hensyn til naturens sårbarhed og øvrige brugeres benyttelse af fælleden.

Større arrangementer (dvs. arrangementer med forventet deltagerantal på over 3.000 personer) skal afvikles inden for den del af område B, der på fredningskortet benævnes eventzonen. Eventuel midlertidig indhegning af hensyn til entrébetaling og/eller sikkerhed kan opsættes uden for eventzonen i forbindelse med arrangementet. I forbindelse med arrangementer kan der midlertidigt opstilles lyd- og lysanlæg på eventområdet.

Af hensyn til dyrelivet skal større arrangementer afvikles i perioden 15. juni til 1. marts. Der kan højst afvikles 5 større arrangementer årligt, heraf kun 1 dag i perioden 15. juni til 1. juli. Øvrige arrangementer kan strække sig over flere dage. Det samlede antal større arrangementsdage må af hensyn til flora/fauna og publikums daglige brug af området ikke overstige 10 om året.

Delområde C: Plejeplanen skal sikre, at muligheden for stille rekreative interesser tilgodeses. De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter skal tilplantes for at opnå afskærmning mod parkerede biler og Ny Oldvej. Plejeplanen skal formuleres sådan, at området udvikler sig i retningen af naturpræget park.

Område C skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område C - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fælleden.

I forbindelse med afvikling af større arrangementer skal det være muligt at indrette midlertidige p-pladser til ca. 150 biler på arealet nær Nyvangs indkørsel. Arealet til midlertidig parkering er indtegnet på kortbilag 1. Beplantningsfelterne skal senest tilplantes samtidig med at denne parkeringsmulighed udnyttes.

På vestsiden af skæringspunktet for Oldvejen og den nord-syd gående grussti er det tilladt at etablere en permanent p-plads (græsparkering) til max. 20 biler. Arealet til parkeringspladsen er indtegnet på kortbilag 1. Beplantningsfelterne skal senest tilplantes samtidig med at denne parkeringsmulighed udnyttes.

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Der må ikke opstilles kiosker, skure, el- eller lysmaster, boder, eller andre faste indretninger.

Der må ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted.

Deponering må ikke finde sted.

Nydræning må ikke finde sted.

Det er tilladt at opsætte hegn med henblik på afgræsning, tilplantning og andre naturplej tiltag.

Placeringen af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Det er tilladt at opsætte informationstavler mv. til formidling af træningsfaciliteter, natur, landskab og fredningen. Placeringen heraf skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

§ 4 Retningslinjer for områdets drift

Skovdriften skal være ekstensiv. Der skal anvendes hjemmehørende arter ved foryngelse. På lang sigt bør skovområderne udvikle sig til mindre lunde.

Arealerne må ikke indgå i omdrift. Bortset fra på boldbaner må der ikke gødskes, sprøjtes eller kalkes på de fredede arealer.

§ 5 Naturpleje

Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan og gennemfører plejen af de fredede arealer. Plejen skal foretages med henblik på at opnå fredningens formål og særbestemmelser for de tre delområder. I forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen skal Danmarks Naturfredningsforening have lejlighed til at indgive forslag. Lodsejerne, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet skal have lejlighed til at udtale sig om den endelige plejeplan. Uenighed om planens indhold forelægges Fredningsnævnet til afgørelse.

Forslag til en plejeplan skal foreligge senest 3 år efter fredningens gennemførelse. Plejeplanen revideres første gang efter 5 år, herefter hvert 10. år.

Uanset §§ 2 og 3 kan plejemyndigheden i henhold til plejeplanen foretage tilstandsændringer, der skønnes egnet til at opretholde og forbedre de landskabelige og biologiske værdier. Det er dog en forudsætning for udførelse af foranstaltningerne, at de foretages efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejernes samtykke, eller i mangel heraf med Fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre pleje inden for en af kommunen fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af kommunen fastsat frist, og ellers tilfalder træet kommunen. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter i delområde C skal tilplantes som lysåben blandskov med naturligt hjemhørende arter. I forbindelse med udarbejdelse af første plejeplan, skal der også udarbejdes en plan for frilæggelse af Kalve Å's øverste del, der er rørlagt. Frilæggelsen skal gennemføres senest 5 år efter vedtagelse af første plejeplan.

§ 6 Jagt

Jagt er ikke tilladt. Efter tilladelse fra Naturstyrelsen kan der ske regulering af skadevoldende vildt.

§ 7 Offentlighedens adgang

Området skal holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden. Dette omfatter også adgang til arealer, der er hegnede af hensyn til græssende dyr. Indhegninger af hensyn til beplantning og naturpleje kan dog holdes lukket for offentligheden, så længe plejemyndigheden vurderer, det er nødvendigt.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 9 Retsvirkning

Midlertidig retsvirkning af forslaget træder i kraft, så snart Fredningsnævnet har offentliggjort forslaget i Statstidende.

...

Den 10. maj 2012 afholdt fredningsnævnet møde på Fælleden med efterfølgende besigtigelse af området. I mødet deltog Danmarks Naturfredningsforening og dennes lokalafdeling, Holbæk Kom-

mune, Naturstyrelsen Roskilde, Fælledforeningen, Boligselskabet Lejerbo og TDC Mobile International A/S.

TDC udtrykte ønske om, at selskabets matrikel tillægges en særstatus, således at telenettet fremover kan drives uforstyrret af fredningen af området. TDC har efterfølgende fremsendt følgende forslag til tilføjelse til fredningsbestemmelserne:

”...

Særligt for området hvor der er opført en 99 meter mast med bygning og tekniskskabe til telekommunikationsformål (matrikel 5dn) gælder det, at området fortsat skal kunne udvikles og anvendes til telekommunikationsformål. Dette indebærer, at der må foretages sædvanlige aktiviteter og ændringer i tilknytning [til] masten, herunder:

- . Ændring af eksisterende og etablering af nye antennesystemer i masten
- . Opsætning af mindre tekniskskabe og -huse inden for det indhegnede areal
- . Anlæg i jorden af forsyningsledninger (f.eks. el- og transmissionsledninger) fra bygningerne til offentligt forsyningspunkt
- . Opretholdelse og udskiftning af indhegningen omkring mast og teknikhuse
- . Uhindret adgang til arealet, også med store arbejdskøretøjer.

...”

Der er ikke fremsat indvendinger mod TDC's forslag.

Fælledforeningen fastholdt på mødet sine forskellige indsigelser, herunder at der er tale om ”gummiparagraffer”, der hjemler mulighed for, at der afholdes store dele af arrangementerne uden for delområde B. Arrangementerne medfører reduktion af dyrebestanden, og de 3 søer i delområde B bør ændre status, således at de kommer i delområde C. Aktiviteterne bør holdes fra område C. I sine skriftlige henvendelser har Fælledforeningen gentaget disse synspunkter og endvidere fremført, at det ikke kun bør være på et begrænset område af Fælleden, at der skal være mulighed for at medtage løse hunde.

Boligselskabet Lejerbo fastholdt på mødet sit tidligere fremsatte ønske om mulighed for afholdelse af arrangementer i Lejerbos ejerandel, uagtet at området i det væsentlige er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven, hvorfor man ønsker områdets status ændret fra delområde A til delområde B.

Den 11. oktober 2012 oplyste Naturstyrelsen, at man var blevet bekendt med, at der den 13. juli 2010 var sket en ny udstykning på den nordligste del af fælleden, matr.nr. 31eo Holbæk Markjorder. Matriklen ejes af Holbæk Spildevand A/S, der er en del af Holbæk Forsyning A/S, der ejes af Holbæk Kommune. Holbæk Spildevand A/S har et regnvandsbassin på ejendommen.

Den 19. december 2012 oplyste Holbæk Kommune, at adkomsten til matr.nr. 31el Holbæk Markjorder og matr.nr. 2z Ll. Grandløse By, Grandløse, ligeledes var overgået til Holbæk Spildevand A/S. Holbæk Spildevand A/S har ligeledes på disse ejendomme et regnvandsbassin.

Holbæk Spildevand A/S har efterfølgende foreslået følgende tilføjelse til fredningsbestemmelserne:

”...

Fredningen er ikke til hinder for, at de af Holbæk Spildevand A/S tilhørende eksisterende kloakledninger og to regnvandsbassiner på matr.nr. 31el og 31eo Holbæk Markjorder og matr.nr. 2z Ll. Grandløse By, Grandløse, kan vedligeholdes og renoveres, herunder ved regelmæssig oprensning af bundslam fra regnvandsbassinerne.
..."

Holbæk Kommune og Danmarks Naturfredningsforening har oplyst, at man ikke har indvendinger imod Holbæk Spildevand A/S' forslag til tilføjelse til fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse

Fredningsnævnet bemærker, at det reviderede fredningsforslag er blevet til efter længere forhandlinger mellem Danmarks Naturfredningsforening og Holbæk Kommune. Holbæk Kommune har i forbindelse med denne proces afholdt 3 møder, hvor en række organisationer - herunder Fælledforeningen af 2010 - har været inddraget. Der er herefter opnået fuld enighed med Danmarks Naturfredningsforening om fredningsbestemmelserne, og kommunen er medindtrådt som sagsrejsjer. Der har endvidere været afholdt flere møder med fredningsnævnet, hvor de forskellige organisationer mv. har haft lejlighed for at komme til orde.

Fælledforeningen har tilsluttet sig, at der sker en fredning af området, men ønsker i højere grad en egentlig fredning af området i naturmæssig henseende og i mindre grad mulighed for afholdelse af diverse arrangementer mv. Fredningsnævnet er af den opfattelse, navnlig når der henses til den bynære beliggenhed samt områdets størrelse og historie, at området bør opdeles i delområder, således som det også er foreslået. Det forhold, at der er mulighed for rekreative aktiviteter og arrangementer mv. i område B, herunder med et eventområde, udelukker således efter nævnets opfattelse ikke, at andre dele af området fredes med særlig vægt på det landskabelige, naturmæssige og biologiske.

For så vidt angår Fælledforeningens forslag om, at der ikke skal være begrænsninger i området, hvor hunde må færdes løse, finder nævnet, at hensynet til de øvrige brugere af Fælleden samt dyrelivet kræver, at hunde skal holdes i snor. Undtaget herfra er dog den del af fredningsområdet, som ligger syd for Ny Oldvej, hvor hunde kan færdes uden snor, jf. fredningskortet.

Med hensyn til de 3 søer i delområde B finder nævnet efter antallet, omfanget og placeringen af søer i hele fredningen ikke grundlag for at ændre områdeinddelingen, således at disse 3 søer kommer til at ligge i delområde C.

For så vidt angår Fælledforeningens øvrige indsigelser bemærkes, at mange af disse har karakter af bidrag til den kommende plejeplan, der skal fastsættes i overensstemmelse med § 5 i fredningsforslaget.

For så vidt angår Boligselskabet Lejerbos indsigelser bemærkes, at stort set hele Lejerbos del af det område, der omfattes af fredningsforslaget, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, hvorfor nævnet ikke finder grundlag for at flytte dette område fra delområde A til B.

Fredningsnævnet tiltræder herefter, at området fredes i overensstemmelse med det reviderede fredningsforslag, dog med den bemærkning, at ordet eventzone erstattes med eventområde, så det er i overensstemmelse med fredningskortet, og at de af TDC Mobile International A/S og Holbæk Spildevand A/S fremsatte forslag til tilføjelser til fredningsbestemmelserne tages til følge i § 3.

For så vidt angår spørgsmålet om erstatning bemærkes, at Boligselskabet Lejerbo er tilkendt erstatning ved en særskilt afgørelse, der er truffet samtidig med denne fredningsafgørelse. Fredningsnævnet har ikke fundet grundlag for at tilkende TDC Mobile International A/S og Holbæk Spildevand A/S erstatning, da der ikke er fremsat krav herom, og da man for begges vedkommende har imødekommet deres ønske om tilføjelser til fredningsbestemmelserne.

Derfor bestemmes:

Fredningsnævnet fastsætter for Holbæk Fælle, matr.nr. 31em, 31el, 31eo, del af 30a, del af 7000au, del af 31ei, del af 7000ah, del af 30q, del af 11t, del af 11ay, del af 30d, del af 11az, 31b, del af 11at og del af 11u alle Holbæk Markjorder; matr.nr. 5ec, del af 5b, 5cb og 5dn alle Tåstrup, Holbæk Jorder, samt matr.nr. 2z og del af 2e begge Ll. Grandløse By, Grandløse, følgende fredningsbestemmelser:

Formål 2 af 2

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

Bestemmelser 3 af 3

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område A - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fælleden.

Særligt for hangaren i det nordøstlige hjørne af matr.nr. 31ei Holbæk Markjorder gælder det, at den skal nedrives senest 5 år efter fredningens gennemførelse. Arealet skal herefter overgå til naturområde.

Fredningen giver mulighed for at etablere en p-plads (græsparkering) til ca. 4-5 biler i umiddelbar tilknytning til den nordøstlige indgang fra Oldvejen til området.

Delområde B: Plejeplanen skal sikre muligheden for et bredt udbud af aktive rekreative interesser, motion, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Det er tilladt at opføre en bygning til brug for naturformidling, omklædning, klublokaler og lign. Bygningen skal placeres inden for det på kortbilag 1 angivne byggefelt for omklædning mv. Byggeriet skal fremstå i jordfarver og udformes og placeres så diskret som muligt.

Det er tilladt at terrænregulere arealer på matr.nr. 5b Tåstrup, Holbæk Jorder (vest for Storstadion), sådan at der kan foregå aktiviteter som f.eks. BMX og petanque. Arealet, hvor der må terrænreguleres, er indtegnet på kortbilag 1.

Det er tilladt at opstille borde, bænke, grillepladser, shelters, etablere naturlegepladser og lignende. Det er endvidere tilladt at etablere mindre, supplerende træningsfaciliteter til brug for motionister. Placeringen skal være i overensstemmelse med plejeplanen.

Teltslagning for cirkus mv. skal foregå indenfor det på fredningskortet angivne felt.

Teltslagning af kortere varighed er tilladt.

Permanent opstilling af borde, bænke, grillpladser, shelters, naturlegepladser, mindre træningsfaciliteter og lignende er tilladt.

Hundetræningsklubben må have et klubhus/depot i tilknytning til hundetræningspladsen. Bygningen skal ligge inden for det på kortbilag 1 indtegnede byggefelt. Bygningen skal fremstå i jordfarver og have en maksimal højde på 3,5 m. Byggeriet skal forelægges fredningsnævnet til godkendelse mht. placering, form og farvevalg. Opsætning af sædvanlige hegn er tilladt, men de må have en maksimal højde på 1,25 m. Evt. trådhegn afskærmes med levende hegn.

På arealet syd for Ny Oldvej er det tilladt at etablere en større indhegning til brug for luftning af hund uden snor. Der skal være offentlig adgang til arealet.

I forbindelse med afvikling af arrangementer i delområde B skal det være muligt at indrette midlertidige p-pladser på arealet langs den sydligste del af Oldvejen (den gamle vej). Arealet til midlertidig parkering er indtegnet på kortbilag 1.

Arrangementer

Holbæk Kommune kan i nærmere bestemt omfang arrangere eller godkende arrangementer på fælleden. Der skal ved planlægningen tages vidtgående hensyn til naturens sårbarhed og øvrige brugeres benyttelse af fælleden.

Større arrangementer (dvs. arrangementer med forventet deltagerantal på over 3.000 personer) skal afvikles inden for den del af område B, der på fredningskortet benævnes eventområdet. Eventuel midlertidig indhegning af hensyn til entrébetaling og/eller sikkerhed kan opsættes uden for eventområdet i forbindelse med arrangementet. I forbindelse med arrangementer kan der midlertidigt opstilles lyd- og lysanlæg på eventområdet.

Af hensyn til dyrelivet skal større arrangementer afvikles i perioden 15. juni til 1. marts. Der kan højst afvikles 5 større arrangementer årligt, heraf kun 1 dag i perioden 15. juni til 1. juli. Øvrige arrangementer kan strække sig over flere dage. Det samlede antal større arrangementsdage må af hensyn til flora/fauna og publikums daglige brug af området ikke overstige 10 om året.

Delområde C: Plejeplanen skal sikre, at muligheden for stille rekreative interesser tilgodeses. De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter skal tilplantes for at opnå afskærmning mod parkerede biler og Ny Oldvej. Plejeplanen skal formuleres sådan, at området udvikler sig i retningen af naturpræget park.

Område C skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område C - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fælleden.

I forbindelse med afvikling af større arrangementer skal det være muligt at indrette midlertidige p-pladser til ca. 150 biler på arealet nær Nyvangs indkørsel. Arealet til midlertidig parkering er indtegnet på kortbilag 1. Beplantningsfelterne skal senest tilplantes samtidig med at denne parkeringsmulighed udnyttes.

På vestsiden af skæringspunktet for Oldvejen og den nord-syd gående grussti er det tilladt at etablere en permanent p-plads (græsparkering) til max. 20 biler. Arealet til parkeringspladsen er indtegnet på kortbilag 1. Beplantningsfelterne skal senest tilplantes samtidig med at denne parkeringsmulighed udnyttes.

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Der må ikke opstilles kiosker, skure, el- eller lysmaster, boder, eller andre faste indretninger.

Der må ikke anbringes campingvogne eller lignende, og teltslagning må ikke finde sted.

Deponering må ikke finde sted.

Nydræning må ikke finde sted.

Det er tilladt at opsætte hegn med henblik på afgræsning, tilplantning og andre naturplejetiltag.

Placeringen af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Det er tilladt at opsætte informationstavler mv. til formidling af træningsfaciliteter, natur, landskab og fredningen. Placeringen heraf skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Særligt for området hvor der er opført en 99 meter mast med bygning og tekniskskabe til telekommunikationsformål (matr.nr. 5dn Tåstrup, Holbæk Jorder) gælder det, at området fortsat skal kunne udvikles og anvendes til telekommunikationsformål. Dette indebærer, at der må foretages sædvanlige aktiviteter og ændringer i tilknytning til masten, herunder:

- Ændring af eksisterende og etablering af nye antennesystemer i masten

- Opsætning af mindre tekniskskabe og -huse inden for det indhegnede areal
- Anlæg i jorden af forsyningsledninger (f.eks. el- og transmissionsledninger) fra bygningerne til offentligt forsyningspunkt
- Opretholdelse og udskiftning af indhegningen omkring mast og teknikhuse
- Uhindret adgang til arealet, også med store arbejds køretøjer.

Fredningen er ikke til hinder for, at de af Holbæk Spildevand A/S tilhørende eksisterende kloakledninger og to regnvandsbassiner på matr.nr. 31el og 31eo Holbæk Markjorder og matr.nr. 2z Ll. Grandløse by, Grandløse, kan vedligeholdes og renoveres, herunder ved regelmæssig oprensning af bundslam fra regnvandsbassinerne.

§ 4 Retningslinjer for områdets drift

Skovdriften skal være ekstensiv. Der skal anvendes hjemmehørende arter ved foryngelse. På lang sigt bør skovområderne udvikle sig til mindre lunde.

Arealerne må ikke indgå i omdrift. Bortset fra på boldbaner må der ikke gødskes, sprøjtes eller kalles på de fredede arealer.

§ 5 Naturpleje

Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan og gennemfører plejen af de fredede arealer. Plejen skal foretages med henblik på at opnå fredningens formål og særbestemmelser for de tre delområder. I forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen skal Danmarks Naturfredningsforening have lejlighed til at indgive forslag. Lodsejerne, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet skal have lejlighed til at udtale sig om den endelige plejeplan. Uenighed om planens indhold forelægges fredningsnævnet til afgørelse.

Forslag til en plejeplan skal foreligge senest 3 år efter fredningens gennemførelse. Plejeplanen revideres første gang efter 5 år, herefter hvert 10. år.

Uanset §§ 2 og 3 kan plejemyndigheden i henhold til plejeplanen foretage tilstandsændringer, der skønnes egnet til at opretholde og forbedre de landskabelige og biologiske værdier. Det er dog en forudsætning for udførelse af foranstaltningerne, at de foretages efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Pleje af privatejede arealer skal ske uden udgift for den enkelte ejer og med ejernes samtykke, eller i mangel heraf med fredningsnævnets godkendelse. Ejeren har ret til selv at udføre pleje inden for en af kommunen fastsat frist. Ved trærydning tilfalder det fældede træ ejeren, såfremt denne fjerner det inden en af kommunen fastsat frist, og ellers tilfalder træet kommunen. Ejeren kan ikke stille krav om opskæring, sammenkørsel eller kørsel til fast vej.

De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter i delområde C skal tilplantes som lysåben blandskov med naturligt hjemmehørende arter. I forbindelse med udarbejdelse af første plejeplan, skal der også udarbejdes en plan for frilæggelse af Kalve Ås øverste del, der er rørlagt. Frilæggelsen skal gennemføres senest 5 år efter vedtagelse af første plejeplan.

§ 6 Jagt

Jagt er ikke tilladt. Efter tilladelse fra Naturstyrelsen kan der ske regulering af skadevoldende vildt.

§ 7 Offentlighedens adgang

Området skal holdes åbent og tilgængeligt for offentligheden. Dette omfatter også adgang til arealer, der er heget af hensyn til græssende dyr. Indhegninger af hensyn til beplantning og naturpleje kan dog holdes lukket for offentligheden, så længe plejemyndigheden vurderer, det er nødvendigt.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 9 Retsvirkning

Midlertidig retsvirkning af forslaget træder i kraft, så snart fredningsnævnet har offentliggjort forslaget i Statstidende.

Fredningskortet (kortbilag 1) er det af Danmarks Naturfredningsforening udarbejdede kort dateret august 2013.

Gunner Nielsen
sign.

Ole Stryhn
sign.

Rolf Dejløw
sign.

Klagevejledning.

Berettigede til klage over fredningsnævnets afgørelse er ejere og brugere, der skal have denne afgørelse tilsendt, enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesse berøres af forslaget samt organisationer mv., som antages at have en væsentlig interesse i fredningsforslaget.

Klage indgives skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Klage skal ske inden 4 uger fra den dag, denne afgørelse er modtaget. Klagefristen regnes dog altid fra den offentlige bekendtgørelse af afgørelsen. Den sidste klagedag slutter ved kontortids ophør. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den efterfølgende hverdag.

Kopi til

Naturstyrelsen, Det Åbne Land, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. Att. Christina Steenbeck

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Holbæk

Holbæk Kommune, Kanalstræde 2, 3. tv., 4300 Holbæk

Holbæk kommune, Gl. Skovvej 158, 4420 Regstrup

Holbæk Forsyning, Kalvemosevej 1, 4300 Holbæk

Boligselskaber Lejerbo, Afd. 166, Gammel Køge Landevej 26, 2500 Valby

TDC, Borups Allé 43-45, 2200 København N, att. Niels Torp Steffensen

TDC Mobile International A/S, administrator Kreditorfunktionen AO 6868/LFBEA, Sletvej 30, 8310 Tranbjerg J.

Fælledforeningen af 2010 v/formanden Pia Egeskov Jensen, Pilevej 89, 4340 Tølløse

Fælledforeningen af 2010 v/næstformanden Aage Strandfelt, Strandstræde 10, st. tv., 4300 Holbæk

Friluftsrådet v/Caroline Seehusen, Buerupvej 4, 4450 Jyderup.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

(natur@dof.dk), (holbaek@dof.dk),

Gunner Nielsen, Ewalds Have 51, 4300 Holbæk

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted

Peter Bruun Sejersén, Sønderødvej 31, 4291 Ruds Vedby

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 99 68 44 68

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

F 69/2009

Den 17. september 2013

Afgørelse
(Erstatningsspørgsmål)

I. Indledning

Den 5. november 2009 blev der rejst fredningssag af Danmarks Naturfredningsforening vedrørende Holbæk Fælle i Holbæk Kommune. Holbæk Kommune er efterfølgende medindtrådt som sagsrejer.

Fredningen gennemføres nu i nærmere angivet omfang. Fredningsnævnet træffer bestemmelse om gennemførelsen ved en anden selvstændig afgørelse.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 1, at fredningsnævnet herefter skal afgøre erstatningsspørgsmål mv., jf. lovens § 39. Disse spørgsmål er udskilt og afgøres selvstændigt ved nærværende afgørelse.

Fredningsnævnets sammensætning er dommer Ole Stryhn (formand), det af Miljøministeren udpegede medlem Rolf Dejløw og det af Holbæk Kommune udpegede medlem Gunner Nielsen, jf. naturbeskyttelseslovens § 35, stk. 3.

II. Erstatningsspørgsmål.

Efter § 39, stk. 1, 1. pkt., skal fredningsnævnet fastsætte erstatning til ejere, brugere og andre indehavere af rettigheder over de fredede ejendomme for det tab, som fredningen påfører dem. På den baggrund har nævnet den 18. september 2012 opfordret Boligselskabet Lejerbo og TDC Mobile International A/S til senest den 18. oktober 2012 at opføre deres eventuelle erstatningskrav og indsende dem til nævnet. Fristen er efterfølgende forlænget til den 15. april 2013. Nævnet har ikke modtaget erstatningskrav.

Af naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 5, fremgår det, at der for det tab, som fredningen påfører en ejer, bruger eller indehaver af en anden rettighed over en fredet ejendom, ydes erstatning efter reglerne i lovens § 39.

1. Offentligt ejede arealer.

Efter § 39, stk. 1, 3. pkt., tilkendes der ikke erstatning for fredning af offentligt ejede arealer, medmindre den fredede ejendom er erhvervet med henblik på midlertidig besiddelse.

Holbæk Spildevand A/S er en del af Holbæk Forsyning A/S, der er ejet af Holbæk Kommune. De af Holbæk Spildevand A/S ejede arealer må derfor sidestilles med offentligt eje. Herefter og da nævnet i øvrigt har imødekommet Holbæk Spildevand A/S' ønske om i fredningsbestemmelserne at give mulighed for vedligeholdelse mv. af kloakledninger og regnvandsbassiner, tilkender nævnet ingen erstatning for fredningen af de af Holbæk Spildevand A/S ejede ejendomme:

Matr.nr. 31el og 31eo Holbæk Markjorder samt matr.nr. 2z Ll. Grandløse By, Grandløse.

2. Privat ejede arealer.

Ved udmåling af erstatning efter naturbeskyttelseslovens § 39 følges en fast praksis, hvor erstatningerne som udgangspunkt fastsættes efter takster, der dog reduceres eller helt bortfalder afhængig af, i hvilken grad det fredede areal i forvejen er omfattet af naturbeskyttelseslovens generelle reguleringer.

Fredning af områder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (moser og andre vådområder mv.), udløser normalt ikke erstatning.

Boligselskabet Lejerbo er ejer af en del af matr.nr. 11at og en del af 11u Holbæk Markjorder, svarende til ca. 2,30 ha, som fredes ved fredningskendelsen. Af dette areal udgør ca. 2,01 ha områder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Den fredning, der nu gennemføres af boligselskabets arealer omfattet af lovens § 3, er ikke mere byrdefuld for boligselskabet end de begrænsninger, der allerede følger af loven. Nævnet tilkender derfor alene erstatning for fredningen for så vidt angår den del, der ikke er omfattet af § 3, hvilket er mindre end 1 ha. Efter fast praksis tilkendes der 3.600 kr. i erstatning for fredning af områder op til 1 ha. Nævnet tilkender herefter boligselskabet 3.600 kr.

På den del af boligselskabets ejendom, der omfattes af fredningen, forefindes 133 meter sti. Efter fast praksis tilkendes der ved en fredning 15 kr. pr. meter eksisterende sti i erstatning. Som følge heraf tilkender nævnet endvidere boligselskabet 1.995 kr.

Der tilkendes herefter Boligselskabet Lejerbo i alt 5.595 kr. i erstatning vedrørende fredningen af følgende ejendomme:

Del af matr.nr. 11at og del af 11u Holbæk Markjorder.

For så vidt angår ejendommen ejet af TDC Mobile International A/S er der ikke fremsat erstatningskrav. Herefter og da nævnet har imødekommet TDC Mobile International A/S' anmodning om tilføjelse til fredningsbestemmelserne vedrørende den pågældende ejendom, tilkender nævnet ingen erstatning for fredningen af den af TDC Mobile International A/S ejede ejendom:

Matr.nr. 5dn, Tåstrup, Holbæk Jorder.

III. Andre Spørgsmål.

Det tilkendte erstatningsbeløb forrentes som nedenfor angivet, jf. lovens § 39, stk. 4.

Efter § 49, stk. 1, sørger Miljøministeren for, at tilkendte erstatninger udbetales. En erstatning kan først kræves udbetalt, når det er endeligt afgjort, om fredningen skal gennemføres.

Efter § 49, stk. 3, 1. pkt., afholder staten tre fjerdedele af de tilkendte erstatninger. Nævnet finder ikke grundlag for at fravige denne regel i medfør af stk. 4. Nævnet bestemmer i medfør af stk. 3, sidste pkt., at resten afholdes af Holbæk Kommune.

IV. Slutning:

Vedrørende fredningsforslagets lb.nr. 2, udbetales i erstatning 5.595 kr. til Boligselskabet Lejerbo v/ Boligselskabet Lejerbo afd. 166, Gammel Køge Landevej 26, 2500 Valby.

Erstatningsbeløbet forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse, og indtil erstatningen udbetales med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

Staten afholder tre fjerdedele af den tilkendte erstatning. Resten afholdes af Holbæk Kommune.

Gunner Nielsen

Ole Stryhn

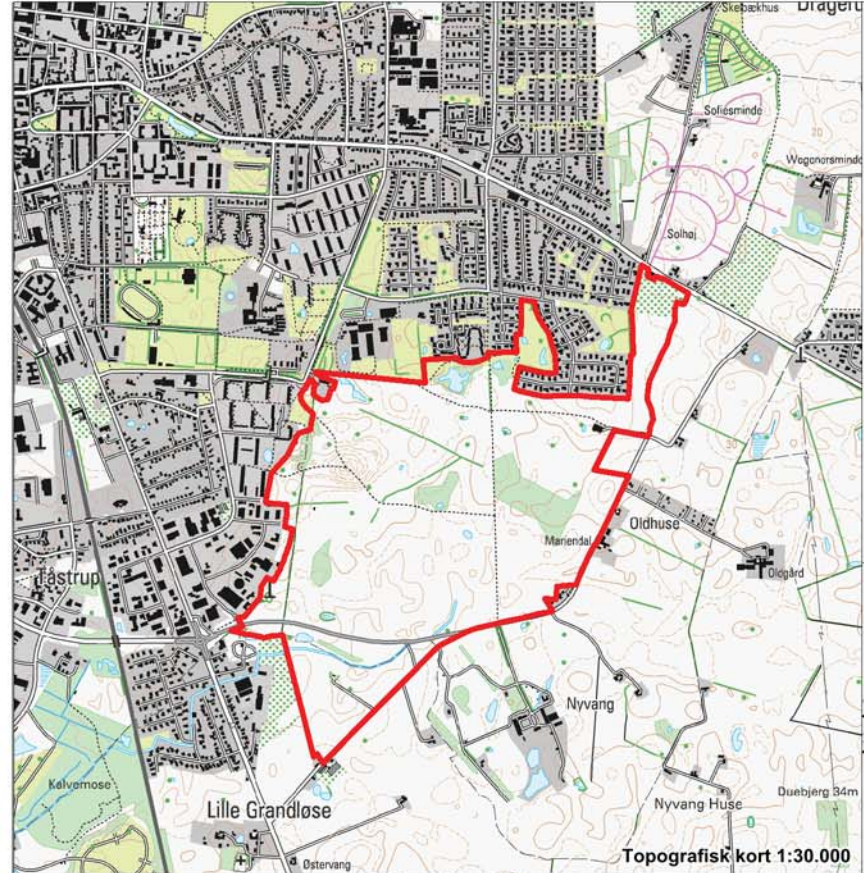
Rolf Dejløw

Klagevejledning.

Berettigede til klage over fredningsnævnets afgørelse er ejere og brugere, der skal have denne afgørelse tilsendt, enhver, der under sagen har givet møde for fredningsnævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesse berøres af forslaget samt organisationer mv., som antages at have en væsentlig interesse i fredningsforslaget.

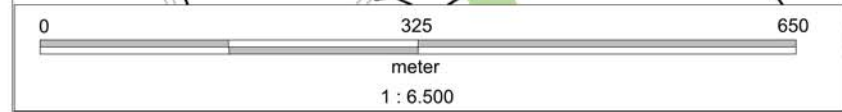
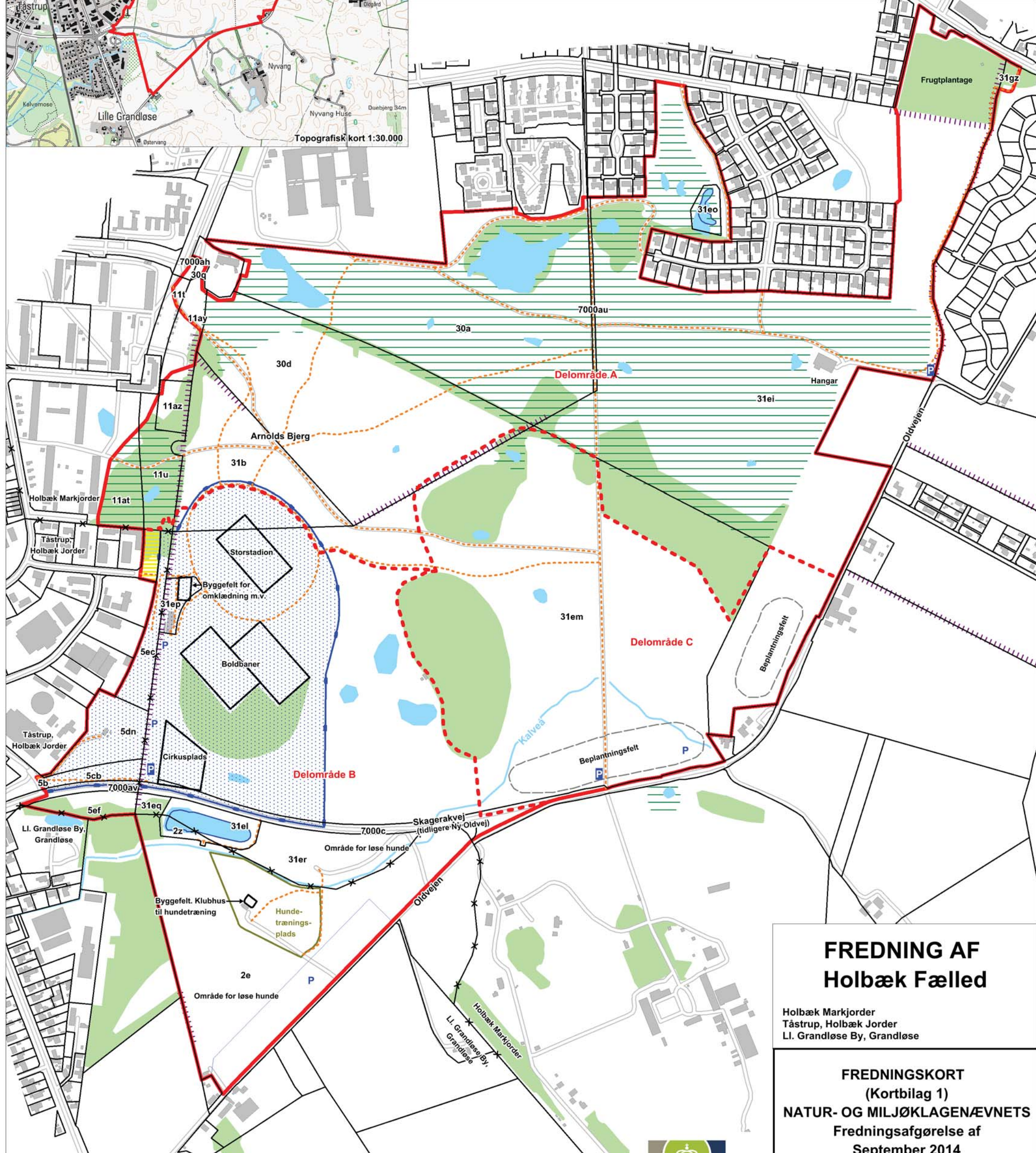
Klage indgives skriftligt til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Klage skal ske inden 4 uger fra den dag, denne afgørelse er modtaget. Klagefristen regnes dog altid fra den offentlige bekendtgørelse af afgørelsen. Den sidste klagedag slutter ved kontortids ophør. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den efterfølgende hverdag.

GÆLDENDE KORT >

- Signatur:**
	Fredningsgrænse		Beskyttet vandløb
	Delområdegænse		Beskyttet sø
	Eksisterende sti/trampesti		Beskyttet eng
	Eventområde		Beskyttede diger
	Mulig terrænregulering		Skov
	Permanent parkering		Matrikelgrænse
	Midlertidig parkering		Ejerlavsgænse
	Regnvandsbassin		

Grundkort © Geodatastyrelsen

FREDNING AF Holbæk Fælled

Holbæk Markjorder
Tåstrup, Holbæk Jorder
L. Grandløse By, Grandløse

**FREDNINGSKORT
(Kortbilag 1)**
NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNETS
Fredningsafgørelse af
September 2014

Sag nr. NMK-520-00037

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

modtaget i
Naturstyrelsen
21 JULI 2011

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Holbæk kommune
Kultur- og Fritidssekretariatet
0899 Kommuneservice
4300 Holbæk

Jernbanegade 3 A, 1
4000 Roskilde

Postadresse:
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde

Tlf. 56 64 27 26
E-post:
vestsjaelland@
fredningsnaevn.dk

KOPI

F 47/2011
Deres j.nr.
11/28882
Den
18. juli 2011

Ved skrivelse af 29. juni 2011 har kommunen ansøgt om Fredningsnævnets tilladelse til afvikling af et arrangement på Holbæk Fællede den 27. august 2011.

Da der verserer fredningssag om fredning af Holbæk Fællede, F 69/09, er Fredningsnævnets tilladelse til arrangementet fornøden.

I kommunens ansøgning er oplyst, at arrangementet afholdes i tidsrummet kl. 10.00 - 15.00, og at der forventes op til 3.000 besøgende. Arrangementet omfatter underholdning fra scene og arena med musik, teater og opvisning, idrætsaktiviteter, aktivitetsworkshops og informationsboder, madtelt, el-generator, spejderaktiviteter, naturvejledning og børneløb m.v. Aktiviteterne foregår alle i delområde B bortset fra børneløb der også ønskes at finde sted på delområde A på eksisterende stier. Endvidere oplyses, at der indrettes midlertidig parkering i zone C.

Nævnets afgørelse:

Under hensyn til forhandlingerne mellem kommunen og Danmarks Naturfredningsforening som sagsrejser om afholdelse af arrangementer på Fællede findes det ansøgte arrangement ikke at være i strid med forslaget til fredning. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1, jfr. fredningsforslaget § 7 arrangementet som ansøgt til afvikling i de oplyste delområder af fredningen og i øvrigt i overensstemmelse med det tilsendte program for arrangementet.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

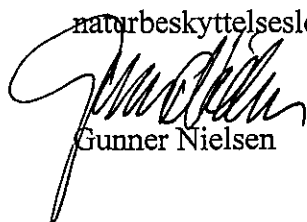
Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

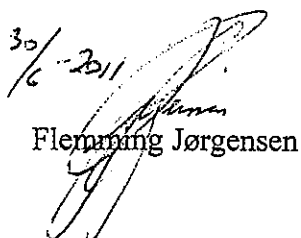
Gebyret tilbagebetales, hvis

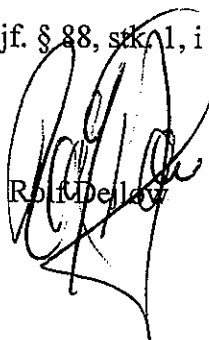
- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Gunner Nielsen

30/6-2011

Flemming Jørgensen

Rolf Deleley

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
Att.: Christina Steenbeck.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Holbæk ved Carsten
Lambrecht, Jagtvej 17, 4300 Holbæk og

Finn Bjerregaard, Udbyvej 36, 4300 Holbæk.

Friluftsrådet v/Flemming Larsen, Raklev Skillevej 61, 4400 Kalundborg
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Holbæk kommune, att.: Afdelingsleder Niels Hermansen, Gl. Skovvej 158,
Nr. Jernløse, 4420 Regstrup.

Naturstyrelsen Roskilde, Ny Østergade 7-11, 4000 Roskilde.

Att.: C. Brønnum-Johansen.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
(natur@dof.dk), (holbaek@dof.dk).

Gunner Nielsen, Ewalds Have 51, 4300 Holbæk.

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

Peter Bruun Sejersen, Sønderødvej 31, Tågerup, 4291 Ruds Vedby.

Modtaget i
Naturstyrelsen
10 APR. 2012

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

DGI Vestsjælland
Att.: Idrætskonsulent
Bente Riis
Oldvejen 25
4300 Holbæk.

Jernbanegade 3 A, 1
4000 Roskilde
Postadresse:
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde.

Tlf. 56 64 27 26
E-post:
vestsjaelland@
fredningsnaevn.dk

KOPI

F 10/2012
Deres j.nr.

Den
27. marts 2012

Vedr.: Aktivitetsdag lørdag den 2. juni 2012.

Ved skrivelse af 14. februar 2012 har DGI Vestsjælland ansøgt Fredningsnævnet om tilladelse til afvikling af et arrangement på Holbæk Fællede den 2. juni 2012.

Da der verserer en fredningssag om fredning af Holbæk Fællede (sag F 69/09), er Fredningsnævnets tilladelse til arrangementet fornøden.

I ansøgningen er oplyst, at arrangementet afholdes i tidsrummet kl. 10-15, og at der forventes 500 deltagere. Ved arrangementet ønskes de to boldbaner og arealet omkring Multihuset benyttet. Arrangementet er en aktivitetsdag med bl.a. petanque, løb, støvlekast, økse kast og golf. Der vil blive opsat et spisetelt.

Holbæk kommune har den 29. februar 2012 oplyst, at man ikke har bemærkninger til det ansøgte, som man finder falder inden for fredningsforslaget.

Nævnets afgørelse:

Det fremgår af fredningsforslaget bl.a., at formålet med fredningen er at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter.

Fredningsnævnet finder ikke, at arrangementet vil være i strid med fredningsforslaget. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, arrangementet som ansøgt i det pågældende område den anførte dag.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er ifølge naturbeskyttelseslovens § 86 adressaten for afgørelsen (det vil sige den, der har søgt om dispensation), ejeren af ejendommen, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening, lokale eller landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen med flere.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

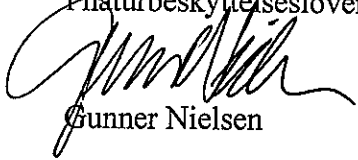
Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

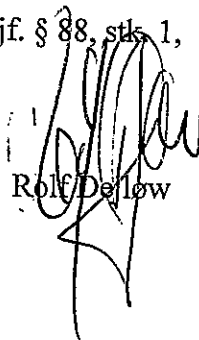
Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1,
i naturbeskyttelsesloven.

Gunner Nielsen

Ole Stryhn

Rolf Dejløw

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Holbæk ved Carsten
Lambrecht, Jagtvej 17, 4300 Holbæk. (holbaek@dn.dk)
Friluftsrådet v/Caroline Seehusen, Buerupvej 4, 4450 Jyderup.
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Holbæk Kommune, Kultur- & Fritidssekretariatet, 0899 Kommuneservice,
4300 Holbæk.
Naturstyrelsen Roskilde, Ny Østergade 7-11, 4000 Roskilde. Att.: Christine
Brønnum-Johansen. (ros@nst.dk)
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
(natur@dof.dk), (holbaek@dof.dk).
Gunner Nielsen, Ewalds Have 51, 4300 Holbæk.
Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

Holbæk Kommune
Kultur- og Fritidssekretariatet
Kasernevej 6, 2.
4300 Holbæk

Fredningsnævnet for
Vestsjælland

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 99 68 44 68

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

F 42/2013

Den 15. juli 2013

Vedr. ansøgning om afholdelse af Holbæk Middelalder Dage på Holbæk Fælled.

Ved skrivelse af 26. juni 2013 har Holbæk Kommune ansøgt om tilladelse til at afholde et arrangement benævnt Holbæk Middelalder Dage på Holbæk Fælled i perioden 12.-21. august 2013, hvor selve publikumsdelen skal foregå i perioden 15.-18. august 2013. Det er foreningen Holbæk Middelalder Dage med formand Tommy Sørensen, der står bag. Kommunen har givet tilladelse til foreningen på en række vilkår, herunder fredningsnævnets tilladelse. Det fremgår af ansøgningen, at arrangementet skal afvikles i zone B, og at man forventer op til 5.000 besøgende.

Da der verserer en fredningssag om fredning af Holbæk Fælled (sag F 69/2009), og der er sket offentlig bekendtgørelse af sagens rejsning, er fredningsnævnets tilladelse til arrangementet fornøden, jf. naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 2, jf. § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse:

Det fremgår af fredningsforslaget bl.a., at formålet med fredningen er at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter og i særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B.

Fredningsnævnet finder ikke, at arrangementet vil være i strid med fredningsforslaget, så længe det afholdes i delområde B. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, arrangementet i perioden 12.-21. august 2013 – med en publikumsdel i perioden 15.-18. august 2013 - i delområde B.

Rolf Dejløw

Ole Stryhn

Gunner Nielsen

Klagevejledning.

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond
- lokaleforeninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet for Vestsjælland, c/o Retten i Nykøbing F., Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F., som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr.

De modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetaling kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af en overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet. Projektet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

KOPI

Kopi sendes til:

Holbæk kommune, Kultur- og Fritidssekretariatet, Kasernevej 6, 2., 4300 Holbæk, jpn@holb.dk.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Holbæk.

Friluftsrådet v/Caroline Seehusen, Buerupvej 4, 4450 Jyderup.

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Naturstyrelsen, Det Åbne Land, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

(natur@dof.dk), (holbaek@dof.dk).

Fælledforeningen af 2010, v/Pia Egeskov Jensen, Pilevej 89, 4340 Tølløse.

Fælledforeningen af 2010, v/Aage Strandfelt, Strandstræde 10, st.tv., 4300 Holbæk,

aage@strandfelt.com.

Gunner Nielsen, Ewalds Have 51, 4300 Holbæk.

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted.

Holbæk kommune
By og Landskab
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Att. Birgit Ribert

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 99 68 44 68

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

F 64/2013

NST-4112-02009

Deres j.nr. 13/45356

Den 31. januar 2014

Vedr. ansøgning om tilladelse til opførelse af redskabsskur på Holbæk Fælled.

Ved mail af 23. oktober 2013 har Holbæk kommune rettet henvendelse til Fredningsnævnet for Vestsjælland vedrørende ansøgning fra Danmarks Civile Hundeførerforening om tilladelse til opførelse af et redskabsskur på Holbæk Fælled. Det hedder i henvendelsen:

” ...

Redegørelse

Holbæk Kommune har modtaget ansøgning om tilladelse til at opføre et redskabsskur til brug for hundetræningsredskaber på Holbæk Fælled. Ansøger er DcH Holbæk (Danmarks Civile Hundeførerforening) der har indgået en brugsaftale med Holbæk Kommune, afdelingen for Kultur og Fritid, der giver DcH lov til at benytte et areal på Holbæk Fælled til hundetræning. Brugsaftalen omfatter et hundetræningsareal og et eksisterende klubhus/hytte på matr. nr. 2e, Li. Grandløse By, Grandløse på adressen Oldvejen 20A, 4300 Holbæk.

Redskabsskuret, der søges om tilladelse til, er 24 m² fordelt på 4 x 6 m i grundplan og en højde af 3,5 m. Skuret beklædes med blokhusbrædder og har en tagflade af tagpap.

Ansøger har angivet to forslag til placering af redskabsskuret. Ét udenfor og ét indenfor det i fredningen angivne byggefelt (se bilag 3).

Fredningen

Holbæk Fælled er omfattet af en fredning, F 69/2009, der blev tiltrådt 17. september 2013. Fredningen opdeler fælleden i tre områder, A, B og C, hvor område B er udlagt til i særlig grad at tilgodesee rekreative interesser. Området syd for Skagerakvej (på fredningskortet benævnt Ny Oldvej) er en

del af område B, og reserveret for løse hunde og hundetræning. Der er udlagt et byggefelt, og i fredningen beskrives det at:

Hundetræningsklubben må have klubhus/depot i tilknytning til hundetræningspladsen. Bygningen skal ligge inden for det på kortbilag 1 indtegnede byggefelt. Bygningen skal fremstå i jordfarver og have en maksimal højde på 3,5 m. Byggeriet skal forelægges fredningsnævnet til godkendelse mht. placering, form og farvevalg.

Indstilling

Holbæk Kommune indstiller positivt til at tillade opførelsen af redskabsskuret indenfor det i fredningen beskrevne byggefelt, som DcH i deres ansøgning har anført som den alternative placering. ...”

Den ønskede placering af redskabsskuret fremgår af følgende kortbilag:

Der er i forbindelse med ansøgningen fra DcH til kommunen indsendt tegninger til fredningsnævnet af det påtænkte byggeri. Det er endvidere oplyst, at redskabsskuret vil blive malet med brun træbeskyttelse.

Naturstyrelsen har i en skrivelse af 9. december 2013 udtalt bl.a.:

” ...

Fredningsforhold

Arealet hvor redskabsskuret ønskes opført er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 17. september 2013 om fredning af Holbæk Fælle. Arealet er beliggende i fredningens delområde B.

Fredningens formål:

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

Det fremgår af særbestemmelserne for delområde B, at hundetræningsklubben må have et klubhus/depot i tilknytning til hundetræningspladsen. Bygningen skal ligge inden for det på kortbilag 1 indtegnede byggefelt. Bygningen skal fremstå i jordfarver og have en maksimal højde på 3,5 m. Byggeriet skal forelægges fredningsnævnet til godkendelse mht. placering, form og farvevalg. Opsætning af sædvanlige hegn er tilladt, men de må have en maksimal højde på 1,25 m. Evt. trådhegn afskærmes med levende hegn.

Bemærkninger

Naturstyrelsen har ikke yderligere bemærkninger til ansøgningen.

...”

Fredningsnævnets afgørelse af 17. september 2013 om fredning af Holbæk Fælle er indbragt for Natur- og Miljøklagenævnet af Fælledforeningen af 2010.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Fredningsnævnet finder, at det er i overensstemmelse med fredningen, at der gives tilladelse til, at Danmarks Civile Hundeførerforening i overensstemmelse med tegningerne til ansøgningen må opføre et redskabsskur på 24 m² fordelt på 4 x 6 meter i grundplan og i en højde af 3,5 meter til toppen af taget, at skuret beklædes med blokhusbrædder, har tagflade med tagpap, og at det males med brun træbeskyttelse.

For så vidt angår placeringen af redskabsskuret finder nævnet, at den ønskede alternative placering stemmer bedst overens med det sted, der på kortet vedrørende fredningen af Holbæk Fælle er udpeget til byggefelt, og i øvrigt er det sted, hvor bygningen fremtræder mindst synlig.

Fredningsnævnet imødekommer derfor ansøgningen for så vidt angår den alternative placering, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Gunner Nielsen

Ole Stryhn
formand

Rolf Dejløw

Klagevejledning.

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr.

Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af en overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Kopi til:

- ✉ Holbæk kommune, Kanalstræde 2, 4300 Holbæk
- ☞ Naturstyrelsen, Det Åbne Land, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
- ☞ Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, nmkn@nmkn.dk
- ☞ Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
- ☞ Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling i Holbæk, holbaek@dn.dk
- ☞ Friluftsrådet v/Caroline Seehusen, Buerupvej 4, 4450 Jyderup.
- ☞ Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
(natur@dof.dk), (holbaek@dof.dk)
- ✉ Danmarks Civile Hundeførerforening, May-Britt Schlicker, Kaj Schrøder
- ✉ Gunner Nielsen, Ewalds Have 51, 4300 Holbæk
- ✉ Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 99 68 44 68

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ 74/2015

NST-4112-03180

Den 30. november 2015

Vedr. etablering af skolesti fra Auroravej til Bispehøjen.

Holbæk kommune har ved mail af 6. juli 2015 rettet henvendelse til Fredningsnævnet for Vestsjælland.

Det hedder i henvendelsen:

” ...

Holbæk Kommune ønsker at etablere en skolesti fra Auroravej i det østlige Holbæk til Bispehøjen. En del af denne sti vil berøre en del af fredningen af Holbæk Fæled. Det vil dreje sig om knap 200 m. i det nordøstlige hjørne ved Munkholmvej.

Der er allerede en trampesti på strækningen og i kommunens stiplan er angivet en rekreativ cykelsti på strækningen. Det vil derfor dreje sig om en opgradering af en eksisterende sti og planlagt stiforløb med asfaltbelægning og lys.

Holbæk Kommune arbejder på en helhedsplan for fæleden og vil i den forbindelse også angive planlagte stiforløb. Stien er ikke i strid med den foreløbige plan og vil være en naturlig adgang til denne del af det fredede areal.

Kommunen skal derfor forespørge Fredningsnævnet, om denne opgradering af stien kan tillades udført inden helhedsplanen er vedtaget.

Kort: Sti angivet med blå-stiplet linje og fredet areal markeret med gul afgrænsning.
...”

Holbæk Kommune har i mail af 9. juli 2015 anført:

”...

Det drejer sig om matr.nr. 31 ei Holbæk Markjorder, Skt. Nikolaj. Den vil forbinde en eksisterende sti og vejen Bispehøjen som begge ligger på samme areal. Kun den østlige del af stien ligger inden for det fredede areal.

...”

Naturstyrelsen har den 17. august 2015 udtalt:

”...

Fredningsnævnet har med nedenstående mail anmodet Naturstyrelsen om teknisk bistand jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4.

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Naturstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Holbæk Kommune har fremsendt en forespørgsel om, hvorvidt anlæg af en sti – opgradering af en eksisterende trampesti – kan tillades udført inden der foreligger en helhedsplan.

Arealet er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fælle.

Den omhandlede sti er beliggende i fredningens delområde A.

Følgende er uddrag af fredningsbestemmelserne for området:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

.....
§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

.....
Placeringen af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen...

Følgende kort er et udsnit af det kort der hører til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse. På luftfotoet til højre er den omhandlede sti vist med rød streg og det fredede areal med skravering.

Det stiforløb, som kommunen har henvendt sig om, synes ikke at fremgå af fredningskortet. Da der ikke foreligger en plejeplan for området, er det Naturstyrelsens vurdering, at etablering af en sti alene kan ske ved en dispensation fra fredningen.

Det ansøgte vil efter Naturstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står Naturstyrelsen selvfølgelig til rådighed.
...

Holbæk Kommune har hertil i en mail af 26. august 2015 bemærket:

” ...

Med hensyn til plejeplan, så kan vi ikke på nuværende tidspunkt angive et tidspunkt for færdiggørelsen. Der har været en indledende fast med inddragelse af borgere og interesseorganisationer og principperne for planen er fastlagt. Men endnu mangler selve udfærdigelsen af planen. ...

Stien ønskes anlagt i en bredde på 2½ meter og asfalteret. Det er planen, at stien skal belyses med lamper af typen Thorn Christian IV, da det er en skolesti. Lyset vil dog blive dæmpet med 50% fra kl. 19:00 og med 75% fra kl. 22:00 og indtil næste morgen. Belysningskilden vil blive LED-lys. ...”

Fredningsnævnet har den 28. oktober 2015 foretaget besigtigelse. Under besigtigelsen udvidede kommunen ansøgningen til at omfatte den på kommunens kort med blå anførte trampesti, der går fra den stiplede blå trampestis afslutning i østlig retning og op til Munkholmvej.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet finder ikke, at det er i strid med fredningen, at der sker asfaltering af den eksisterende trampesti, som på kommunens kort er markeret med stiplede blå og efter knækket i østlig retning er markeret med blå op til Munkholmvej, og at asfalteringen sker i en bredde på 2½ meter. Fredningsnævnet finder endvidere ikke, at det er i strid med fredningen, at der opsættes lysmaster langs stien, under forudsætning af at der er tale om LED-belysning, som reduceres i løbet af døgnet, således som det er anført i kommunens mail af 26. august 2015. Det er endvidere en forudsætning, at lysmasterne er max. 4 meter høje, at der er mindst 30 meter imellem hver mast, at belysningen sker nedad, og at lysmasterne opsættes ind mod det indhegnede krat - som på kortet, der hører til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, er benævnt frugtplantage. I dette omfang imødekommer fredningsnævnet ansøgningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningsnævnet lægger ved afgørelsen vægt på, at der i fredningskendelsen er hjemmel til etablering af nye stier, og at der alene er tale om asfaltering af en allerede eksisterende trampesti. Nævnet lægger endvidere vægt på, at der er tale om et sted i den yderste del af fredningen tæt på bebyggelse på flere sider, og som forekommer afskåret fra den øvrige del af fredningen af kraftig træbevoksning.

Rolf Dejløw

Ole Stryhn
formand

Gunner Nielsen

Klagevejledning.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af en overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

KOPI

Kopi sendes til:

Holbæk Kommune, natur@holb.dk, Morten Holme, moho@holb.dk, Bente Meehan, beme@holb.dk

Naturstyrelsen, Det Åbne Land, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. nst@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling, holbaek@dn.dk,

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling holbaek@dof.dk

Friluftsrådet v/Caroline Seehusen, Buerupvej 4, 4450 Jyderup. kreds14@friluftsradet.dk

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted

Gunner Nielsen, Smedelundsgade 6,2., 4300 Holbæk

HOW planning+landscape
v/Peter Holst og Jakob With
Gasværksvej 8E
1656 København V.

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 99 68 44 68

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ 40/2016
Svana-511-0327

Den 18. juli 2016

Vedr. 11at, 11u, 31b Holbæk Markjorder, Projekt Plads til alle.

HOW planning+landscape har ved mail af 31. maj 2016 rettet henvendelse til Fredningsnævnet for Vestsjælland.

Det hedder i henvendelsen:

”...

Ansøgning om dispensation

Projekt: Plads til alle
Sted: Vangkvartererne/ Holbæk Fælled, Holbæk
Emne: Omlægning af sti, opførelse af svævebane i fredet område på Holbæk Fælled.
Bilag: Ansøgningsbooklet til Landsbyggefonden,
Plan af eksisterende forhold,
Rydningsplan
Plan af fremtidige forhold,
Oversigtstegning eksisterende forhold med fredningslinje og matrikelskel.

Vi ansøger hermed om dispensation for fredningsbestemmelserne, i forbindelse med projektet Plads til alle som skal være et nyt rekreativt og aktivt byrumsanlæg der befinder sig i Vangkvarterene, Holbæk i udkanten af Holbæk Fælled.

Anlægget omfatter nye opholdsområder, legeplads, parkouranlæg, skateareal, boldbane, scene mv.

Anlægget lægger sig som et knudepunkt der binder fælledens og boligområdets stisystem sammen.

For kort tid siden er vangkvarterene blevet renoverede, og i den forbindelse er der bl.a. oprettet nyt fælleshus og nye udearealer der omfatter et nyt stisystem i hele boligområdet. ”Plads til Alle” kobler sig til dette nye stisystems perlerække af nye aktivitets og opholdsområder.

Holbæk kommune har omfattende planer om at aktivere den nærliggende fælled (som i øvrigt delvis ejes af Vangkvarterenes boligselskab Lejerbo) med punktvisse aktivitetsnedslag såsom BMX cykelbaner, aktiv arena, eventyrskov mv.

Disse visioner beskrives i idékataloget: "Holbæk Fælledskab" om udviklingen af de rekreative potentialer det bynære område.

"Plads til alle" kobler sig til denne strategi som et af dens første aktivitetsområder.

Anlægget er finansieret af Landsbyggefonden i forbindelse med deres overordnede infrastrukturpulje for udsatte boligområder. Det er således essentielt for projektet, at det er med til at binde fælledens og boligområdets stisystemer sammen.

Specifikt findes der i forvejen en klippet sti på fælleden som kobler sig på boligområdets nye røde stianlæg.

Projektet har gennemgået en længere beboerinddragelsesproces hvor det bl.a. har været ønsket at anlægget mere aktivt koblede sig på fælleden, specifikt med en svævebane op ad skrænten og et parkouranlæg der udnytter skovbrynets muligheder. Desuden har det været et ønske at et eksisterende vandtårn, bestående af en cirkulær platform på toppen af den nærliggende skrænt og midt i fælleden skulle renoveres og inddrages i projektet og dets rekreative tiltag.

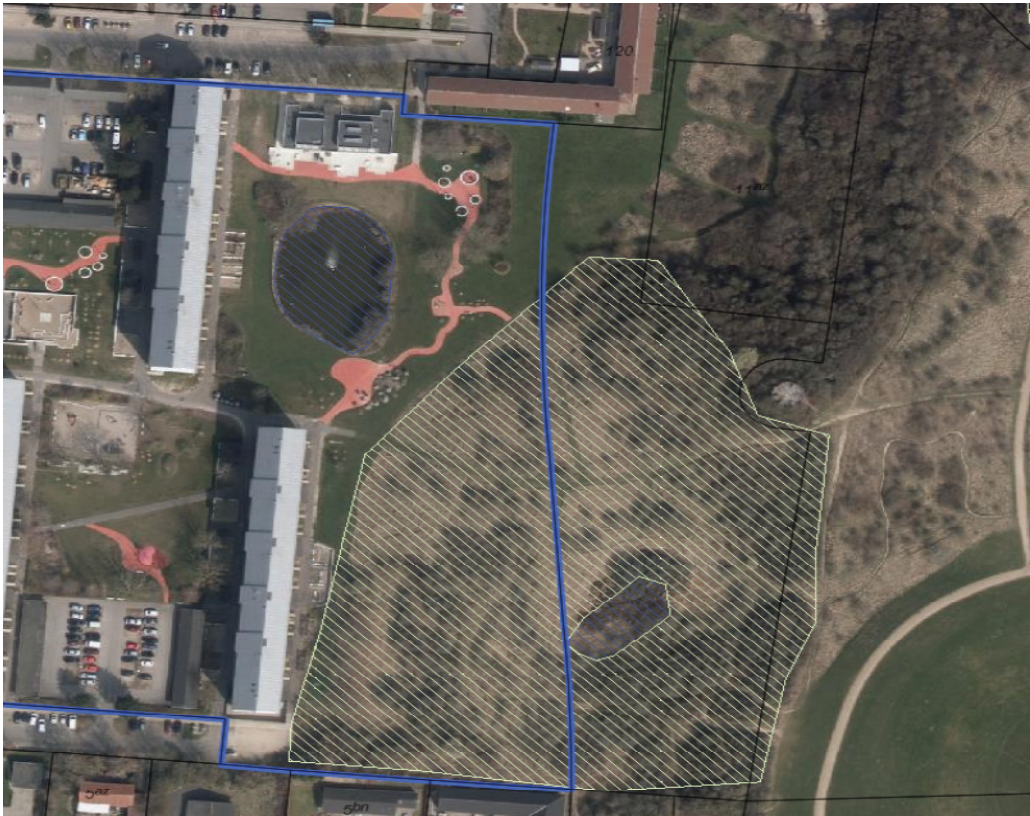
Det har været afgørende at imødekomme beboernes ønsker så der skabes ejerskab overfor såvel anlægget som de nærliggende områder i fælleden.

Det nye anlæg vil etablere følgende ændringer som vedrører den fredede fælled:

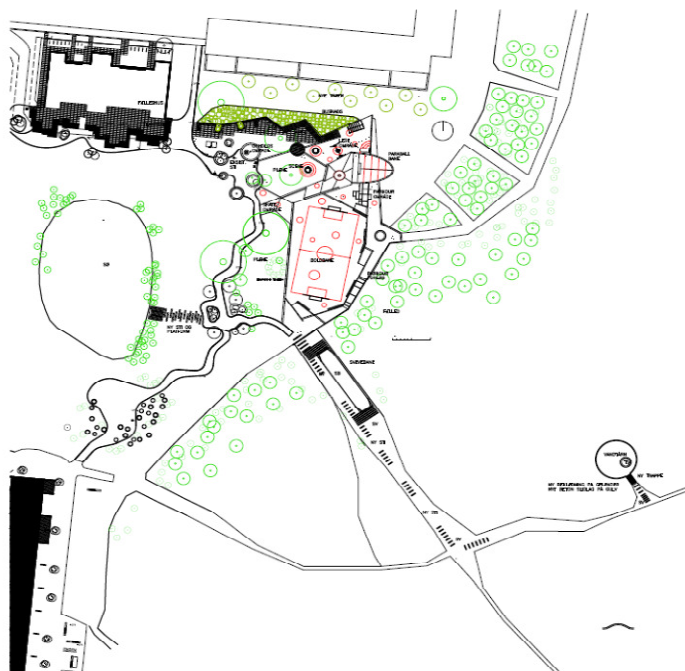
- Den eksisterende sti som blot består af et klippet, ryddet spor i fælledens kratskov, flyttes og ændrer principielt ikke karakter. Dette sker for at skabe en mere direkte forbindelse til fælledens øvrige stisystem og til vandtårnet. Der nedlægges stedvist egetræssveller som armering af græsset og som trin på skråningen. Disse sveller matcher allerede eksisterende egetræssveller på stien.
- Ved foden af skrænten og umiddelbart langs med dette nye stisystem etableres en ny svævebane i rå robiniestolper. Svævebanens gulv består i enderne af egesveller lagt i det eksisterende græs. Under selve banen udlægges græsarmeringsmåtter, der visuelt forsvinder i græsset.
- Vandtårnet renoveres nænsomt, ved blot at etablere nyt slidlag på dækket, sætte nye lister på eksisterende gelænder og udskifte den nedslidte trappe i træ med en ny tilsvarende.

...

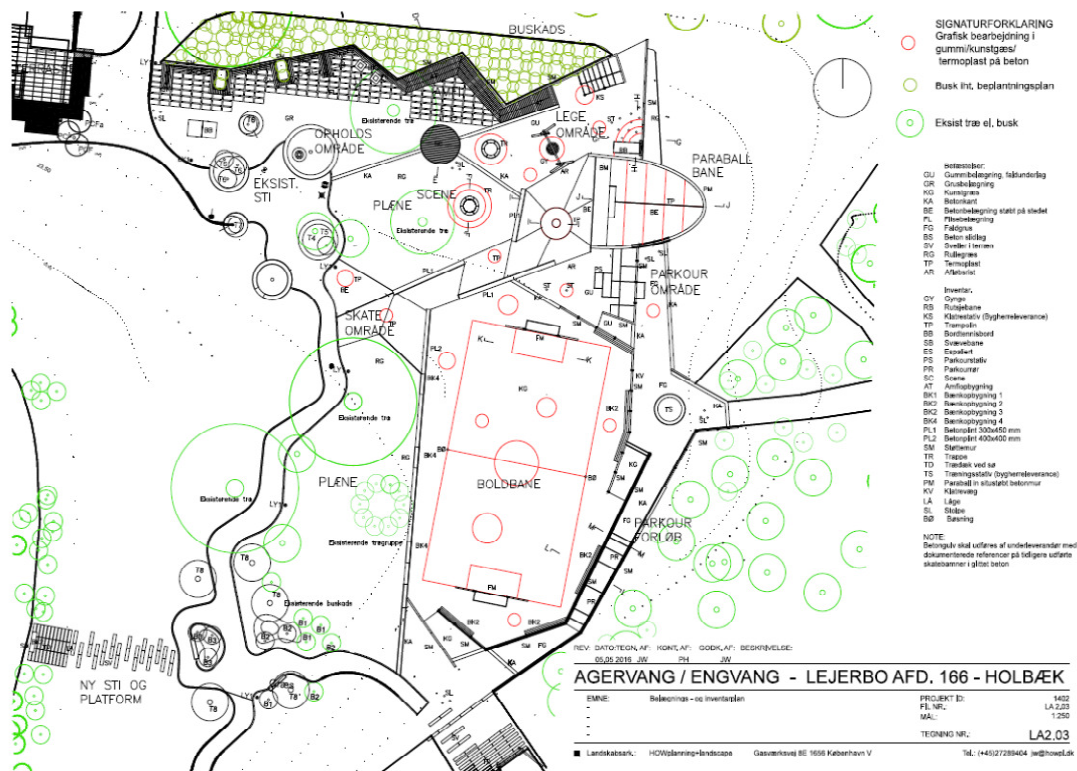
Plan af udearealer omkring Vangkvarterene og Holbæk Fælled med fredede arealer og matrikler indtegnet.

Eng
Hede
Mose
Overdrev
Strandeng
Sø

REV: 01/10/2014, 01/10/2014, 01/10/2014, 01/10/2014, 01/10/2014
AGERVANG / ENGVANG - LEJERBO AFD. 166 - HOLBÆK
 Dato: 01/10/2014
 Skala: 1:1000
 Tegner: LAZ, BT
 Projekt: 1014001001
 Tegning: 1014001001_01

”

Holbæk Kommune har den 27. juni 2016 udtalt:

”

Holbæk kommune har modtaget en ansøgning fra How Planning + Landscape som på vegne af lejerbo ansøger om tilladelse til at etablere et rekreativt område med mulighed for diverse fysiske aktiviteter på arealerne øst for bebyggelsen. En del af dette område er belagt med landskabsfredning, men hovedparten af de fast installationer (legeredskaber) etableres lige uden for det fredede område.

How Planning + Landscape har derfor ansøgt dispensation fra fredningsbestemmelserne til at etablere følgende inden for det område som er belagt med fredning.

Etablering /rydning af et areal til en sti fra søen op til vandtårnet med tilslutning til det øvrige stisystem heroppe. Stien forstærkes stedvis med egetræssveller.

Langs med stien ønskes udført en svævebane

Der foretages mindre renoverings /vedligeholdsarbejder på selve vandtårnet.

Holbæk kommune synes at renoveringen af vandtårnet er en nødvendighed som bør foretages og som ikke har nogen indflydelse på landskabet.

Etableringen af stien har meget lille indflydelse på oplevelsen af landskabet men en stor forbedring af muligheden for at komme ud og opleve området.

Etableringen af svævebanen må jo nødvendigvis placeres der hvor der er en højdeforskel så denne kan ikke flyttes uden for det fredede areal. Det synsmæssige indtryk af svævebanen fremstår hovedsageligt af de to tårne "start og stop" Hvis det nederste tårn placeres i udkanten eller lige uden for det fredede område er Holbæk kommune af den mening at projektet ikke har en markant indflydelse på landskabet og det er en rigtig fin måde at skabe overgangen fra byområde til det fredede rekreative område (Holbæk fælle). Det vil også på en god og naturlig måde skabe forbindelse mellem disse områder.

Holbæk Kommune finder det positivt, at styrke forbindelse mellem boligområdet og Fælled, og på den måde give mulighed for, at faciliteterne kan benyttes af såvel Agervængets beboere og de øvrige brugere af Fælledens areal. Forslag om stiforbindelse og svævebane er sammenfaldende med kommunens ideer til områdets anvendelse.

Området er udpeget som beskyttet som eng efter naturbeskyttelseslovens § 3. I forbindelse med sagen, er det berørte område blevet besigtiget. Det vurderes, at arealet ikke er en eng, hvilket de kraftige terrænforskelligheder også indikerer, men eventuelt overdrev. Kommunen vurderer, at der eventuelt kan dispenseres til de ønskede tiltag.

..."

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) har den 5. juli 2016 udtalt:

"...

Fredningsnævnet har med nedenstående mail anmodet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning om teknisk bistand jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4.

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Der søges om dispensation til omlægning af sti og anlæg af svævebane på Holbæk Fæld. Holbæk Fæld er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fæld. Det ansøgte er beliggende i fredningens delområde A.

Følgende er uddrag af fredningsbestemmelserne:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper.

Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

.....

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Der må ikke opstilles kiosker, skure, el- eller lysmaster, boder, eller andre faste indretninger.

.....

Placeringen af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

.....

Udsnit af fredningskortet

På følgende kort er placeringen af det ansøgte vist med rød prik. Kortet kan eventuelt benyttes i afgørelsen jf. forretningsorden for fredningsnævn § 11, stk. 1.

Det ansøgte vil efter Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Ansøgningen giver ikke Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning selvfølgelig til rådighed.
...”

I afgørelsen har deltaget Ole Stryhn, Rolf Dejløw og Gunner Nielsen.

Fredningsnævnet afgørelse:

Fredningsnævnet finder ikke, at det ansøgte er i strid med formålet med fredningen. Nævnet lægger herved vægt på, at en del af formålet med fredningen er at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter. Nævnet lægger endvidere vægt på, at der er tale om et mindre indgribende projekt, i udkanten af fredningen i overgangen mellem bebyggelse og det fredede område, og som forbedrer sammenhængen i stisystemet.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til, at den eksisterende sti flyttes, og at der stedvis nedlægges egetræssveller som armering af græsset og som trin på skråningen. Der meddeles endvidere dispensation til, at der ved foden af skrænten og umiddelbart langs med den nye sti etableres en svævebane i rå robiniestolper, hvor svævebanens gulv består i enderne af egesveller lagt i det eksisterende græs, og hvor der under selve banen udlægges græsarmeringsmåtter.

Det findes endelig ikke i strid med fredningen, at vandtårnet renoveres ved, at der etableres et nyt slidlag på dækket, at der påsættes nye lister på gelænderet og at trætrappen udskiftes med en ny tilsvarende.

Fredningsnævnet imødekommer derfor det ansøgte, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af en overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

KOPI

Kopi sendes til:

Holbæk kommune, Jan Erik Larsen, jaerl@holb.dk

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. svana@svana.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling, holbaek@dn.dk,

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling holbaek@dof.dk

Friluftsrådet, kreds14@friluftstraadet.dk

Nævnsmedlem

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted

Gunner Nielsen, Smedelundsgade 6,2., 4300 Holbæk

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Erhverv, Plan og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Att. Bente Meehan

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94
vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-013-2021

Den 28. juni 2021

Ved mail af 22. december 2020 har Holbæk Kommune sendt fredningsnævnet en ansøgning om dispensation til at anlægge en grussti på Holbæk Fælle, matr.nr. 31ei Holbæk Markjorder, Skt. Nikolaj, som ejes af Holbæk Kommune.

Af kommunens brev fremgår bl.a.:

Ansøgning om dispensation til at anlægge sti på fredet område, Holbæk Fælle

Holbæk Kommune ønsker at anlægge en ca. 150 m. lang og 1,5 m. bred grussti på Holbæk Fælle, vest for Valmuevej, og lægge den jord, der afgraves i forbindelse med anlægsarbejdet på jordhøjen i Snerleparken (se kort nedenfor). Begge steder er beliggende indenfor fredningen, Holbæk Fælle, på matr.nr. 31ei, Holbæk Markjorder, Sankt Nikolaj, og ejet af Holbæk Kommune.

Kommunen ansøger hermed om dispensation fra fredningen til at anlægge stien og placere jorden som beskrevet, såfremt Fredningsnævnet måtte vurdere, at det ansøgte kræver en dispensation.

Kommunen har været i dialog med Danmarks Naturfredningsforenings afdeling i Holbæk om det ansøgte, og foreningen ser positivt på tiltagene.

Redegørelse

Fredning

Det overordnede formål med fredningen er at bevare og forbedre Fælledens landskabelige og naturmæssige kvaliteter, at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter samt at naturværdierne opretholdes og forbedres ved naturpleje.

Ifølge fredningskendelsen har naturen i den nordligste del af Fælleden højeste prioritet og skal opretholdes og styrkes. På baggrund af fredningen er der udarbejdet en plejeplan som en del af Helhedsplan for Holbæk Fælle. Det fremgår bl.a. heraf, at der skal iværksættes naturpleje, herunder opsættes et elhegn, så området kan blive afgræsset af kreaturer.

I det nordøstlige hjørne af den planlagte fold, "Græsningsoverdrevet", ligger et vandhul/moseområde, som tidligere har været registreret som ynglelokalitet for bilag IV-arten Spidssnudet frø. Dette område er højt prioriteret i forbindelse med den kommende naturplejeindsats og planlægges delvist ryddet primo 2021, hvorefter området vil komme til at indgå i folden, så det kan blive plejet ved afgræsning.

Sti

Når der skabes større, sammenhængende naturområder med græsningsdyr, opstår der ind imellem konflikter mellem naturinteresser og rekreative interesser. Kommunen forsøger derfor, i det omfang det er muligt, at sikre gode adgangsforhold til kommunens naturområder. Der vil således være offentlig adgang via låger/kreaturrister ind til alle eksisterende stier i de nye folde på Holbæk Fælle.

Det er dog kommunens erfaring, at nogle besøgende i naturen ikke ønsker at passere gennem en fold, hvor der går dyr. Det er derfor vigtigt at skabe mulighed for at gå udenom foldene, så konflikter forårsaget af naturplejeprojektet minimeres.

Når førnævnte vandhul/moseområde indlemmes i folden, skabes den udfordring, at den nord/sydgående sti, Nyvangsstien, kommer til at gå igennem denne. For at give mulighed for at gå/cykle øst om folden ønsker kommunen derfor at etablere en ca. 150 m. lang, 1,5 m. bred grussti som vist på kortbilag 2. Stien indgår i Helhedsplan for Holbæk Fælle.

Stien anlægges som en naturlig forlængelse af Fælledstien, der løber langs Fælledens nordlige grænse, ind på selve Fælleden, hvor den vil møde flere andre stier i et knudepunkt. Stien vil desuden skabe en direkte adgang for cyklister og gående, der kommer fra Valmuevej-kvarteret.

Der løber i dag en spontant opstået trampesti i næsten samme tracé fra Valmuevej mod syd ind på Fælleden. Den ansøgte sti lægges dog lidt længere mod vest end denne, i større afstand fra parcelhusene.

Stien anlægges ved, at der skræbes en bane tørv/overjord af og udlægges stabilgrus med et top lag af lergrus. Den fjernede jord udlægges på en eksisterende, lille jordhøj i det nærliggende, offentlige anlæg, Snerleparken. Her vil den efter kommunens vurdering bidrage positivt til det lille områdes naturindhold, idet tør, bar jord i kombination med græstørv på den lille jordhøj vil skabe mere variation og gode forhold for insekter.

Holbæk Kommune har den 22. december 2020 meddelt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3 til at anlægge den nævnte sti.

Holbæk Kommune har samme dato supplerende oplyst:

Udtalelse om eventuel påvirkning af habitatnatur mm.

Som følge af Holbæk Kommunes ansøgning om dispensation til at anlægge en ny sti på det fredede område, Holbæk Fælle, har Fredningsnævnet for Vestsjælland i mail af 16-12-2020 stillet nogle spørgsmål til Holbæk Kommune, som tilsynsmyndighed efter naturbeskyttelsesloven.

Nedenfor er oplistet Fredningsnævnets spørgsmål og kommunens svar.

Sker etablering af en sti på Holbæk Fælle i eller udenfor et internationalt naturbeskyttelsesområde?

Nej [udenfor]. På kortbilag s. 2. er vist, hvor stien skal ligge set i forhold til nærmeste Natura2000- og fuglebeskyttelsesområder.

Vil stien indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser for arter, som området er udpeget for?

Nej.

Kan etableringen af en sti beskadige eller ødelægge yngle og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven?

Nej. Tvært i mod er stien medvirkende til, at der kan gennemføres den rette naturpleje i et vigtigt yngleområde for bilag IV-arten Spidssnudet frø.

Kan etableringen af en sti ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven i alle livsstadier?

Nej. Disse planter findes ikke på Holbæk Fælle.

Fredningsnævnet har foretaget en besigtigelse den 27. maj 2021.

Bente Meehan, Holbæk Kommune oplyste under besigtigelsen, at den ansøgte ca. 150 meter lange og 1½ meter brede grussti skal ses som et supplement til den eksisterende Nyvangssti, som går gennem en nyetableret kvægfold. Den ansøgte grussti er tænkt til brug af gående, som ikke ønsker at komme ind gennem kvægfolden. Den jord, som skal graves af for at etablere grusstien, ønskes anbragt på en høj ved Snerleparken.

Lars Kristensen, Holbæk Kommune, skønnede, at der til etablering af stien skal afgraves 20-25 m³ jord. Der skal afgraves ned til en dybde af 30 cm.

Finn Bjerregaard, Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, udtalte, at foreningen umiddelbart er tilfreds med en sti med en bredde på 1½ meter, hvilket svarer til den normale bredde for grusstier i fredede områder. Stien bør ikke være bredere. Foreningen har ikke indvendinger mod, at opgravet jord lægges på højen ved Snerleparken.

Allan Nielsen, Dansk Ornitologisk Forening, Holbæk, havde ikke indvendinger mod stien, men som cyklist finder han, at en sti på 1½ meter er for smal, og at det vil være vanskeligt for 2 ladcykler at passere hinanden.

Allan Nielsen og nævnsmedlem Per Fynboe spurgte til færsten i kvægfolden. De finder, at rørene i risten bør være med mindre afstand, idet det er vanskeligt at passere risten på cykel eller med barnevogne.

Bente Meehan svarede, at færsten er udført af et firma, som har erfaring med at etablere færste på grusstier i fredede områder. Selv har hun oplevet, at en elektrisk kørestol kunne passere færsten, og at manden i stolen ingen indvendinger havde mod færsten. Hun har heller ikke set indvendinger på FaceBook-gruppen mod færsten.

Holbæk Fælle er fredet ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014. Den ansøgte grussti er beliggende i område A. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a.:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter

- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

...

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

...

Det er tilladt at opsætte hegn med henblik på afgræsning, tilplantning og andre naturplejetiltag.

Placeringen af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsbestemmelserne tillader etablering af nye stier som den grussti, der er søgt om dispensation til. Stien vil være et supplement til den kulturhistoriske Nyvangssti, som nu er blevet indlemmet i en kvægfold på det pågældende sted, ligesom stien også vil være en god adgangsvej fra Blomsterkvarteret til fælledens øvrige stier. Det vil ikke være i strid med fredningen eller fredningsbestemmelser, at den jord, som skal afgraves til etablering af stien, lægges på den høj, som findes ved Snerleparken.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give dispensation.

Fredningsnævnet imødekommer derfor den ansøgte grussti med en længde på ca. 150 meter og med en bredde på 1,5 meter på det i ansøgningen anførte sted, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. Der meddeles endvidere tilladelse til, at den jord, som skal graves af for at etablere grusstien, anbringes på en høj ved Snerleparken, så vidt muligt på den side, der vender væk fra beboelsen på Valmuevej.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

I sagens behandling har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Per Fynboe

.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Mobilitet og Ejendomme
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Att. Yakup Genc

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94
vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-010-2021

Den 28. juni 2021

Ved mail af 10. februar 2021 har Holbæk Kommune ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at anlægge en asfalteret, belyst sti på Holbæk fællede, matr.nr. 31ei Holbæk Markjorder, Skt. Nikolai, hvor der nu er beliggende en trampesti. Stien er beliggende vest for en tilgroet tidligere frugtplantage i den nordøstlige del af område A af Holbæk Fællede. Ejendommen ejes af Holbæk Kommune. På stedet forefindes

Af kommunens brev fremgår bl.a.:

Holbæk Kommune skal hermed ansøge om dispensation til at anlægge fællesti på det fredede areal Holbæk fællede beliggende matr.nr. 31 ei Holbæk Markjorder, Skt. Nikolaj. Det pågældende areal er ejendommen, Kanalstræde 2, 4300 Holbæk.

Området hvor fællestien ønskes placeret, er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fællede (Fredningssag F 69/2009 af 17. september 2013). Det ansøgte er beliggende i fredningens delområde A. Af fredningen fremgår bl.a. følgende:

§1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 3. Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg – ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Placeringen af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Etablering af den ønskede fællesti vil alene betyde asfaltering af allerede eksisterende trampesti. Fællestien vil være placeret i den yderste del af fredningen, opgrænsende til bebyggelse.

Som følge af ovenstående, ses fællestien ikke at være i strid med fredningen.

Begrundelse for det ansøgte

På vestsiden af den planlagte hundeskov ved Munkholmvej, langs kanten af fredningen, findes i dag en trampesti. Denne sti asfalteres og føres igennem mod nord til Munkholmvej. Med stien skabes en trafiksikker forbindelse for cyklister og gående mellem Sofiesminde Allé-kvarteret og Bispehøj-kvarteret.

Holbæk Kommune ønsker nu at udmønte denne del af helhedsplanen, hvorfor asfalteringen af stien er optaget som et projekt i kommunens trafiksikkerhedsplan.

Af fredningens § 3 fremgår bl.a., at der ikke må etableres anlæg, medmindre disse er tilladt i de øvrige bestemmelser. Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at nye stier kan placeres efter nærmere bestemmelser i plejeplanen.

Som det fremgår af ovenstående, findes der allerede en trampesti på strækningen i dag. En udmøntning af helhedsplanen vil derfor bestå i en opgradering af en eksisterende sti og planlagt stiforløb med asfaltbelægning og lys mv.

Idet der ikke er tale om anlæg af en ny sti i henhold til § 3 i fredningen, skal Holbæk kommune spørge Fredningsnævnet om, hvorvidt denne opgradering af stien kan tilladelse udført i overensstemmelse med helhedsplanen

Beskrivelse af det ansøgte Stien udføres som 3,0 m asfalteret, belyst fællessti med 0,5 m rabat i begge sider. Dette svarer til eksisterende stis forhold ved Bispehøjen. Belysning opsættes ca. med 30 m mellemrum som på eksisterende sti og langs den vestlige side af stien for at undgå lysgener til naboer ud mod stien. Der etableres bomme på stien på sydsiden af Munkholmvej for at forhindre hurtige cyklister ned ad skrænten. Stien etableres med en så lille gradient som muligt. Grundet skrænten (højdeforskel mellem fredet areal og Munkholmvej) samt ønsket om lille gradient på stien, kan det være nødvendigt at etablere støttemure langs stien frem mod Munkholmvej.

Holbæk Kommune har den 23. februar 2021 supplerede oplyst:

Som følge af Holbæk Kommunes ansøgning om dispensation til at anlægge en ny sti på det fredede område, Holbæk Fælle, har Fredningsnævnet for Vestsjælland i mail af 11-2-2021 stillet nogle spørgsmål til Holbæk Kommune, som tilsynsmyndighed efter naturbeskyttelsesloven. Nedenfor er oplistet Fredningsnævnets spørgsmål og kommunens svar.

Sker etablering af en sti på Holbæk Fælle i eller udenfor et internationalt naturbeskyttelsesområde? *Nej [udenfor].*

Vil stien indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser for arter, som området er udpeget for? *Nej.*

Kan etableringen af en sti beskadige eller ødelægge yngle og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven? *Nej.*

Kan etableringen af en sti ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven i alle livsstadier? *Nej. Disse planter findes ikke på Holbæk Fælle.*

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, har den 2. marts 2021 udtalt:

Udtalelse fra DN Holbæk vedr. Holbæk Kommunes ansøgning om opgradering af en trampesti til asfalteret fællessti indenfor det fredede område Holbæk Fælle.

Fredningsnævnet har anmodet DN Holbæk om en udtalelse i anledning af kommunens ansøgning af 11/2-2021 til nævnet om tilladelse til at opgradere en eksisterende trampesti beliggende i fredningsområde A til en asfaltbelagt fællessti m. belysning. Begrundelsen angives, som vi forstår det, at være et behov for en sikker forbindelse mellem skolestien (Bispehøjvej) og cykelstien langs den befærdede Munkholmvej.

Vi undrer os over ansøgningen, fordi Fredningsnævnet i 2015 (FN-VSJ 74/2015) behandlede og godkendte en lignende ansøgning med beliggenhed mindre end få hundrede meter fra det nu ansøgte. Der findes derfor allerede en sikker asfaltbelagt stiforbindelse med vejbelysning umiddelbart øst for det nu ansøgte – en sti, der forbinder skolestien (Bispehøjvej) med cykelstien ved Munkholmvej. I forhold til fredningens formål og bestemmelserne for område A finder vi to sådanne parallelt anlagte belyste asfaltstier uacceptable.

Når det gælder ansøgningens henvisninger og påstande om at leve op til Helhedsplanen, undres vi endnu mere. I planen findes en meget klar fremstilling af stiforholdene indenfor fredningen, og både planens tekst og det tilhørende kort beskriver stistrukturen og intentionerne tydeligt. Der opereres med fire stityper: 1. *Hovedstier* i en fast

Tegningerne er af forskellig dato. Den nederste tegning viser den seneste revision af cykelstiens udformning op til krydset, således at cykelstien støder mere naturligt til krydset, og således at højdeforskelle udjævnes fra det fredede areal til Munkholmvej.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse på stedet den 27. maj 2021.

Seniorprojektleder Yakup Genc oplyste i forbindelse med besigtigelsen, at stien ønskes anlagt som en 2½ - 3 meter bred dobbeltrettet, asfalteret og belyst cykelsti. Stien skal føre de mange skolebørn fra kvarteret ved Sofiesminde Allé over til Bjergmarksskolen, således at skolebørnene ikke skal cykle ad den stærkt trafikerede Munkholmvej. Børnene cykler nu på cykelstien ved Munkholmvej, men mod færdselsretningen. De skal så tidligt som muligt ledes væk fra Munkholmvej. Det er ikke tænkeligt, at man kan få børnene til at cykle et stykke mod øst og derefter benytte skolestien øst for den tidligere frugtplantage.

På forespørgsel fra Per Fynboe forklarede de for kommunen mødende, at der skal graves af terrænet, så cykelstien får et så jævnt som muligt forløb uden bratte stigninger og nedkørsler. De forklarede endvidere om skolestiens udformning ved krydset Munkholmvej-Sofiesminde Allé.

Lars Kristensen svarede på et spørgsmål om belysning af stien, at kommunen vil anvende 3 meter høje lysmaster. Med nutidig teknologi kan lyset styres, så det alene falder på cykelstien. Pullerter vil ikke kunne oplyse stien, så man trygt kan færdes på den.

Finn Bjerregaard spurgte, om det kan være rigtigt, at der skal være 2 parallelle stier med kort afstand mellem på hver sin side af den tidligere frugtplantage. DN Holbæk ser hellere, at der etableres en dobbeltrettet cykelsti på sydsiden af Munkholmvej. Hvis der skal gives dispensation til en cykelsti vest for den tidligere frugtplantage, bør det alene være til en grusbelagt sti og ikke med en belysning, som kan påvirke naturforholdene.

Allan Nielsen bemærkede, at en sti skal kunne benyttes hele året rundt, og at en grussti ikke vil kunne ryddes for sne.

De for Holbæk Kommune mødende svarede, at der ikke er plads til at etablere en dobbeltrettet cykelsti langs sydsiden af Munkholmvej.

Området er som anført omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fælle. Fredningen indeholder bl.a. disse bestemmelser:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter

- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
 - At skabe grundlag for naturpleje
 - I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- ...

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

...

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet vurderer, at det ikke vil være i strid med fredningens formål og fredningsbestemmelserne at give dispensation til den ansøgte asfalterede, belyste skolesti, som skal ligge op til beboelse i den absolutte udkant af det fredede område, og som bl.a. skal sikre børn en sikker og tryk cykelvej til og fra skole.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give dispensation.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte, således at der kan ske anlæg af en 3 meter bred asfalteret, belyst skolesti med 0,50 meter rabat i hver side, og hvor terrænet udjævnes mest muligt, på betingelse af, at master til belysning ikke er højere end 3 meter. Fredningsnævnet anbefaler, at der etableres skråninger fremfor en mur ud mod Munkholmvej.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

I sagens behandling har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Per Fynboe.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Holbæk Kommune
Ledelsessekretariatet
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Att. Tine Bundgaard

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94
vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-019-2021

Den 28. juni 2021

Ved mail af 4. marts 2021 har Holbæk Kommune sendt fredningsnævnet en ansøgning om dispensation til at etablere et Land Art på Holbæk Fælle, matr.nr. 31em Holbæk Markjorder, Skt. Nikolai, som ejes af Holbæk Kommune.

Af kommunens brev fremgår bl.a.:

Ansøgning om dispensation til at anlægge Land Art på fredet område, Holbæk Fælle

Til rette vedkommende

Holbæk Kommune ønsker at anlægge et land art kunstværk i form af tre stråhatte på Holbæk Fælle, i område C. Arealet er beliggende indenfor fredningen, Holbæk Fælle, og ejet af Holbæk Kommune.

Kommunen ansøger hermed om dispensation fra fredningen til at anlægge værkerne som beskrevet, såfremt Fredningsnævnet måtte vurdere, at det ansøgte kræver en dispensation.

Det er kommunens vurdering at værket kan realiseres i overensstemmelse med de regler, der er gældende for område C, det hører ind under bestemmelserne som et stille rekreativt område.

Placering

Området er meget ensformigt og landskabet kunne for den besøgende godt byde på en oplevelsesværdi. Dette vil vi gerne efterkomme med realisering af denne skulpturgruppe under kategorien Land Art.

Placeringen af skulpturgruppen er angivet i skitseforslaget og på dette kort:

Værket

Værkerne er en lille skulpturgruppe af tre stråhatte udarbejdet i naturmaterialer og ikke større end et menneske. – Se nedenstående og vedlagte skitseforslag.

Som nævnt i skitseforslaget er der i værkbegrebet indtænkt at værket ændrer sig over tid med naturmaterialernes forgængelighed og værket kan derfor proportionalt sidestilles med et pileflettet hegn eller lignende. Der er givet støtte til udførelsen af værket fra Statens Kunstfond.

Værkets materialer er primært naturmaterialer: Strå, halm, træ, natur sten. Hattestrukturen skabes i træ og tækkes med strå og halm. De bærende stolper af jern beklædes udvendigt med halm og formes organisk.

Arbejdstitel: Stråhatte på fælleden.

Tre tækkede, overdimensionerede "hatte" placeres på Holbæk Fællede i fredningens delområde C. Skulpturen er en beklædningsgenstand og samtidigt en permanent, arkitektonisk struktur med forskellige referencer til: En turisthat, en parasol, en afrikansk rondavel, et sydøstasiatisk hus på pæle, et stråtækket dansk tag. De hybride referencer og mash-up brug af symbolikker er karakteristisk for kunstneren, Lilibeth Cuenca Rasmussens visuelle udtryk -og sprog samt brug af materialitet.

Dimensioner på hver skulptur Ø: 230 cm x samlet højde er 240 cm over jordoverfladen. Selve "hatten" fra top til brem måler 60 cm. Stolpernes højde er 180 cm over jordoverfladen.

- Se vedlagte skitseforslag for yderligere informationer.

Vedr. habitatnatur

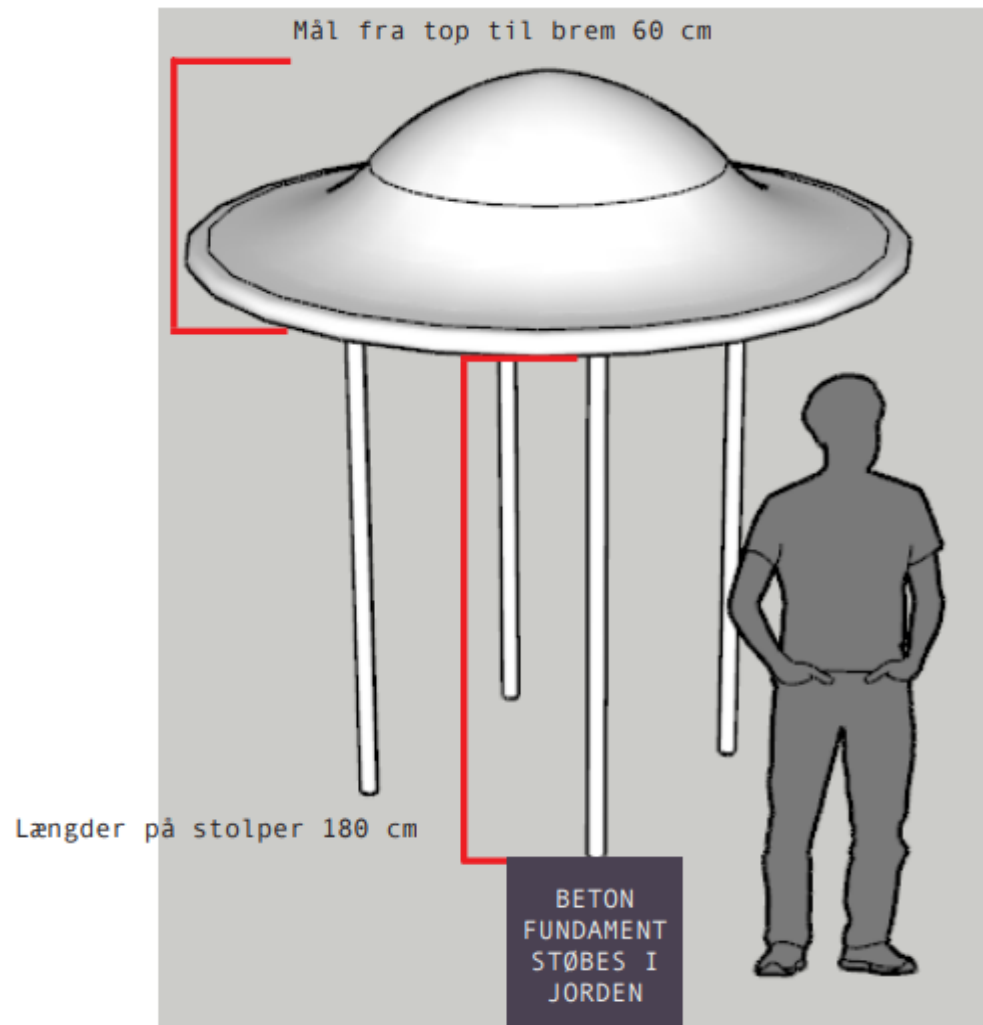
Holbæk Fællede, hvor Kunstværkerne opsættes, er ikke beliggende i eller i nærheden af et internationalt naturbeskyttelsesområde/Natura2000- eller fuglebeskyttelsesområde.

Kunstværkerne opstilles ikke i et § 3-område og vil ikke indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser for arter, som området er udpeget for.

Kunstværkerne vil ikke beskadige eller ødelægge yngle og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven.

Etableringen af kunstværkerne vil ikke ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven i alle livsstadier. Disse planter findes ikke på Holbæk Fællede.

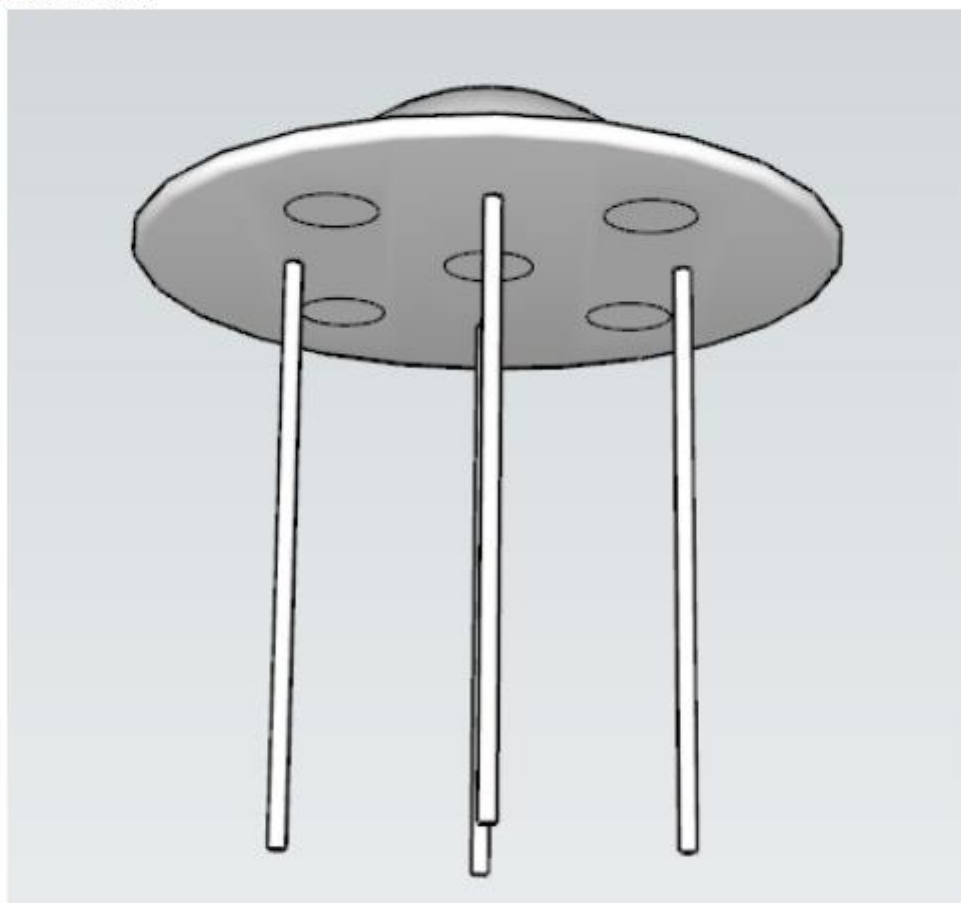
Holbæk Kommune har medsendt et skitseforslag med disse tegninger:

Der støbes en fundament af beton, under jorden, der stabiliserer skulpturen: et under hver af de fire stolper.

En kæmpe solo eller gruppe "hat".

98 % naturmaterialer: Strå, halm, træ, natursten.
 Hattestrukturen skabes i træ. Tækkes med strå og halm.
 De bærende stolper af jern, beklædes udvendigt med halm og formes organisk.
 På nedenstående tegning ses indersiden af skulpturen, hvor der er plads til fem hoveder. Dertil tilføjes "hattebånd" af flettet halm og lignende naturmaterialer.

Under hovedformene placeres "podier" så man kan stille sig direkte ind under hatten og "tage den på" eller bruge podiet, som siddeplads efter behov. Podierne består af større natursten, der hentes i en lokal grusgrav. Størrelser og former er forskellige, som vist på billedet.

Placering

Skulpturgruppen placeres i øst, hvor solen vil være hele dagen og i nærheden af hinanden i en klynge. Placeringen er tæt på tre stier, der krydser hinanden og ligeledes i nærheden parkeringspladser i område C, hvor folk uundgåeligt passerer.

Et sommerbillede af området.

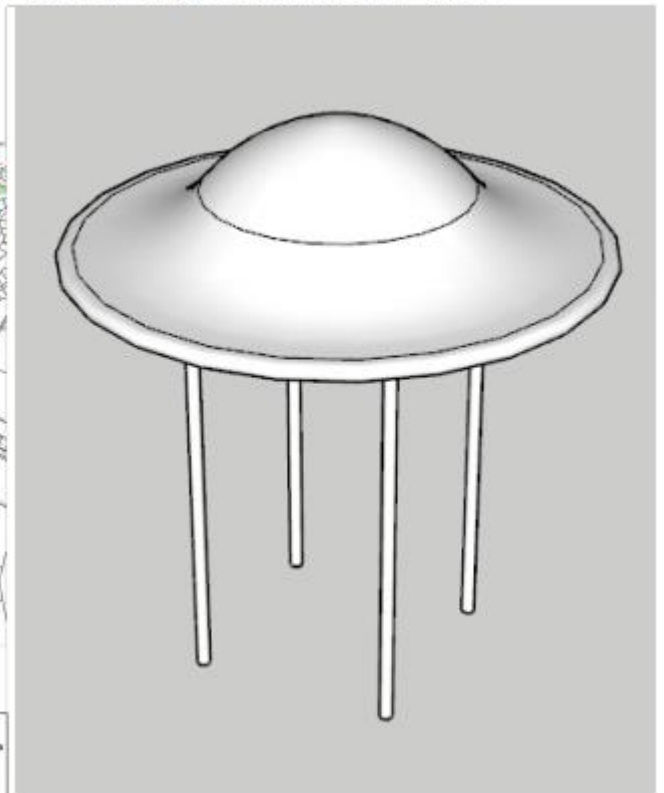

Skulptur fra sidevinkel.

Udsigt fra Arnolds Bjerger på Holbæk Fælle.

De pink punkter antyder, hvor skulpturerne placeres i delområde C. Arnolds Bjerger, hvorfra fotografet er taget er ligeledes markeret pink.

Kunstneriske Intentioner

Skulpturgruppen indskrives sig i traditionen for Land art, som er en kunstform, hvor naturen spiller en central rolle, enten i selve kunsten eller som kulisse. Skulpturgruppen ligger gennemsnitligt mellem skulptur og landskabs arkitektur, og i forhold til den pågældende klynge af værker, gør det sig gældende, at værket er opført i naturmaterialer. Værket forholder sig til de naturlige omgivelser. Den iboende forgængelighed er tænkt ind som en kunstnerisk overvejelse, idet der er taget højde for, at værket ændrer sig over tid.

Stråtekning er et universelt håndværk, der bruges i mange dele af verden. Vi kender stråtekning fra Danmark, hvor traditionelt de fleste tage var tækkede. Tækning er et håndværk, der er ved at uddø. Tækning eksisterer på alle kontinenter med variationer i udtryk og brug af lokale materialer.

Kunstneren skaber en stedspecifik skulpturgruppe i et offentligt rum og rekreativt naturområde på Holbæk Fæled. Skulpturerne er skabt i 98 % naturmaterialer, og spiller sammen med de naturlige omgivelser og alligevel overrasker, som et surrealistisk møde, når man vandrer eller cykler på stierne på Istidsruten.

Skulpturgruppen har performative potentialer, der aktiveres af fæledens brugere. I kraft af kroppens fravær påkalder "hatten" interaktion. "At sætte sin hat som man vil" er et udtryk, stammende fra Holger Drachmann, for selvstændighed og frihedstrang, rebelskhed.

Hatten kalder på et fællesskab, der er mangfoldigt i modsætning til enfoldigt. Derfor tilbyder den både en solo og en gruppe position.

Holbæk Fæled har en lang historie, som et vigtigt samlingspunkt for forskellige fællesskaber. Fæledens ånd, formål og brug favner bredt fra DGI stævner, håndbold til bueskydning. Foreningslivet i Holbæk er mangfoldigt og vigtigt. Værket handler om fællesskaber, forskellighed og forsamlinger.

Brugen af "hatten" som symbol i kontekst stiller spørgsmålet:
Kan foreningslivets forenes under en hat?

Skulpturgruppen skabes i samarbejde med Holbæk Kommune,
sur le chemin design studio: <https://sur-le-chemin.com/design-studio>
Tækker Bjarne Johansen: <http://bjarnejohansen.com>

Bjarne Johansens tidligere arbejder

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, har den 27. april 2021 udtalt:

DN Holbæks udtalelse vedr. kommunens ansøgning om dispensation fra fredningen til opstilling af landart på Holbæk Fælled inden for et mindre område af fredningens delområde C.

Om landart er der nok lige så mange forskellige meninger, som der er brugere af de pågældende naturområder. De fleste har nok oplevet følelsen af, at få deres naturoplevelse ødelagt pga. ligegyldig eller direkte provokerende landart, men har måske også et andet sted oplevet, at deres naturoplevelse blev beriget via et veludført træskærerarbejde eller en diskret bronzeskulptur.

Fredningsformålene for Fælleden indikerer ikke, at spørgsmålet om evt. landart inden for fredningen på nogen måde har haft betydning for fredningsrejsningen. Det fremgår heller ikke, at spørgsmålet skulle have været inddraget på noget tidspunkt i fredningsovervejelserne under fredningsprocessen. Begrebet "landart" nævnes ingen steder i det samlede fredningsdokument og heller ikke begrebet "kunst" nævnes.

På den anden side indeholder fredningsafgørelsen heller ikke noget direkte forbud - måske bortset fra bestemmelser i afgørelsens § 3:

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, **eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.??**

Der må ikke opstilles kiosker, skure, el- eller lysmaster, boder, **eller andre faste indretninger.??**

I DN Holbæk er vi ikke afvisende overfor begrænset og diskret anvendelse af dekorativ kunst i både område B og C, forudsat at formålet er at berige naturoplevelserne – og ikke, som man desværre ofte oplever, at promovere en kunstner/et kunstværk ved at placere det i et attraktivt naturmiljø, hvor det henter opmærksomhed fra naturen.

Vi vil samtidig ikke undlade at gøre opmærksom på, at accept af landart i fredningsområdet kræver en præcisering af omfang og karakter af de kommende kunstprodukter, hvis ikke Fælleden skal ende med at have karakter af marskandisermarked.

En løsning kunne måske være, at større tidsbegrænsede udstillinger tillades i Eventområdet i B. Hvorimod område C forbeholdes enkeltværker, som opstilles permanent, men i meget begrænset antal.

Fredningsnævnet har foretaget en besigtigelse den 27. maj 2021.

Udviklingskonsulent, kunsthistoriker Tine Bundgaard, Holbæk Kommune, fortalte i forbindelse med besigtigelsen, at man i kommunen har et ønske om at bryde det meget ensformige landskab i område C. Det vil man bl.a. gøre med et Land Art. Man har fundet frem til kunstneren Lilibeth Cuenca Rasmussen, som har lavet et skitseprojekt til en skulpturgruppe. Statens Kunstfond har givet tilsagn om støtte til dette projekt. Skulpturgruppen opsættes ved en sløjfe på Istidsruten, som vil opsætte skilte om kunstværket. Kunstneren vil, når kunstværket skal afsløres, afholde en performance på multiarenaen i område B. Helhedsplanen foreslår, at der skal plantes skovgrupper i område C. Sådanne grupper vil også bryde ensformigheden.

Finn Bundgaard, Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, udtalte, at formålet med område C er at tilgodese muligheden for stille rekreative interesser i et rum omgivet af skovbeplantninger, som bl.a. skal afskærme mod parkerede biler og Oldvejen. DN Holbæk er positiv overfor, at der er midlertidige opstillinger af kunst i område B, og foreningen er ikke principielt mod, at der opstilles blivende værker i område C, men sådanne værker må have en kunstnerisk værdi og skal give en værdi til naturen i området. Der bør ikke gives dispensationer til flere værker.

Tine Bundgaard bemærkede, at Statens Kunstfond har vurderet den kunstneriske værdi af den foreslåede skulpturgruppe i forhold det sted, hvor den ønskes placeret.

Bente Meehan, Holbæk Kommune, bemærkede, at placeringen af skulpturgruppen tager højde for ønsker om en forlægning af stier som angivet i helhedsplanen.

Allan Nielsen, Dansk Ornitologisk Forening, Holbæk, udtalte, at foreningen ud fra fuglefaglige synspunkter ingen indvendinger har til den ønskede placering af en skulpturgruppe.

Holbæk Fællede er fredet ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014. Land Art ønskes opstillet i område C. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a.:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- ...
- I særlig grad at tilgodesee landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

...

Delområde C:

Plejeplanen skal sikre, at muligheden for stille rekreative interesser tilgodeses. De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter skal tilplantes for at opnå afskærmning mod parkerede biler og Ny Oldvej. Plejeplanen skal formuleres sådan, at området udvikler sig i retningen af naturpræget park.

...

På vestsiden af skæringspunktet for Oldvejen og den nord-syd gående grussti er det tilladt at etablere en permanent p-plads (græsparker) til max. 20 biler. Arealet til parkeringspladsen er indtegnet på kortbilag 1. Beplantningsfelterne skal senest tilplantes samtidig med at denne parkeringsmulighed udnyttes.

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Der må ikke opstilles kiosker, skure, el- eller lysmaster, boder, eller andre faste indretninger.

...

Det er tilladt at opsætte informationstavler mv. til formidling af træningsfaciliteter, natur, landskab og fredningen. Placeringen heraf skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Fredningsnævnets afgørelse.

Det strider ikke direkte mod fredningsbestemmelserne at opstille et kunstværk – et Land Art - i område C, og de i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give dispensation. Fredningsnævnet vurderer imidlertid, at en permanent opstilling af et kunstværk, herunder med risiko for forfald som følge af manglende vedligeholdelse, ikke bør finde sted på det foregående sted op mod et smukt skovbryn.

Fredningsnævnet kan derfor ikke imødekomme ansøgningen om godkendelse af opstilling af et Land Art på det foreslåede sted på Holbæk Fælle.

I sagens behandling har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Per Fynboe

.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Erhverv, Plan og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Att. Annette Lyngbye

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94
vestsjælland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-012-2021

Den 28. juni 2021

Holbæk Kommune har den 14. december 2020 anmodet fredningsnævnet om at komme med en udtalelse om, hvorvidt § 5 i fredningsbestemmelserne for Holbæk Fælled giver Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet adgang til at klage over en plejeplan.

Det hedder i anmodningen:

I kendelse i sagen F 69/2009 Den 17. September 2013, tiltrådte Fredningsnævnet for Vestsjælland Fredningsforslag for Holbæk Fælled. Fredningsforslaget havde været længe undervejs, som følge af forhandlinger mellem Danmarks Naturfredningsforening (som hovedrejser) og Holbæk Kommune (som medrejser). Holbæk Kommune har i 2020 udarbejdet en plejeplan, som indgår som en del af en Helhedsplan for Holbæk Fælled. Helhedsplanen er udviklet i dialog med mange interessenter, herunder Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet, hvorefter den er offentliggjort. Dette er sædvanlig praksis hos Holbæk Kommune. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at Holbæk Kommune er ejer af Holbæk Fælled.

Efter endt høringsperiode, har Holbæk Kommune færdiggjort den endelige plejeplan, og sendt denne til orientering hos de berørte ejere og brugere i overensstemmelse med Bekendtgørelse af 2016-06-27 nr. 924 (Plejebekendtgørelsen). Plejeplanen er samtidig sendt til Danmarks Naturfredningsforening til orientering. I forbindelse med at Holbæk Kommune påtænker at gennemføre plejeforanstaltninger, har Danmarks Naturfredningsforening henvendt sig til kommunen og tilkendegivet, at de agter at klage over flere forhold, som fremgår af plejeplanen.

Det er Holbæk Kommunes opfattelse, at ejere og Brugere af Holbæk Fælleden har klageadgang i forbindelse med Kommunens afgørelse om at gennemføre plejeforanstaltninger jf. Plejebekendtgørelsen. Derimod ses Plejebekendtgørelsen ikke at indeholde en hjemmel til klageadgang i forhold til Plejeplanen, hverken for ejere, brugere eller andre parter. Dette set ud fra en betragtning om, at en Plejeplan er en administrativt udarbejdet forskrift, hvorved en Plejeplan ikke er en afgørelse som Kommunalbestyrelsen træffer, hvilket også stemmer overens med, at Plejeplanen kun skal sendes til orientering hos Ejere og Brugere.

Der ses heller ikke at være klageadgang efter Naturbeskyttelseslovens kapitel 78, idet denne bestemmelse også forudsætter, at Kommunalbestyrelsen træffer en egentlig afgørelse.

Af fredningen fremgår følgende afsnit:

§ 5 Naturpleje

Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan og gennemfører plejen af de fredede arealer. Plejen skal foretages med henblik på at opnå fredningens formål og særbestemmelser for de tre delområder. I forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen skal Danmarks Naturfredningsforening have lejlighed til at indgive forslag. Lodsejerne, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet skal have lejlighed til at udtale sig om den endelige plejeplan. Uenighed om planens indhold forelægges fredningsnævnet til afgørelse.

Som følge af ovenstående, skal Holbæk Kommune hermed anmode Fredningsnævnet om at komme med en udtalelse om, om § 5 i Fredningen giver Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet adgang til at klage over en plejeplan?

Holbæk Kommune havde den 9. oktober 2020 orienteret fredningsnævnet om, at kommunen har vedtaget en helhedsplan for Holbæk Fælled.

Fredningsnævnet har den 29. december 2020 fra Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, modtaget en udtalelse med bemærkninger om indholdet i helhedsplanen for Holbæk Fælled. Foreningen skriver bl.a.

Udtalelse og anmodning om afgørelse vedr. Holbæk Kommunes Helhedsplan (med integreret plejeplan) for fredningen: Holbæk Fælled

Natur- og Miljøklagenævnet afgjorde i september 2014 fredningssagen vedr. Holbæk Fælled og stadfæstede Fredningsnævnets afgørelse fra 2013 med enkelte justeringer samt denne tilføjelse til § 7: "Hunde skal føres i snor i den del af fredningsområdet, der ligger nord for Ny Oldvej (nu Skagerakvej)."

I DN Holbæk har vi siden fredningsafgørelsen i 2014 set frem til, at tilsyns- og plejemyndigheden fik udarbejdet den i fredningsbestemmelserne omtalte plejeplan, som skal danne ramme om og udmønte frednings- og plejeintentionerne i konkrete tiltag.

Den foreligger nu integreret i en Helhedsplan, og DN Holbæk har drøftet den på sit temamøde i november. Plejeplanen er desværre integreret i en såkaldt helhedsplan for Holbæk Fælled, hvilket gør det vanskeligt at vurdere om indholdselementerne er tænkt som forpligtende plejeplanstiltag, der følger op på fredningen, eller måske snarere er visioner, der lægger op til løbende dispensationer fra fredningen, og som måske ovenikøbet er i konflikt med fredningens formål. Planen findes offentliggjort på kommunens hjemmeside: [Ny helhedsplan for Holbæk Fælled \(holbaek.dk\)](http://holbaek.dk)

Vi ønsker indledningsvis, at Fredningsnævnet tager stilling til hensigtsmæssigheden og lovligheden af kommunens beslutning om ikke at udarbejde en selvstændig plejeplan, men i stedet vælger en hybridløsning med egen formålsformulering, som i modsætning til fredningens klare formål og indhold (med muligheder for at ansøge fredningsnævnet om dispensationer) lægger op til og prioriterer en "løbende udvikling".

I DN Holbæk ser vi med bekymring på en sådan hybridløsning, som let kan danne præcedens, og som via "løbende udvikling" også åbner muligheder for at kommunen "løbende" kan udskyde eller helt ignorere de opgaver, som følger med en fredning, og som normalt konkretiseres i en plejeplan, som tages op til revision med regelmæssige intervaller. Vi undrer os desuden over, at Helhedsplanen øjensynlig ikke forholder sig til bestemmelserne i Plejebekendtgørelsen (BEK nr 924 af 27/06/2016 - Bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn).

Om naturpleje hedder det desuden i selve *fredningsafgørelsen § 5 Naturpleje*:

"Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan og gennemfører plejen af de fredede arealer. Plejen skal foretages med henblik på at opnå fredningens formål og særbestemmelser for de tre delområder. I forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen skal Danmarks Naturfredningsforening have lejlighed til at indgive forslag¹⁾. Lodsejerne, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet skal have lejlighed til at udtale sig om den endelige plejeplan²⁾. Uenighed om planens indhold forelægges fredningsnævnet til afgørelse."

Ad 1. DN Holbæk valgte at indgive forslag til en plejeplan allerede i 2014. Det skete i form af en folder (12 sider i A5-FORMAT), som præsenterer vores forslag. Folderen blev trykt i et begrænset oplag og sendt til politikere, kommunens sagsmedarbejdere m.fl. og har efterfølgende i en periode været tilgængelig på DN Holbæks hjemmeside (holbaek.dn.dk/vi-arbejder-med/fredningssager/holbaek-faelled).

Ad 2. DN Holbæk modtog i juli 2018 fra kommunen et oplæg til en helhedsplan, hvori plejeplanen er integreret, og drøftede efterfølgende oplægget med naturmedarbejderne. Vi modtog i december 2018 et revideret, men ikke færdigt forslag. Den endelige version af helhedsplanen har vi derimod ikke haft lejlighed til at se og udtale os om inden offentliggørelsen.

DN Holbæk har - overordnet set - en positiv oplevelse af den aktuelle Helhedsplan, og vi kan tilslutte os en stor del. Det gælder ikke mindst valget af plejemetoder for de naturmæssigt værdifulde arealer i område A, hvor afgræsning og/eller høslæt, som det fremgår af planens kortbilag 8, bliver de primære plejeformer. Dette vil utvivlsomt medvirke til en gunstig flora- og faunaudvikling med øget biodiversitet. At høslæt tillige bliver en væsentlig driftsform på størstedelen af område C og en stordel af B er meget glædeligt. Det er ligeledes af betydning, at driftsformen Fællegræs (3 årlige slåninger – ultimo juni, juli og primo sept.) fremover erstatter regelmæssig plæneklipping af store arealer især i område B. Det er et markant skridt væk fra unødvendig rutineklipping hen mod en mere natur- og klimavenlig driftsform, som tilgodeser brugernes behov, men samtidig fremmer biodiversiteten.

Vi er orienteret om og glæder os over, at plejemyndigheden pt. arbejder på at få etableret græsningsfolde i område A, at få påbegyndt rydning af uønsket selvgroet krat, at få oprenset småøer, påbegyndt drift med høslæt og Fællegræs osv. Det haster, dels fordi plejeindsatsen i de forløbne år har været ret så begrænset, men også fordi man lige nu har økonomi til at igangsætte sådanne projekter, men ikke har sikkerhed for at dette varer ved. Et græsningslaug er etableret, og vi håber meget på, at det med laugets hjælp vil lykkes at få gang i plejen.

Der er dog også elementer i planen, som er i modstrid med fredningens formål og indhold. Dem ønsker vi at gøre rede for og forelægge Fredningsnævnet til afgørelse. Det drejer sig om følgende: ...

Den 11. januar 2021 har juridisk specialkonsulent Annette Lyngbye, Holbæk Kommune, på anmodning fra fredningsnævnet uddybet sin anmodning:

Som jeg nævnte i telefonen har jeg i 2018 deltaget i et ERFA-møde, hvor Miljøstyrelsen holdt oplæg om bekendtgørelse om pleje af fredede arealer og tilsyn. Som det fremgår af slide nr. 6 og ff., skal en plejeplan alene sendes til orientering. Af slide 8 fremgår det, at gennemførelse af plejeforanstaltninger kan påklages af ejer. Der blev i oplægget lagt meget vægt på, at den udarbejdede plejeplan ikke i sig selv var en afgørelse, hvorfor der ikke var klageadgang. Det var først når specifikke plejeforanstaltninger skulle gennemføres, at der blev truffet en egentlig afgørelse, som herefter ville kunne påklages.

Specialkonsulentens udtalelse er vedlagt plancher fra et foredrag om plejeplaner for fredede områder afholdt af Miljøstyrelsen.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse af 12. marts 2021 fra Miljøstyrelsen:

Miljøstyrelsen skal på baggrund af fremsendte spørgsmål og bilag udtale følgende:

I medfør af plejebekendtgørelsens bestemmelser er det normalt sådan, at en plejeplan udsendes til orientering, uden klageadgang. Der kan derimod klages, når der senere træffes afgørelser om konkrete plejeforanstaltninger.

Men disse generelle regler overtrumfes i den konkrete sag efter Miljøstyrelsens opfattelse af de i fredningen konkret fastsatte bestemmelser, der fastslår, at lodsejere, Danmarks Naturfredningsforening samt Friluftsrådet skal have lejlighed til at udtale sig om den endelige plejeplan, og at uenighed om planens indhold forelægges Fredningsnævnet til afgørelse.

Det er således herefter Miljøstyrelsens vurdering, at fredningsnævnet med hjemmel i denne særlige fredningsbestemmelse må træffe afgørelse om de uenigheder om plejeplanen, der forelægges fredningsnævnet.

Juridisk specialkonsulent Annette Lyngbye har den 23. marts 2021 til Miljøstyrelsens udtalelse bemærket:

...

Bemærkninger til Miljøstyrelsens udtalelse i mail af den 12. marts 2021.

Som det fremgår af Miljøstyrelsens bemærkninger, er der i plejebekendtgørelsen ikke klageadgang i forbindelse med en plejeplans vedtagelse og udsendelse til orientering. Dette forhold er Holbæk Kommune enig i, hvilket vi også har givet udtryk for i min oprindelige mail.

Derimod er Holbæk Kommune ikke enig i, at reglerne i fredningsafgørelsen om den udvidede klageadgang kan overtrumfe Plejebekendtgørelsens bestemmelser. Helt overordnet fremgår det af Naturbeskyttelseslovens § 38, hvad der kan fastsættes bestemmelser om i en fredning.

Af LFF nr. 70 af 24. oktober 1991 Forslag til Lov om naturbeskyttelse fremgår det bl.a. i bemærkningerne til § 38, at "en fredning kan regulere alle de former for regulering og indgreb er nødvendige for at opnå formålet med fredningen, herunder de arter af indgreb m.v., der er omtalt i den gældende lovs § 18. Man kan ikke objektivt afgøre, hvilke reguleringer, der vil være nødvendige for at opnå formålet med fredningen, hvorfor dette fortsat må bero på et skøn."

Som det ses af forarbejderne, er der åbnet op for at fastsætte regulering som er nødvendig for at opnå fredningens formål. Det er blandt andet angivet at der er tale om ex. forbud mod beplantning, indgreb over for dyre- og planteliv, gravning og opførelse af bebyggelse. Hertil kommer også arealanvendelse, bestemmelser om færdsel og hvad der kræver forudgående tilladelse, samt retningslinjer om udførelse af anlæg og pleje mv.

Som det ses af bemærkningerne, kan en fredning kun indeholde bestemmelser der har direkte betydning for det fredede areal. En bestemmelse om en udvidet klageadgang over en plejeplan, er ikke nødvendig for at opnå formålet med fredningen og vedrører heller ikke hvordan det fredede areal skal behandles. Der er derimod tale om en bestemmelse som fastlægger en processuel håndtering af sagen ved den retslige instans (Fredningsnævnet). Det er Holbæk Kommunes opfattelse, at en udvidelse af klageadgangen henhører under den lovgivende myndighed, hvorfor Fredningsnævnet ikke har hjemmel til at vedtage denne udvidede klageadgang.

Holbæk Kommune skal som følge heraf anmode Fredningsnævnet om, at proceduren i Plejebekendtgørelsen følges, således at DN ikke kan klage over Plejeplanen ved dennes offentliggørelse, men derimod vil kunne klage når Plejeplanen skal udmøntes.

Holbæk Kommune har endvidere den 20. april 2021 kommenteret de punkter i planen, som Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, har fremsat bemærkninger til.

De af naturfredningsforeningen fremsatte bemærkninger og kommunens bemærkninger hertil er behandlet på et møde den 27. maj 2021.

Danmarks Naturfredningsforening har til kommunens anmodning om en udtalelse om rækkevidden af fredningsbestemmelsernes § 5 anført på mødet den 27. maj 2021, at den i bestemmelsen indeholdte adgang til at komme med udtalelser og at få afgjort uenighed om indholdet af en plejeplan for den fredede fæled er godkendt af fredningsnævnet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Holbæk Kommune gjorde på mødet gældende, at det er kommunens opfattelse, at der ikke som angivet i fredningsbestemmelsernes § 5 kan klages over vedtagelse af en plan for Holbæk Fæled, men alene klages over iværksættelse af konkrete foranstaltninger. Fredningsmyndighederne kan ikke i fredningsbestemmelser give en klageadgang, som er mere vidtgående end fastsat i plejebekendtgørelsen. Der henvistes i øvrigt til de skriftlige indlæg fra kommunen samt til en afgørelse om Maglesøfredningen, hvor fredningsnævnet har udtalt, at man ikke i fredningsbestemmelser kan medtage bestemmelse om brugen af et traktørsted til beboelse.

Fredningsnævnets afgørelse.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at der i fredningsbestemmelser kan gives foreninger som f.eks. Danmarks Naturfredningsforening adgang til at få afgjort uenighed om indholdet af en plejeplan af fredningsnævnet. En sådan bestemmelse er indsat i afgørelsen om fredning af Holbæk Fæled, og denne afgørelse og dermed også bestemmelsen i § 5 er stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Det af Holbæk Kommune anførte om bemærkninger til LFF nr. 70 af 24. oktober 1991 kan ikke føre til et andet resultat.

Bestemmelsen i § 5 om, at uenighed om indholdet en plejeplan forelægges fredningsnævnet til afgørelse, gælder således for fredningen af Holbæk Fælle. De af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte indsigelser skal derfor behandles af fredningsnævnet.

I sagens behandling har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Per Fynboe.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Erhverv, Plan og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Att. Bente Meehan

**Fredningsnævnet for
Vestsjælland**

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94
vestsjælland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-029-2021

Den 28. juni 2021

Ved mail af 26. marts 2020 har Holbæk Kommune ansøgt fredningsnævnet om dispensation til at anlægge en hundeskov i en tidligere frugtplantage på Holbæk Fælle, matr.nr. 31ei Holbæk Markjorder, Skt. Nikolaj. Arealet ejes af Holbæk Kommune.

Af kommunens brev fremgår bl.a.:

Ansøgning om benyttelse af fredet areal til hundeskov

Holbæk Kommune ønsker på baggrund af mange henvendelser fra interesserede borgere at benytte en gammel frugtplantage til hundeskov. Arealet er ca. 2 ha. og beliggende indenfor fredningen, Holbæk Fælle, på matr.nr. 31ei, Holbæk Markjorder, Sankt Nikolaj, og ejet af Holbæk Kommune.

Hundeskoven er beskrevet i kommunens Helhedsplan for Holbæk Fælle, som tidligere er fremsendt til Fredningsnævnet, s. 30 og 31.

Kommunen ansøger hermed om dispensation fra fredningen til at foretage rydning af spontant opstået krat omkring frugttræerne og tage området i brug som hundeskov, såfremt Fredningsnævnet måtte vurdere, at dette kræver en dispensation.

Arealet har i mange år været heget med dyrehegn. Hegnet vil i forbindelse med ibrugtagning til hundeskov blive istandsat og udstyret med to selvluukkende låger.

Arealet er på nedenstående luftfoto angivet med grøn polygon. Den halvt gennemsigtige, grønne farve angiver den nordligste del af fredningen

Redegørelse

Det overordnede formål med fredningen er at bevare og forbedre Fælledens landskabelige og naturmæssige kvaliteter, at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter samt at naturværdierne opretholdes og forbedres ved naturpleje.

Hundeejere har i mange år haft for vane at lufte deres hunde uden snor på hele Fælleden. Dette er ifølge fredningens bestemmelser ikke en mulighed, men ikke desto mindre oplever kommunen stor modstand, når vi forsøger at kommunikere forbuddet til hundeejerne på skilte, sociale medier mv. Kommunen vurderer, at hvis det skal lykkes at minimere hundeluftning uden snor på Fælleden, er der behov for at "nudge" hundeejerne til at gøre det rigtige ved at tilbyde dem attraktive alternativer.

Der blev i forbindelse med fredningen udlagt et område syd for Skagerakvej, hvor hunde kan luftes uden snor, og hvor der i øvrigt kan etableres forskellige faciliteter til brug for hundetræning. Området benyttes indtil videre mest af hundeejere, som træner med deres hunde i foreningssammenhæng, og ikke så meget til almindelig hundeluftning. Dette skyldes blandt andet, at der er langt at gå fra boligområderne nord for Fælleden.

Mange hundeejere giver udtryk for et behov for at lufte hund i et kortere tidsrum fx om morgenen inden arbejde eller når de kommer hjem, og så er det fristende at gøre det på den nærliggende del af Fælleden - uden snor. Kommunen har på baggrund heraf i kommunens Helhedsplan for Holbæk Fælle valgt at supplere ovennævnte hundeområde med en mindre hundeskov i den gamle, ubenyttede frugtplantage, tæt på villakvarteret.

Den ca. 2 ha. store frugtplantage, der ligger i udkanten af fredningens område A, er meget tilgroet, og frugttræerne er ikke blevet plejet. Området har efter kommunens vurdering ikke et nævneværdigt naturindhold, og beliggenheden tæt på Munkholmvej gør, at området heller ikke er oplagt som legeområde for børn. Området bør derfor benyttes til at imødekomme borgernes ønsker om en hundeskov (se vedlagte brev fra formand for hundeskov-borgergruppen).

Selvom en hundeskov ikke direkte er omfattet af fredningskendelsens formål med delområde A, vurderer kommunen, at det vil være til gavn for naturen på Fælleden, at færrest mulige hunde luftes uden snor, eftersom løse hunde stresser det naturlige dyreliv. Der vil blive opsat diskrete henvisninger til de to hundeområder på Fælleden, der guider hundeejerne i den rigtige retning.

Holbæk Kommune har vedlagt et brev af 25. marts 2021 fra Hans Bomholt Rasmussen:

Området omkring Fælleden i Holbæk er i de sidste fem år udvidet med 180 nye parcelhuse. Det har tiltrukket mange forskellige familier og naturligvis mange med hunde. Vi har en dejlig natur omkring Fælleden, og det er et godt sted for hunde og deres linebærere.

Men der mangler en hundeskov, hvor hundene frit kan løbe og ikke forstyrre andre, der nyder naturen, idet der ikke er andre steder i området, hvor hunde kan være uden line.

Et område, der ser spændende ud og som ligger i nærheden af Fælleden, er den tidligere plantage, der mod nord grænser mod Munkholmvej. Arealet er indeholdt i lokalplan 3.30 fra 2006 og er på ca. 20.000m². Det er allerede delvist indhegnet og vil være meget tillokkende for hundeejerne i området foruden mange andre hundeejere omkring Fælleden.

Jeg har arbejdet meget med opbygningsarbejdet omkring hundeskovprojektet og det har resulteret i, at vi nu er en ret stor gruppe, der er klar til at indgå i vedligeholdelsen. Det vil derfor dejligt, hvis dette projekt kan godkendes af Fredningsnævnet.

Holbæk Kommune har med mail af 23. april 2021 fremsendt en udtalelse fra biolog Frej Faurschou Hastrup:

Jeg var ude at kigge på arealet op til Munkholmvej, hvor der er planlagt hundeskov.

Arealet er ikke beskyttet overdrev, men her vokser mange vedplanter som er knyttet til tørre areal som tjørn, mirabel osv. Det er da rigtigt nok at arealet har overdrevspotentiale, men ikke mere end Timianparken har god engpotentiale.

Som hundeskov kan arealet udvikle sig mod naturskov med masser af dødt ved. Det synes jeg giver fin mening, og der skal jo også være steder hvor man kan slippe sin hund løs tænker jeg.

Men jeg ville argumentere med at arealet i dag ikke er beskyttet natur, og der fint kan udvikle sig noget skovnatur på arealet. Måske skulle man have et princip her om at intet træ fjernes fra området?

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, har den 27. april 2021 udtalt:

DN Holbæks udtalelse vedr. kommunens ansøgning om dispensation fra fredningen af Holbæk Fæled til etablering af en hundeskov inden for fredningens delområde A.

Projektet er efter DN Holbæks vurdering uforenelig med fredningsformålet, som lyder således:

”§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C”

Konflikten gælder flere delformål ikke mindst de fremhævede. I §2 uddybes formålsbestemmelserne. Her citeres særbestemmelserne for område A:

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper.

Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område A - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fæleden.

Særligt for hangaren i det nordøstlige hjørne af matr.nr. 31ei Holbæk Markjorder gælder det, at den skal nedrives senest 5 år efter fredningens gennemførelse. Arealet skal herefter overgå til naturområde. Fredningen giver mulighed for at etablere en p-plads (græsparkering) til ca. 4-5 biler i umiddelbar tilknytning til den nordøstlige indgang fra Oldvejen til området.

Det bør nok også nævnes, at Natur- og Miljøklagenævnet i deres afgørelse af klagesagen 2014 om løse hunde på Fælleden, besluttede, at formuleringen i sagsafgørelsen skulle skærpes. Derfor blev den endelige afgørelse vedr. adgang således:

2. I § 7 om offentlighedens adgang indsættes:

"Hunde skal føres i snor i den del af fredningsområdet, der ligger nord for Ny Oldvej (nu Skagerakvej)."

Kommunens ansøgning drejer sig om et område, der for snart mange år siden var frugtplantage. Det blev, da kommunen overtog plantagen indhegnet og afgræsset som plejeforanstaltning. I en årrække – også efter fredning – er der dog ikke sket nogen form for pleje af arealet.

Vi finder derfor forslaget om at rydde opvækst mellem træerne velbegrundet og fint i overensstemmelse med formål og særbestemmelser. Området har utvivlsomt overdrevspotentiale og vil via relevant naturpleje videreudvikles til denne naturtype med en markant forøget biodiversitet til følge.

Denne udvikling er imidlertid uforenelig med forslaget om at benytte området som hundeskov.

Vi er ikke uforstående overfor ønsket om at "nudge" løshundelufterne til at gøre det rigtige ved at tilbyde dem attraktive alternativer. Men vi kan ikke acceptere, at det sker ved reelt at udtage et delområde af A til et helt andet formål end fredningen har bestemt det til.

Vi vil derfor opfordre kommunen til at finde andre arealer til formålet – arealer, som ikke er fredningsbelagte.

Dette burde ikke være vanskeligt i et område op til nuværende landbrugsarealer, som forventes anvendt til byudvikling inden for de kommende år. En anden løsning kunne måske være at benytte et delområde i et endnu uudviklet parkområde (Timianparken), som grænser direkte op til Fælledfredningen umiddelbart SV for frugtplantagen.

Vi undrer os i øvrigt over ansøgningen, da fredningsafgørelsen indeholder følgende formulering vedr. dispensation:

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Vi er interesseret i at høre om der skulle være sket ændringer vedr. dispensationsbestemmelserne siden fredningsafgørelsen – eller tolkes bestemmelserne anderledes end vi umiddelbart opfatter dem?

Vi tillader os i øvrigt at henvise til vores tidligere fremsendte indsigelse mod "Helhedsplanen", hvori vi mere detaljeret har kommenteret forslaget om hundeskoven.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse af 18. maj 2021 fra Miljøstyrelsen, som udtaler bl.a.:

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som teknisk bistand jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4, og kan hverken tages som udtryk for, at Miljøstyrelsen anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

Der søges om dispensation til etablering af hundeskov på matr.nr. 31ei Holbæk Markjorder.

Det ansøgte etableres på en ejendom omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29-09-2014 om fredning af Holbæk fælled. Det ansøgte er beliggende i fredningens delområde A.

Følgende er uddrag af fredningsbestemmelserne:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

Delområde A: Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område A - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fælleden.

(...)

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

(...)

Det er tilladt at opsætte hegn med henblik på afgræsning, tilplantning og andre naturplejetiltag

(...)

§ 7. Offentlighedens adgang

(...)

"Hunde skal føres i snor i den del af fredningsområdet, der ligger nord for Ny Oldvej (nu Skagerakvej)."

Kort over det ansøgte fremgår af ansøgningsmaterialet.

Af det tilsendte sagsmateriale fremgår det ikke om Holbæk Kommune har vurderet ansøgningens påvirkning af bilag IV-arter.

Det ansøgte er ikke beliggende i et Natura 2000-område, og Miljøstyrelsen vurderer, at det ikke kan påvirke nærtliggende Natura 2000-områder.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står Miljøstyrelsen selvfølgelig til rådighed.

Fredningsnævnet har foretaget en besigtigelse den 27. maj 2021. Arealet i den nordlige udkant af område A, som ønskes anvendt som en hundeskov, er en tidligere, nu meget tilgroet frugtplantage, der allerede er indhegnet.

Bente Meehan bemærkede, at hvis arealet forbliver indhegnet og bruges som en hundeskov, vil det blive lettere at løse problemet med, at der nu er løsgående hunde på fælleden, selv om det er forbudt, og der er skiltet herom. Skilte bliver hyppigt fjernet. Det nuværende område til løsgående hunde ligger langt væk mod syd og bruges mest af folk, som kører dertil. Det bliver ikke brugt af personer, som ikke bor i nærheden, og som kortvarigt skal have luftet en hund om morgenen eller aftenen. En gruppe af hundeejere har tilbudt at stå for at holde en hundeskov åben ved at fjerne opvækst, således at arealet bliver lysåbent.

Finn Bjerregaard fremhævede, at efter fredningsbestemmelserne skal områder med overdrevspotentiale plejes, så vækstbetingelserne for overdrevspotentialet fremmes. Den tilgroede frugtplantage har overdrevspotentiale. Tillades der løsgående hunde, vil det betyde en tilførsel af næringsstoffer. DN Holbæk er enig i, at arealet bør ryddes for kratopvækst og blive lysåbent. De gamle frugttræer kan godt blive stående og forfalde. Området kan plejes med høslet.

Frej Faurschou Hastrup bemærkede, at området, som er på ca. 2 ha., vel har et vist overdrevspotentiale, men spørgsmålet er, hvordan man skal fremme dette potentiale. Det tilvoksede område bør åbnes op og kratvækst fjernes, men de gamle frugttræer bør forblive og tillades at stå og forgå.

Allan Nielsen bemærkede, at et overdrevsområde tiltrækker andre fuglearter end den nu tilgroede tidligere frugtplantage. Så det er et dilemma, om man skal tage hensyn til de fugle, som nu er i området, eller til andre fugle.

Holbæk Kommune har den 10. juni 2021 udtalt, at den ansøgte hundeskov ikke vil indebære forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter på udpegningsgrundlaget for et internationalt naturbeskyttelsesområde, idet hundeskoven ikke ligger i eller i nærheden af et sådant.

Fredningsnævnets afgørelse.

Den tidligere nu meget tilgroede frugtplantage, der er indhegnet, og som ønskes benyttet til en hundeskov, er et mindre område i udkanten af den fredede fællede. Området er beliggende i udkanten af fredningen og støder mod nord op mod den stærkt trafikerede Munkholmvej på hvis nordside, der er megen bebyggelse, ligesom der også er bebyggelse øst og vest for arealet. Siden gennemførelsen af fredningen har der vist sig et behov for en yderligere hundeskov som supplement til den, der er beliggende i den sydlige del af fredningen, herunder for at forsøge at eliminere problemet med løse hunde på fælleden generelt. Fredningsnævnet vurderer, at det ikke vil være i strid med fredningens formål og bestemmelser at fjerne kratopvækst fra arealet, således at det kommer til at fremstå lysåbent med sine gamle frugttræer, som skal have lov til at forblive, forfalde og forgå. Under disse omstændigheder vil det heller ikke stride mod fredningens formål og bestemmelser at lade det allerede indhegnede areal benytte som en hundeskov, foreløbigt for en begrænset periode.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give dispensation.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, for et tidsrum af 10 år en dispensation til, at den tidligere frugtplantage i den nordlige kant af Holbæk Fællede kan forblive indhegnet og benyttes som en hundeskov på betingelse af, at kratopvækst og anden plantevækst mellem og under de gamle frugttræer årligt fjernes, således at arealet med de gamle frugttræer bliver et lysåbent areal, som fortsat rummer et overdrevspotentiale. Der meddeles endvidere tilladelse til, at der isættes to selvlukkende låger i hegnet, og at hegnet istandsættes.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

I sagens behandling har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Per Fynboe.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjælland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Plan & Erhverv
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-020-2022

Den 2. april 2022

Holbæk Kommune har ved mail af 4. marts 2022 sendt fredningsnævnet en ansøgning om dispensation til at etablere en nedsivningsgrøft på matr.nr. 31em Holbæk Markjorder, beliggende Arenavej 2, 4300 Holbæk. Ejendommen ejes af Holbæk Kommune.

Af kommunes mail fremgår:

Fremsendelse af sag til Fredningsnævnet

Vedrørende Holbæk Fælle fredning (fredningsnummer 08144.00) Holbæk

Kommunen har modtaget en henvendelse om at der i forbindelse med forlængelse af Skagerakvejen ønskes etableret nedsivningsgrøfte ved Skagerakvejen indenfor et areal der er fredet på ejendommen:

...

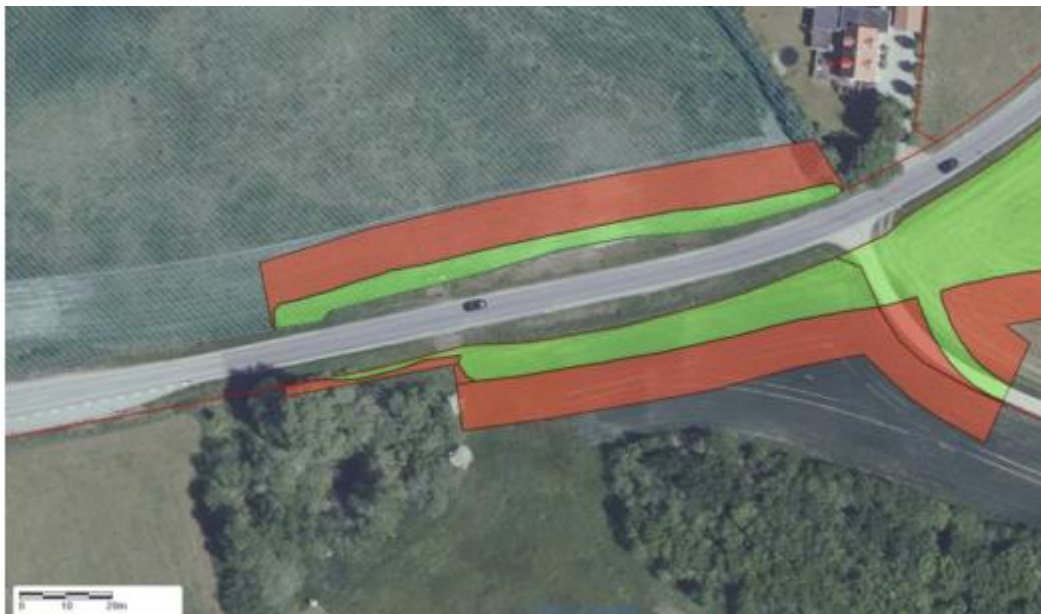
Ansøger: COWI

Vejprojektet medfører, at der vil ske en permanent arealinddragelse inden for fredningen på ca. 600 m² til nedsivningsgrøfter og skråning. Der er tale om en strækning på ca. 130 meter.

Udover den permanente arealinddragelse, vil der i anlægsfasen ske en midlertidig arealinddragelse til arbejdsarealer i form af et arbejdsbælte på ca. 10 meter langs med vejens forløb. Arealer der inddrages midlertidigt, vil blive retableret efter endt anvendelse.

Den permanente arealinddragelse vil i praksis fremstå som en udvidelse af vejanlægget, men selve vejen (kørebane mv.) vil stadig ligge uden for fredningen. Skråninger etableres på strækningen med anlæg 1:2.

Kort viser udsnit af fredningen for Holbæk Fælle (med skravering), sammen med permanent (grøn) og midlertidig (rød) ønske om arealinddragelse i forbindelse med vejprojektet.

Området er omfattet af Holbæk Fælle fredningen. Formålet med fredningen er at:

- bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- skabe grundlag for naturpleje

...

Ifølge fredningsbestemmelsernes § 3 må der ikke foretages terrænreguleringer (ud over de konkret beskrevne tilladte). Holbæk Kommune vurderer derfor, at det beskrevne forudsætter en dispensation fra fredningen.

Holbæk Kommune vurderer, at der er tale om en mindre terrænregulering i tilknytning til den eksisterende vej Skagerakvejen. Det vurderes at det beskrevne ikke strider mod de overordnede intentioner med fredningen, og der er alene tale om en mindre terrænregulering på et mindre areal.

Holbæk Kommune anbefaler derfor, at Fredningsnævnet meddeler dispensation til projektet.

Holbæk Kommune har den 16. marts 2022 supplerende oplyst:

I fredningen er observeret bilag 4-arterne Spidssnudet frø og Stor Vandsalamander. Der er muligvis også flagermus i området, som ligeledes er bilag 4-art. Projektet vurderes dog ikke at påvirke disse arter eller andre beskyttede arter.

Dette begrundes i at Spidssnudet frø og Stor Vandsalamander er tilknyttet vandhuller. Flagermus har levesteder i ældre træer med hulheder. Ingen af disse habitater vurderes at blive berørt af projektet.

Holbæk Kommune har til Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk den 21. marts 2022 oplyst:

Beplantningsbæltet bliver i anlægsfasen nedlagt inden for det røde og grønne areal, men retableres efter endt arbejde inden for det røde. Det bliver således en del af vejprojektet, at beplantningsbæltet skal genplantes, når vejen er anlagt.

Danmarks Naturfredningsforening Holbæk har den 23. marts 2022 udtalt, at når beplantningsbæltet genplantes, har foreningen ingen bemærkninger til etablering af nedsivningsgrøften.

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fælle. Det ansøgte er beliggende i fredningens delområde C. Af fredningen fremgår bl.a.:

§1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter

- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

...

§ 3. Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg – ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Matr.nr. 31em Holbæk Markjorder er vist med gult omrids. Fredede områder er vist med blå skravering

Nævnets afgørelse:

Fredningsnævnet vurderer, at en etablering af en nedsivningsgrøft i udkanten af fredningen og i forbindelse med en eksisterende vej, sådan som det er beskrevet i ansøgningen, er et beskedent indgreb i det fredede område, hvorfor det ansøgte ikke vil være i strid med fredningens formål eller bestemmelser.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold skønnes ikke at tale mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til at etablere en nedsivningsgrøft og foretagelse af mindre terrænændringer, alt som beskrevet i ansøgningen.

Det er en forudsætning for tilladelsen, at der sker fuldstændig retablering af det i ansøgningen med rødt markeret område, når arbejdet er tilendebragt.

Dispensationen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens behandling har deltaget fredningsnævnets formand, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, og det af Holbæk Kommune udpegede medlem Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Holbæk Kommune
Kultur Fritid og Borgerservice
Kultur- og fritidssekretariatet
Rådhuspladsen 1
4300 Holbæk

FN-VSJ-006-2022

Den 20. april 2022

Holbæk Kommune har ved mail af 21. januar 2022 ansøgt om dispensation til et mountainbikespor på Holbæk Fælled.

Af ansøgningen fremgår:

Med helhedsplanen for det fredede område, Holbæk Fælled, er der skabt et fundament for, at natur, biodiversitet, kultur, idræts- og fritidsliv kan sameksistere indenfor rammerne af fredningen, og kommunen er nu i gang med at realisere forskellige dele af planen. I forlængelse heraf ansøger Holbæk Kommune hermed om dispensation til at gennemføre nogle tiltag, der vedrører MTB-sporet.

Da der som følge af fredningen ikke kan bygges, er det essentielt at kunne gøre brug af bakker, dale, skov, etc., der er i området. Kommunen ønsker derfor at fortsætte med at benytte sporet på sydsiden af Arnolds Bjerg, hvilket det tidligere er fastslået ikke kræver dispensation fra fredningen, da sporet opstod, før området blev fredet.

Fælleden tiltrækker mange forskellige brugergrupper, som skal sameksistere i området. Al erfaring siger, at dedikerede spor med klar opdeling af MTB og gående, betyder bedre stemning brugergrupperne i mellem.

Specielt er Arnolds Bjerg velbesøgt, og mange borgere benytter udsigtspunktet. Derfor vil MTB-sporet, for ikke at genere gående, fremover ikke gå helt op til toppen.

Der søges om dispensation fra fredningen til

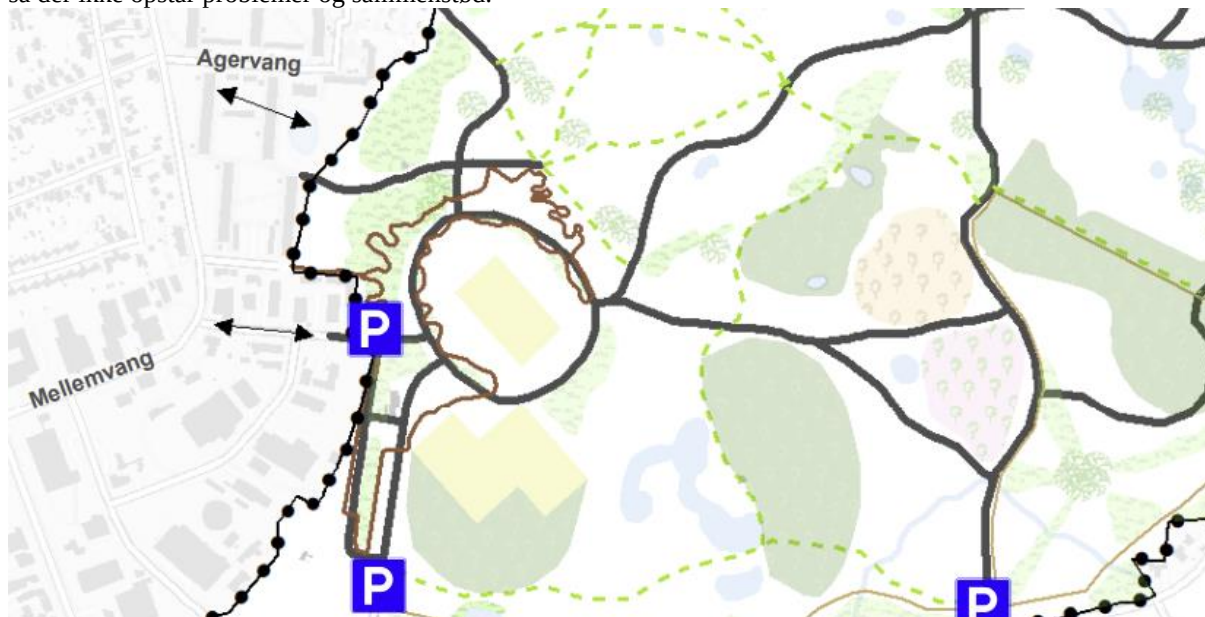
1. At forlænge det eksisterende spor, så det bl.a. går via "Hullet" ved Vangoverdrevet til den blinde vej, Engvang. Herfra går sporet i en hårnål tilbage til p-pladsen ved Lillevang, hvorfra det fortsætter bagom Multihuset.

Dette vil, udover at gøre sporet længere, også gøre det langt mere interessant, da man øger mængden af både højdemeter samt tekniske passager.

Når sporet gøres mere attraktivt, "nudges" brugerne, som nævnt i planen, til at benytte dette fremfor andre, mere sårbare områder på Fælleden.

Kommunen arbejder løbende på at få flere aktive unge, og ved at forbinde sporet til Vangkvarteret øges muligheden for, at kvarterets unge og andre vil blive inspireret til at prøve at køre MTB. Desuden vil der skabes forbindelse til offentlig vej, Engvang, hvilket vil formindske trafikken til og fra sporet via de interne stier på Fælleden, der deles med gående.

2. At opsætte diskret skiltning langs sporet for at sikre, at alle brugergrupper er opmærksomme på sporet, så der ikke opstår problemer og sammenstød.

Udsnit af kort. MTB-spør er vist med en brun farve

Holbæk Kommune har den 28. januar 2022 i forlængelse af ansøgningen udtalt:

Udtalelse vedr. habitatnatur

Fredningsnævnet for Vestsjælland har anmodet Holbæk Kommune om at udtale sig om, hvorvidt et ansøgt mountainbikespor mv. på Holbæk Fælle har konsekvenser for de i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 nævnte arter/forhold. Udtalelsen skal bruges i nævnets behandling af ansøgningen.

Udtalelse:

Holbæk Fælle er ikke beliggende i eller i nærheden af et internationalt naturbeskyttelsesområde/Natura2000- eller fuglebeskyttelsesområde, og indebærer derfor ikke forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som sådanne områder er udpeget for.

Mountainbikesporet vil ikke beskadige eller ødelægge yngle og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven.

Mountainbikesporet vil ikke ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven i alle livsstadier. Disse planter findes ikke på Holbæk Fælle.

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk har ikke udtalt sig til ansøgningen, men har haft lejlighed hertil.

Fredningsnævnet har været på besigtigelse den 17. februar 2022. I besigtigelsen deltog repræsentanter for Holbæk Kommune og Allan Nielsen for DOF Holbæk.

Under besigtigelsen fik de mødende forevist det eksisterende MTB-spor, og hvor sporet ønskes forlænget i område B. Der er tale om et spor, hvor der alene skal køres i én retning. Ved arenaen skal sporet anlægges på ydersiden. På den flade del af toppen af arenaen må sporet følge grusstien med en adskillelse fra den flade del, som benyttes af tilskuere til arrangementer. Hans Henrik Nielsen fra kommunen foreviste et kort, der viser, hvor sporet tænkes anlagt.

Allan Nielsen oplyste, at DOF ingen indvendinger har til ønsket om at anlægge/forlænge et eksisterende MTB-spor.

Det blev aftalt, at kommunen sender nævnet en ny skitse visende mere præcist, hvor sporet ønskes anlagt. Da DGI har medfinansieret anlægget af arenaen, vil nævnet høre DGI om ønsket om at anlægge/forlænge et MTB-spor, herunder rundt om arenaen.

Holbæk Kommune har den 28. februar 2022 sendt nævnet et nyt oversigtskort over MTB-sporet. Kommunen oplyser, at det af oversigtskortet fremgår, at sporet ændres til at være parallelt med grusstien - markeret med rødt – så sporet ikke tager unødigt plads i forhold til f.eks. tilskuere til arrangementer på arenaen. Af et medfølgende notat om besigtigelsen den 17. februar 2022 fremgår:

På mødet var der spørgsmål til MTB-sporet ved den flade del af stien langs arenaen, derfor er følgende ændringer forslået:

1. MTB-sporet følger parallelt tæt ud mod gangstien så der kan blive plads til buske ind mod arenaen, dog så der bliver plads til tilskuere på det sidste stykke ud mod kanten af arenaen. Ændring af MTB-sporet er markeret med rødt og forslag til buske er markeret med blå.
2. Der var ikke yderligere bemærkninger til MTB-sporet markeret med brunt og gult.

Holbæk Kommune har den 13. april 2022 oplyst, at den sorte markering på kortet er en supplerende af det gule spor med hårnålesving. Det skal bevirke, at farten kommer helt ned inden stien krydses.

DGI Midt- og Vestsjælland har den 16. marts 2022 oplyst, at foreningen ingen bemærkninger har til ansøgningen.

Holbæk Fæled er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fæled. Det ansøgte er beliggende i fredningens delområde A og B. Af fredningen fremgår bl.a. følgende:

§1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgode biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgode aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgode landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

...

Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende uden for de eksisterende stier eller sport, der er udlagt til formålet.

...

Delområde B: Plejeplanen skal sikre muligheden for et bredt udbud af aktive rekreative interesser, motion, fysisk aktivitet og friluftsliv.

...

Det er tilladt at terrænregulere arealer på matr. 5b (vest for Storstadion), sådan at der kan foregå aktiviteter som f.eks. BMX og petanque. Arealet, hvor der må terrænreguleres, er indtegnet på kortbilag 1.

Det er tilladt at opstille borde, bænke, grillepladser, shelters, etablere naturlegepladser og lignende. Det er endvidere tilladt at etablere mindre, supplerende træningsfaciliteter til brug for motionister. Placeringen skal være i overensstemmelse med plejeplanen.

...

Permanent opstilling af borde, bænke, grillpladser, shelters, naturlegepladser, mindre træningsfaciliteter og lignende er tilladt.

...

§ 3. Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg – ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Placeringen af nye stier er tilladt og skal ske efter nærmere planlægning i plejeplanen.

Nævnets afgørelse:

At forlænge et eksisterende MTB-spor i område A og B vil ikke være i strid med fredningsbestemmelserne. For så vidt angår område A lægger fredningsnævnet navnlig vægt på, at der allerede er et MTB-spor i dette område, og at der alene er tale om en mindre ændring og forlængelse af sporet her.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til en forlængelse af et eksisterende MTB-spor i overensstemmelse med ansøgningen af 21. januar 2022 og den reviderede ansøgning af 28. februar 2022 med tilhørende kort, herunder således at der på den flade del af sporet, som skal følge parallelt med grusstien, er en tydelig adskillelse til publikumsdelen ved, at der plantes buske.

Dispensationen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjælland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Natur og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-068-2022
Den 14. november 2022

Holbæk Kommune har ved mail af 24. oktober 2022 sendt nævnet en ansøgning om dispensation til at opføre 2 læskure på Holbæk Fælle på henholdsvis matr.nr. 30 d og 31ei Holbæk Markjorder.

Af ansøgningen fremgår:

Ansøgning om at opstille to læskure på Holbæk Fælle

Holbæk Kommune ansøger hermed om tilladelse til at opføre to læskure på det fredede område, Holbæk Fælle. Skurenes placering fremgår af kort, bilag 1.

Baggrund

To græsningsfolde med et areal på hhv. 24 og 12 ha. i den nordlige del af Holbæk Fælle (fredningens delområde A) har i overensstemmelse med plejeplan siden foråret 2021 været afgræsset med kreaturer - dog afbrudt af en periode fra december 2021 til maj 2022, hvor dyrene var taget hjem på stald.

Nyere forskning viser imidlertid, at størst biodiversitet kan opnås ved at lade naturområder afgræsse ekstensivt året rundt – helårsgræsning. På denne baggrund og efter at have vurderet effekterne af to års afgræsning vurderer kommunen, at der vil kunne opnås bedre resultater ved at indføre helårsgræsning i foldene på fællen.

En forudsætning for at der kan indføres helårsgræsning er dog, at der opføres to mindre læskure - et i hver fold. Kommunen har været i dialog med Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Holbæk Kommune, det lokale græsningslaug og dyreholderen, som alle er indforstået med, at der indføres helårsgræsning og som følge heraf opføres to læskure.

Læskure

Læskuret i den vestlige, største fold, som kaldes Græsningsoverdrevet, vil få et areal på 32 m². Læskuret i den østlige, mindre fold, Høengen, vil få et areal på 20 m². Yderligere mål fremgår af skitser, bilag 2.

Skurenes sider beklædes med kalmarbrædder i lærk, taget dækkes med tjærepap. Begge skure vil have to indgange på forsiden.

Skurene placeres inde i skov/lund således, at de ikke kan ses på afstand.

Skurene ønskes opført inden udgangen af 2022, så de kan benyttes den kommende vinter.

Fredningen

Formålet med fredningen af Holbæk Fælle er:

- 1) at sikre og forbedre livsvilkår for fælledens flora og fauna,
- 2) at fastholde området som bynært naturområde og at styrke fælledens og de tilstødende grønne områders rekreative værdi, samt
- 3) at sikre en klar afgræsning af Holbæks byområder i øst.

Inden for delområde A skal arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes.

De ansøgte læskure er en forudsætning for, at kommunen bedst muligt kan pleje de naturtyper, som findes indenfor foldene i delområde A.

Habitatnatur

Holbæk Fæld er ikke beliggende i eller i nærheden af et internationalt naturbeskyttelsesområde/Natura2000- eller fuglebeskyttelsesområde, og det ansøgte indebærer derfor ikke forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som sådanne områder er udpeget for.

De ansøgte læskure er til gengæld en forudsætning for, at kommunen bedst muligt kan tilgodese arterne Spidssnudet frø og Stor vandsalamander, som er opført på habitatdirektivets bilag IV over arter, som er særligt sårbare og truede, og som yngler i små vandhuller indenfor græsningsfoldene. Om vinteren æder kreaturerne bl.a. opvækst af træer og buske, og derved hjælper de med at holde vandhullerne lysåbne, hvilket er en forudsætning for, at de egner sig som ynglevandhuller.

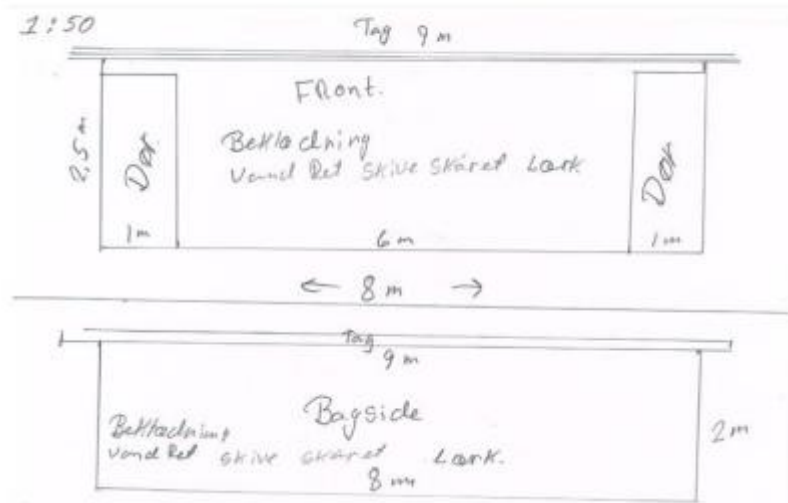

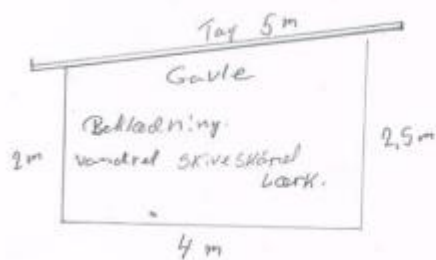
Mål: 1:5.000

© Holbæk Kommune - Geodatastyrelsen ©DDO, © COWI

Kortbilag 1.

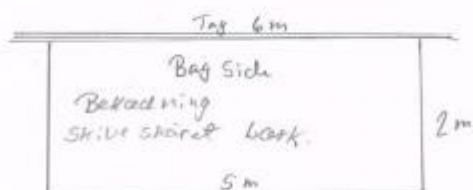
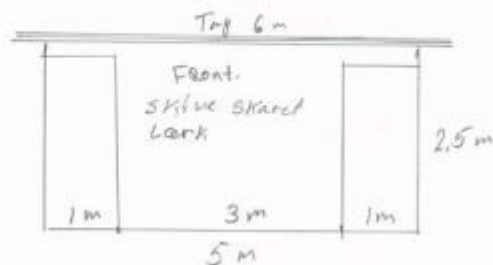
Skitse af det største skur i den vestlige fold, Græsningsoverdrevet:

Skitse af det mindste skur i den østlige fold, Høengen:

1:50

Fredningsnævnet har været på besigtigelse den 10. november 2022. I besigtigelsen deltog Bente Meehan for Holbæk Kommune og Finn Bjerregaard og Carsten Lambrecht for DN Holbæk.

De mødende så de steder i de to folde på Holbæk Fælle, hvor der ønskes placeret læskure til kreaturer, således at Galloway-kvæget kan græsse på fællede hele året. Bente Meehan oplyste, at der går op til 10 kreaturer i den store fold og op til 6 i den mindre. Hvis der til vinter ikke er foder til så mange kreaturer, vil antallet af kreaturer blive nedsat og nogle af dem taget hjem af dyreholderen.

Bente Meehan oplyste, at den valgte placering af de to læskure ikke vil beskadige eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til naturbeskyttelsesloven i alle deres livsstadier eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der er nævnt i lovens bilag 3.

De for DN Holbæk mødende var positive over for helårsgræsning og den ønskede placering af læskure.

Arealerne er omfattet af Natur- og Miljøklageklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fælle og er beliggende i delområde A. For dette område gælder bl.a.

efter fredningsbestemmelsernes § 2, at en plejeplan skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på fredningskortet er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på fredningskortet er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes. Område A skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på året.

Nævnets afgørelse:

At opføre 2 læskure på Holbæk Fællede med den i ansøgningen viste placering til brug for helårsgræsning til fremme af biodiversiteten i området vil ikke være i strid med fredningens formål eller bestemmelser.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at opføre 2 læskure på henholdsvis 32 og 20 m² med den i ansøgningen viste placering og med de angivne materialer.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, suppleanten for det af miljøministeren udpegede medlem, Majken Nevermann, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjælland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Natur og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-071-2022
Den 17. november 2022

Holbæk Kommune har ved mail af 4. oktober 2022 sendt nævnet en ansøgning om dispensation til at etablere tee-pads på Holbæk Fæled, matr.nr. 31em Holbæk Markjorder.

Af ansøgningen fremgår:

Ansøgning om dispensation til etablering af tee-pads på Holbæk Fæled, matrikel nr. 31em, Holbæk Markjorder Holbæk

Disc Golfers har den 30. maj 2022 ansøgt Holbæk Kommune om at etablere 32 såkaldte tee-pads på den eksisterende discgolfbane på Holbæk Fæled (bilag 1). Fælleden er ejet af Holbæk Kommune og fredet ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014. Discgolfbanen er beliggende i fredningszone B, der er fælledens aktive område med eventzone, multihus og sportsbaner. Kommunen søger på den baggrund Fredningsnævnet for Vestsjælland om dispensation fra fredningskendelsen med henblik på at lade foreningen gennemføre projektet. Projektet er nærmere beskrevet nedenfor.

Projektets formål

I discgolf konkurrerer spillerne om at komme igennem en bane med typisk 18 huller (metalkurve) ved brug af færrest mulige kast med en disc. En tee-pad er en platform, som anvendes til at kaste det første kast fra hvert hul. Spilleren står således på platformen og kaster mod det næste hul. Etablering af platformene vil gøre det muligt for foreningen også at spille på banen i vinterhalvåret, og vil gøre banen mere oplagt som turneringsbane.

Dimensionering og placering

Platformene måler hver 2x4 meter og placeres i forbindelse med discgolfbanens 18 huller. Se vedlagt situationsplan (bilag 2). Der vil således (med undtagelse af 4 målområder) være 2 platforme i forbindelse med hvert hul. Platformene vil ligge ca. 0,5 cm lavere end den naturlige plæne for, at det er muligt at slå det omkringliggende græs uden at forvolde skade på platformen.

Materialevalg

Platformene opføres som trærammer (NRT-mærket), der ligger direkte på jorden. Rammerne fyldes med stabilgrus og dækkes af kunstgræs. Ved infill vil der alene blive brugt sand. Se i øvrigt foreningens ansøgning til kommunen (bilag 1) for yderligere beskrivelse og foto af den type tee-pads, der ønskes opført.

Vedligehold

Foreningen vil være ansvarlig for at vedligeholde platformene, herunder for at foretage opfyldning (infill) af måtterne og sikre, at plaststrå ikke spredes til de omkringliggende arealer. Der vil ikke blive anvendt tømidler eller pesticider på måtterne i forbindelse med glatføre- og ukrudtsbekæmpelse.

Drænforhold

Regn- og tøvand vil kunne løbe ned igennem platformene til det underliggende jordlag. Der vil således ikke samle sig vand eller blive ledt vand bort til de omkringliggende arealer.

...

Af ansøgningen fremgår:

Alle aldersgrupper bruger banen. Weekenden 14/15 maj, blev der registreret 388 runder på banen på fælleden via Udisc-appen. Altså har der været spillet 18-hullers disc golf 388 af spillere, som anvender appen - plus alle de som ikke anvender den. Til sammenligning blev der spillet 8 kampe på kunstgræsbanen i Tuse, som for nyligt stod færdig. Ved 2 hod af 14 spillere, plus trænere, dommer mv er der ca 35 mennesker som anvender banen hver eneste kamp - eller i samme weekend 280 mennesker. Disc golf banen på Fælleden kunne derfor sagtens være kommunens mest anvendte bane :)

Tee-pads på banen vil gøre banen mere eller mindre spilbar hele året rundt. Det vil bl.a. for klubben betyde, at brugerne kan dyrke deres hobby/sport hele året rundt - det er sundt for kroppen, og en god investering for velfærden. En anden, og omend enormt vigtig faktor er, at banen ville være oplagt til brug ift turneringer. Landsdækkende turneringer som f.eks DM, A-DM, spilles udelukkende på baner med teesteder etableret. Det har enorm betydning for spillet, at teestederne er funktionelle uanset vejret, da dette ikke kan kontrolleres. Dette er både i forbindelse med spillers sikkerhed men også ift regelsættet omkring sporten.

D. 26 marts blev der afholdt turnering på banen arrangeret af én af landets forhandlere af discs - disc connection. De 60 pladser der var åbne til turneringen, blev booket og betalt af spillerne inden der var gået 60 min. Dette vidner om en yderst populær sport, som i den grad er på vej frem. Banen i Valby-parken KBH er faktisk, ifølge Udisc, den mest spillede bane i hele Europa.

Medlemstallet i Holbæk discgolfers er på de sidste år gået fra 12 → 18 → 32 → og nu 54 medlemmer. –

Teepads.

1. Vi ønsker at etablere 18 teesteder på 8 m² (2x4 meter) ved gul-tee på banens 18 huller. Ligeledes ved hvid-tee, der dog deler tee med gul på enkelte huller, og derfor "kun" har 14 selv. Dvs 32 teesteder á 8 m² - 272 m² i alt. Dette ud af fælledens samlede areal på ca 150 HA. Vi som klub står selv for etableringen af teestederne, og i første omgang ville det være de 18 fra Gul tee, som vi ville lave.

2. Teestederne må etableres med kunstgræs som øverste lag.

3. Teestederne opbygges direkte oven på jorden ved udlægning af en træramme (trykimprægneret NTR-mærket, og godkendt af Miljøstyrelsen) med stampet stabilgrus, hvorpå kunstgræs-måtten monteres. Dette praktiseres ved brug af en dobbelt ramme, således måtten klemmes mellem de 2 rammer, og forbliver på plads. Herefter skrues rammerne sammen, så det hele holdes på plads.

4. Der må udelukkende anvendes sand som infill.

5. Kunstgræs Måtterne indeholder ikke gummi infill.

6. Teestederne skal vedligeholdes og jævnligt inspiceres så eventuelle løse plastgræsstrå og andre plastdele ikke spredes til omkringliggende arealer. Dette sørger klubben for.

7. Bortledning af overfladevand skal ske ved nedsivning gennem teestedernes opbygning.

8. Der etableres ikke dræn under teestederne.

9. Teestederne etableres, så der ikke ledes vand fra omkringliggende områder til teestederne. Ligeledes i niveau med græsset omkring, således det ikke er til gene ved græsslåning.

10. Der vil ikke blive anvendt tømidler eller pesticider på teestederne.

11. Såfremt behovet for kunstgræs på teestederne ophører, skal kunstgræs-måtterne og det underliggende sand fjernes og bortskaffes til godkendt modtageanlæg.

Hvis tilladelse til ovenstående gives, vil arbejdet med etablering af teestederne blive udført af foreningen Holbæk Disc Golfers. Det vil i den forbindelse være frivillig arbejdskraft inden for klubbens medlemmer, som vil stå for arbejdet. Når dette er sagt, så er der fagligt kompetente medlemmer til udførelsen af denne type opgaver, da begge ejerne af firmaet "EN Tømrer APS" vil være formænd for projektet. Etableringen vil tage tid, da det skal gøres rigtigt, og ordentligt, så teestederne holder så længe som overhovedet muligt – det er derfor også vigtigt for klubben, at de bliver udført af kompetente folk, som ved hvad de laver.

Billedet herover giver et godt blik på, hvordan teestederne vil se ud. I niveau (0,5 cm lavere en græsset således der kan blive slået græs med maskine uden teestederne er i vejen).

Situationsplan

Holbæk Kommune har den 17. oktober 2022 supplerende oplyst:

Bemærkninger til etablering af tee-pads på Holbæk Fælle
FN-VSJ-071-2022 Id nr.: 151531

Fredningsnævnet har bedt om bemærkninger fra Holbæk Kommune som plejemyndighed vedr. en ansøgning, som er indsendt til Fredningsnævnet af kommunens afdeling for Kultur og Fritid. Der er ansøgt om dispensation fra fredningen til at anlægge tee-pads, så der bedre kan spilles disc-golf året rundt.

Plejemyndigheden har ikke bemærkninger til det ansøgte bortset fra følgende vedr. habitatnatur.

Udtalelse vedr. habitatnatur

Holbæk Kommune vurderer, at de ansøgte tee-pads ikke har konsekvenser for de i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 nævnte arter/forhold. Holbæk Fælle er ikke beliggende i eller i nærheden af et internationalt naturbeskyttelsesområde/Natura2000- eller fuglebeskyttelsesområde og det ansøgte indebærer derfor ikke forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som sådanne områder er udpeget for.

De ansøgte tee-pads vil heller ikke beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven i alle livsstadier. Disse planter findes ikke på Holbæk Fælle.

Fredningsnævnet har været på besigtigelse den 10. november 2022. I besigtigelsen deltog for Holbæk Kommune chefkonsulent Laura Bang Kjær, Kultur, Fritid og Ungeliv, samt Kirsten Lundin, Trine Ryttergaard Madsen og Bente Meehan. For Holbæk Disc Golfers deltog bestyrelsesmedlem Frederik Sixhøj, og for DN Holbæk deltog Finn Bjerregaard og Carsten Lambrecht.

Frederik Sixhøj forklarede til ansøgningen, at tee-pads skal have en størrelse på 2 x 4 meter, så der er mulighed for at tage tilløb, når discen skal kastes. Tee-pads anlægges, så de ligger ca. 1 cm under terræn. Dette gør det nemt, når der skal slås græs på stedet. Hvis klubben skal kunne deltage i turneringer, skal der være faste underlag ved tee-stederne i modsætning til nu. Der ansøges alene om 18 tee-pads, som alle skal placeres ved de enkelte tee-steders gul tee. Foreningen kommer til at stå for vedligeholdelsen.

Laura Bang Kjær oplyste, at Kultur, Fritid og Ungeliv er positiv indstillet til at imødekomme ansøgningen.

Kirsten Lundin udtrykte bekymring for udseendet af tee-pads og for borttransport af opgravet jord.

De for DN Holbæk mødende var positiv indstillet over for etableringen af tee-pads, men ønsker, at kunstgræsmatterne får samme farve som det omgivende græs eller i skoven som jordbunden der.

Frederik Sixhøj svarede, at det er muligt at få måtter i samme farve som omgivelserne ved tee-stederne. Klubben er indforstået med, at opgravet jord fjernes fra det fredede område, hvis det ikke efter aftale med kommunen er muligt at finde et sted i området, hvor det med fornuft kan anbringes. Det vil der i givet fald blive ansøgt fredningsnævnet herom.

Arealet er som oplyst af kommunen omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fælle. Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a.:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A

- I særlig grad at tilgodesee aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodesee landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

§ 2 Særbestemmelser for de tre delområder

...

Delområde B: Plejeplanen skal sikre muligheden for et bredt udbud af aktive rekreative interesser, motion, fysisk aktivitet og friluftsliv.

...

Det er tilladt at terrænregulere arealer på matr. 5b (vest for Storstadion), sådan at der kan foregå aktiviteter som f.eks. BMX og petanque. Arealet, hvor der må terrænreguleres, er indtegnet på kortbilag 1.

...

Arrangementer

Holbæk kommune kan i nærmere bestemt omfang arrangere eller godkende arrangementer på fælleden. Der skal ved planlægningen tages vidtgående hensyn til naturens sårbarhed og øvrige brugeres benyttelse af fælleden.

...

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, tekniske anlæg, oplag mv.

Der må ikke foretages terrænændringer, og der må ikke opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser.

Nævnets afgørelse:

At opføre tee-pads til motions- og sportsaktiviteter i delområde B er ikke i strid med fredningens formål eller bestemmelser.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at anlægge op til 18 tee-pads fra de enkelte tee-steders gul tee som beskrevet i ansøgningen. Det er et vilkår, at opgravet jord fjernes fra det fredede område, og at kunstgræsmåtterne bliver af samme farve som omgivende græsarealer, og inde i skovområder som den omgivende jordbund har der.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, suppleanten for det af miljøministeren udpegede medlem, Majken Nevermann, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Natur og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-071-2022
Den 13. december 2022

Tillæg til Fredningsnævnets afgørelse af 17. november 2022.

Holbæk Kommune har ved mail af 25. november 2022 sendt nævnet en ansøgning om, at den dispensation til at etablere 18 tee-pads ved gul tee på Holbæk Fælle, matr.nr. 31em Holbæk Markjorder, Holbæk, som fredningsnævnet meddelte den 17. november 2022, må blive udvidet med yderligere 14 tee-pads, som anlægges ved hvid tee.

Af mail af 25. november 2022 fremgår:

Jeg har i forlængelse af vores telefonsamtale tidligere på ugen, som aftalt, talt med Frederik Falck fra discgolf-foreningen om, hvor mange tee pads, foreningen ønsker dispensation til at etablere. Frederik oplyser, at foreningen ønsker dispensation til etablering af 32 tee pads, som oprindeligt angivet i ansøgningen. Det beror således på en misforståelse, at foreningen kun ønsker dispensation til 18 tee pads. Tallet 18 kommer sig nok af, at foreningen (fordi det er stort arbejde at etablere alle 32 tee pads) rent praktisk, når alle tilladelser foreligger, i første omgang vil etablere 18 tee pads, således at der i hvert fald er én tee pad ved hvert hul.

Hvordan håndterer vi på den baggrund sagen herfra? Kan nævnet behandle spørgsmålet om dispensation til etablering af de sidste 14 tee pads som en skrivebordssag på baggrund af den foreliggende ansøgning?

Af ansøgningen af 4. oktober 2022 fremgår bl.a.:

Ansøgning om dispensation til etablering af tee-pads på Holbæk Fælle, matrikel nr. 31em, Holbæk Markjorder Holbæk

Disc Golfers har den 30. maj 2022 ansøgt Holbæk Kommune om at etablere 32 såkaldte tee-pads på den eksisterende discgolfbane på Holbæk Fælle (bilag 1). Fælleden er ejet af Holbæk Kommune og fredet ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014. Discgolfbanen er beliggende i fredningszone B, der er fælledens aktive område med eventzone, multihus og sportsbaner. Kommunen søger på den baggrund Fredningsnævnet for Vestsjælland om dispensation fra fredningskendelsen med henblik på at lade foreningen gennemføre projektet. Projektet er nærmere beskrevet nedenfor.

Projektets formål

I discgolf konkurrerer spillerne om at komme igennem en bane med typisk 18 huller (metalkurve) ved brug af færrest mulige kast med en disc. En tee-pad er en platform, som anvendes til at kaste det første kast fra hvert hul. Spilleren står således på platformen og kaster mod det næste hul. Etablering af platforme vil gøre det muligt for foreningen også at spille på banen i vinterhalvåret, og vil gøre banen mere oplagt som turneringsbane.

Dimensionering og placering

Platformene måler hver 2x4 meter og placeres i forbindelse med discgolfbanens 18 huller. Se vedlagt situationsplan (bilag 2). Der vil således (med undtagelse af 4 målområder) være 2 platforme i forbindelse med hvert hul. Platformene vil ligge ca. 0,5 cm lavere end den naturlige plæne for, at det er muligt at slå det omkringliggende græs uden at forvolde skade på platformen.

Materialevalg

Platformene opføres som trærammer (NRT-mærket), der ligger direkte på jorden. Rammerne fyldes med stabilgrus og dækkes af kunstgræs. Ved infill vil der alene blive brugt sand. Se i øvrigt foreningens ansøgning til kommunen (bilag 1) for yderligere beskrivelse og foto af den type tee-pads, der ønskes opført.

Vedligehold

Foreningen vil være ansvarlig for at vedligeholde platformene, herunder for at foretage opfyldning (infill) af måtterne og sikre, at plaststrå ikke spredes til de omkringliggende arealer. Der vil ikke blive anvendt tømidler eller pesticider på måtterne i forbindelse med glatføre- og ukrudtsbekæmpelse.

Drænforhold

Regn- og tøvand vil kunne løbe ned igennem platformene til det underliggende jordlag. Der vil således ikke samle sig vand eller blive ledt vand bort til de omkringliggende arealer.

Af ansøgningen fra discgolf foreningen fremgår bl.a.:

1. Vi ønsker at etablere 18 teesteder på 8 m² (2x4 meter) ved gul-tee på banens 18 huller. Ligeledes ved hvid-tee, der dog deler tee med gul på enkelte huller, og derfor "kun" har 14 selv. Dvs 32 teesteder á 8 m² - 272 m² i alt. Dette ud af fælledens samlede areal på ca 150 HA. Vi som klub står selv for etableringen af teestederne, og i første omgang ville det være de 18 fra Gul tee, som vi ville lave.

Nævnets afgørelse:

At etablere yderligere 14 tee-pads til motions- og sportsaktiviteter i delområde B er ikke i strid med fredningens formål eller bestemmelser.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at anlægge yderligere 14 tee-pads, som anlægges ved hvid tee som beskrevet i ansøgningen og i øvrigt på samme vilkår som i afgørelsen af 17. november 2022.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, suppleanten for det af miljøministeren udpegede medlem, Majken Nevermann, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Natur og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-086-2022
Den 5. februar 2023

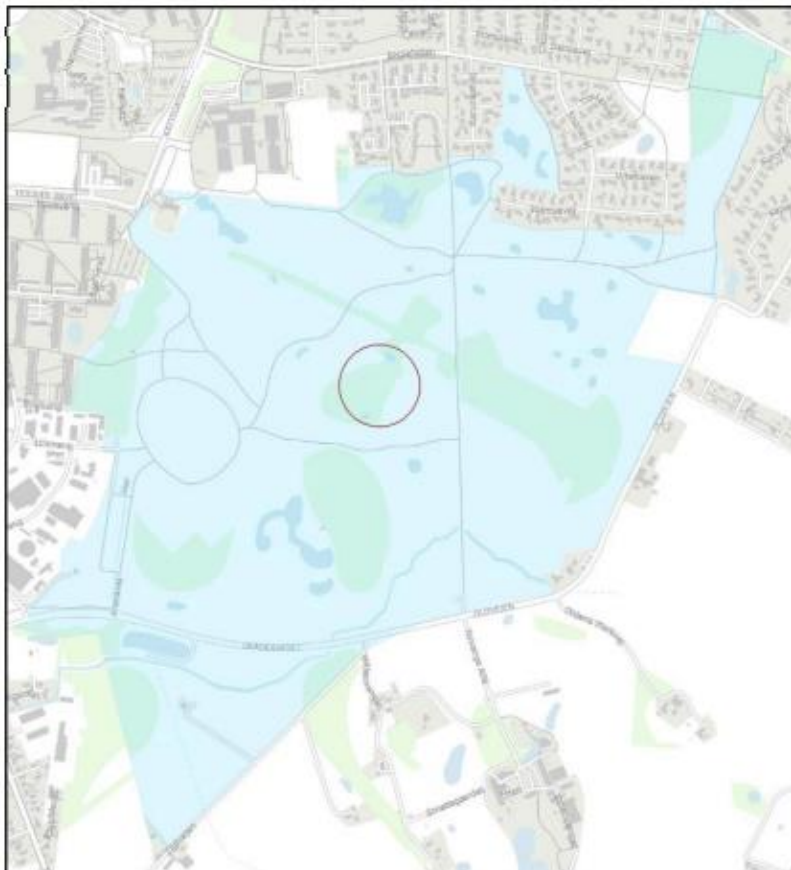
Holbæk Kommune har ved mail af 15. december 2022 sendt nævnet en ansøgning om dispensation til at afbryde to dræn på Holbæk Fælle, matr.nr. 31em Holbæk Markjorder, som ejes af Holbæk Kommune.

Af kommunens brev fremgår

Ansøgning om dispensation fra fredning

Retablering af naturlig hydrologi i et område på Holbæk Fælle

Holbæk Kommune ønsker at afbryde to dræn på Holbæk Fælle med det formål at retablere en naturlig vandstand i et mindre delområde midt på Holbæk Fælle, skitseret med rød cirkel nedenfor på oversigtskort over fredningen.

En mindre del af området er beskyttet mose og to søer. Kommunen har derfor dispenseret fra naturbeskyttelseslovens § 3, til at projektet kan gennemføres.

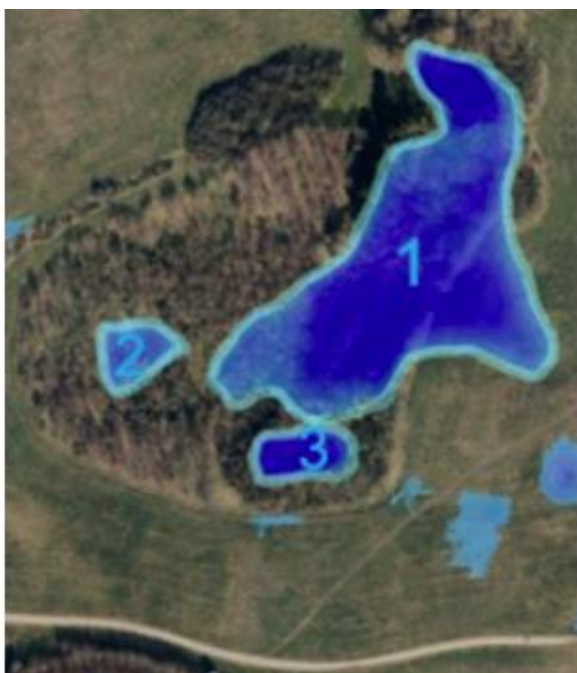
Kommunen vil desuden træffe afgørelse efter vandløbsloven om den ønskede vådgøring.

Vådgøring

Projektets formål er at opnå naturlig hydrologi i en lavning med skov, mose og to søer ved at stoppe dræning. Kommunen ved, at området drænes mod syd via to drænrør, men kender kun disses omtrentlige placering. Projektet gennemføres derfor ved, at der graves en søgerende syd for området for at finde drænenes eksakte placering. Herefter afbrydes drænene og søgerenden kastes til.

Der foretages ikke terrænændringer af nogen art.

Hvis den ønskede effekt opnås, vil der opstå tre mere eller mindre permanente oversvømmelser, som skitseret på luftfoto nedenfor. Det vides dog ikke, om drænene er fuldt funktionsdygtige, og der er derfor ingen garanti for, at projektet vil resultere i den ønskede vådgøring.

Mere biodiversitet

Holbæk Kommune vurderer, at naturtilstanden i området kan forøges ved at afbryde de to dræn og dermed skabe en mere naturlig hydrologi i området.

Vådgøringen kan føre til, at træer får oversvømmet deres rodnet. Træarter, som ikke kan tåle dette, fx nåletræer, vil gå ud og herefter stå som døde træer til gavn for bl.a fugle, svampe og insekter. Piletræer og -buske kan bedre tåle delvis oversvømmelse. De høje, gamle piletræer, som findes i nordenden af bevoksningen, forventes ikke at blive påvirket.

Over det meste af projektområdet bliver brinkanlæggene, som følge af den hævede vandstand, fladere end i dag til gavn for bl.a de paddearter, som findes i denne zone.

Områdets nordlige sø, som ofte at tørrer ud, vil kunne få vandspejl en større del af året. Sø- og mosevegetationen vil følge med den øgede vandstand op i terrænet, og der er flere mindre søer og vandhuller i få hundrede meters afstand hvorfra padder og andre arter kan indvandre.

Fredningen

Formålet fredningen af Holbæk Fælle er:

- 1) at sikre og forbedre livsvilkår for fælledens flora og fauna,
- 2) at fastholde området som bynært naturområde og at styrke fælledens og de tilstødende grønne områders rekreative værdi, samt

3) at sikre en klar afgrænsning af Holbæks byområder i øst.

Den ønskede vådgøring er et led i kommunens arbejde for at forbedre livsvilkårene for fældens flora og fauna - biodiversiteten.

Det aktuelle område er beliggende indenfor fredningens delområde C, hvor muligheden for stille, rekreative interesser skal tilgodeses. Kommunen vurderer, at projektet ikke er i modstrid med formålet for delområde C, da det ikke forventes at påvirke de rekreative muligheder i området men tværtimod kan skabe mere naturmæssig variation og dermed oplevelser for brugerne af fælden.

Natura 2000

I henhold til habitatbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Nærmeste Natura2000 område er Egernæs med holme og Fuglsø, som ligger lidt over 4 km fra området.

På baggrund af projektområdets begrænsede størrelse og store afstand til et Natura 2000-område vurderer kommunen, at projektet ikke vil kunne påvirke et Natura 2000-område.

Bilag IV-arter

I Habitatdirektivets bilag IV er der opført en række dyre- og plantearter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede Natura 2000-områder. For dyrearternes vedkommende indebærer dette, at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

På Holbæk Fællede findes bilag IV-arterne Spidssnudet frø og Stor vandsalamander. Der findes sandsynligvis også flagermus på Holbæk Fællede og i nærområdet. Alle danske arter af flagermus er bilag IV-arter.

Kommunen vurderer, at projektet ikke vil betyde en væsentlig, negativ påvirkning af eventuelle og relevante bilag IV-arter.

En forøget vandstand kan muligvis skabe nye levesteder for Spidssnudet frø og Stor vandsalamander.

Dansk Ornitologisk Forening, Holbæk, har i mail af 9. januar 2023 udtalt, at foreningen bakker op om projektet.

Danmarks Naturfredningsforening Holbæk har ikke udtalt sig om projektet, men har haft lejlighed hertil.

Fredningsnævnet besigtigede området i efteråret 2022 i forbindelse med en besigtigelse i en anden sag på Holbæk Fællede, og hvor Holbæk Kommune varslede den foreliggende ansøgning.

Nævnets afgørelse:

At afbryde to dræn for at vådgøre et område på Holbæk Fællede er ikke i strid med fredningens formål eller bestemmelser.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at afbryde to dræn som beskrevet i ansøgningen. Det er en betingelse, at søgerenden retableres hurtigst muligt, når drænene er blevet afbrudt.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed By og Landzone
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-006-2023

Den 11. april 2023

Holbæk Kommune har ved mail af 2. februar 2023 sendt nævnet en ansøgning om dispensation til at opføre et affaldsskur på Holbæk Fælled på matr.nr. 5ec Tåstrup, Holbæk Jorder, beliggende Lillevang 10, 4300 Holbæk. Ejendommen ejes af Holbæk Kommune.

Af ansøgningen fremgår:

ANSØGNING om dispensation fra fredningen vedrørende Holbæk Fælled (reg.nr. 0814400)

Holbæk Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til at opføre et affaldsskur på følgende ejendom:

...

Det ansøgte er omfattet af fredningen vedrørende Holbæk Fælled. Holbæk Kommune fører tilsyn med, at fredningsbestemmelserne bliver overholdt, og det er Holbæk Kommunes vurdering, at det ansøgte forudsætter en dispensation fra den pågældende fredning.

Beskrivelse af det ansøgte

Der er søgt om at opføre et affaldsskur i tilknytning til eksisterende multihus på Holbæk Fælled. Ansøgningens materiale fremgår af vedlagte mail.

Der er tale om et affaldsskur på 17 m² og totalhøjde på 2,7 meter, der opføres på et flisebelagt område på 27,2 m². Affaldsskuret beklædes med sortmalet træ opsat som lodrette lister og med sort tagpap.

Placering fremgår af nedenstående luftfoto

Udtalelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3

Det område, der søges dispensation for, ligger ikke inden for et internationalt naturbeskyttelsesområde. Der er indhentet følgende udtalelse fra Holbæk Kommune, Natur og Miljø:

Natura 2000

I henhold til habitatbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Nærmeste Natura2000 område er Egernæs med holme og Fuglsø, som ligger lidt over 4 km fra området.

Som følge af projektområdets store afstand til et Natura 2000-område og projektets begrænsede karakter vurderer kommunen, at projektet ikke vil kunne påvirke et Natura 2000-område.

Bilag IV-arter

I Habitatdirektivets bilag IV er der opført en række dyre- og plantearter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede Natura 2000-områder. For dyrearternes vedkommende indebærer dette, at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges. På Holbæk Fællede findes bilag IV-arterne Spidssnudet frø og Stor vandsalamander. Der findes sandsynligvis også flagermus på Holbæk Fællede og i nærområdet. Alle danske arter af flagermus er bilag IV - arter.

Kommunen vurderer, at projektet ikke vil betyde en væsentlig negativ påvirkning af eventuelle og relevante bilag IV-arter.

...

Fredningens bestemmelser

Fredningen har til formål:

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C.

Det fremgår af fredningens § 2, at der inden for delområde B blandt andet kan opføres en bygning til brug for naturformidling, omklædning, klublokaler og lign. Bygningen skal placeres inden for det på kortbilag 1 angivne byggefelt for omklædning mv. Byggeriet skal fremstå i jordfarver og udformes og placeres så diskret som muligt. Affaldsskuret ønskes opført uden for byggefeltet.

Det fremgår endvidere af fredningens § 3, at der ikke må opstilles kiosker, skure, el- eller lysmaster eller andre faste indretninger.

Det er Holbæk Kommunes vurdering, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, og at der kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Øvrige tilladelser

Foruden dispensation fra fredningen vurderes det ansøgte at forudsætte følgende tilladelser og dispensationer:

- Landzonetilladelse, jf. planlovens § 35, stk. 1
- Byggetilladelse

Holbæk Kommune er indstillet på at meddele de nødvendige tilladelser og dispensationer.

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, har den 21. februar 2023 udtalt, at foreningen har modtaget en håndfuld mails, der mest beskriver det eksisterende cykelskur/affaldsrum, og at det er uklart, hvad dispensationen egentlig går ud på. Uden denne forståelse er det ikke muligt at tage stilling til sagen. Fredningsnævnet har efterfølgende tilsendt foreningen supplerende materiale.

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) har den 22. marts 2023 udtalt, at man ikke har indvendinger imod projektet.

Fredningsnævnet har været på besigtigelse den 23. marts 2023. Under besigtigelsen mødte Filip Rask, Thomas Peetz og Lene Christensen for Holbæk Kommune. Ingen andre gav møde. Fredningsnævnet fik forevist, hvor skuret ønskes opført. Skuret vil blive i samme stil som det eksisterende skur ved Multihuset. Højden bliver 2,1 meter i den ene side og 2,7 meter i den anden. Det eksisterende affaldsskur er blevet for lille, dels fordi fælleden benyttes så meget, så der genereres mere affald end tidligere, dels fordi der nu stilles større krav til affaldssortering, hvilket kræver flere beholdere. Skuret er placeret, så det er nemt at komme til for renovationsfolk. Opførelsen af skuret vil ikke få betydning for dyre- eller plantearter som nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3 og 5.

Matr.nr. 5ec Tåstrup, Holbæk Jorder er omfattet af Natur og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fælle og er beliggende i delområde B.

Matr.nr. 5ec Tåstrup, Holbæk Jorder er vist med gult omrids. Fredede områder med blå skravering.

Nævnets afgørelse:

At opføre et affaldsskur med en diskret placering mellem bevoksning og fredningens yderkant og i tæt forbindelse med Multihuset i fredningens delområde B er ikke i strid med fredningsbestemmelserne.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at opføre et affaldsskur som beskrevet i ansøgningen,

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Vestsjælland

Vestensborg Allé 8, 4800 Nykøbing F.

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

Telefon 20 60 23 94

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed By- og Landzone
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-007-2023

Den 11. april 2023

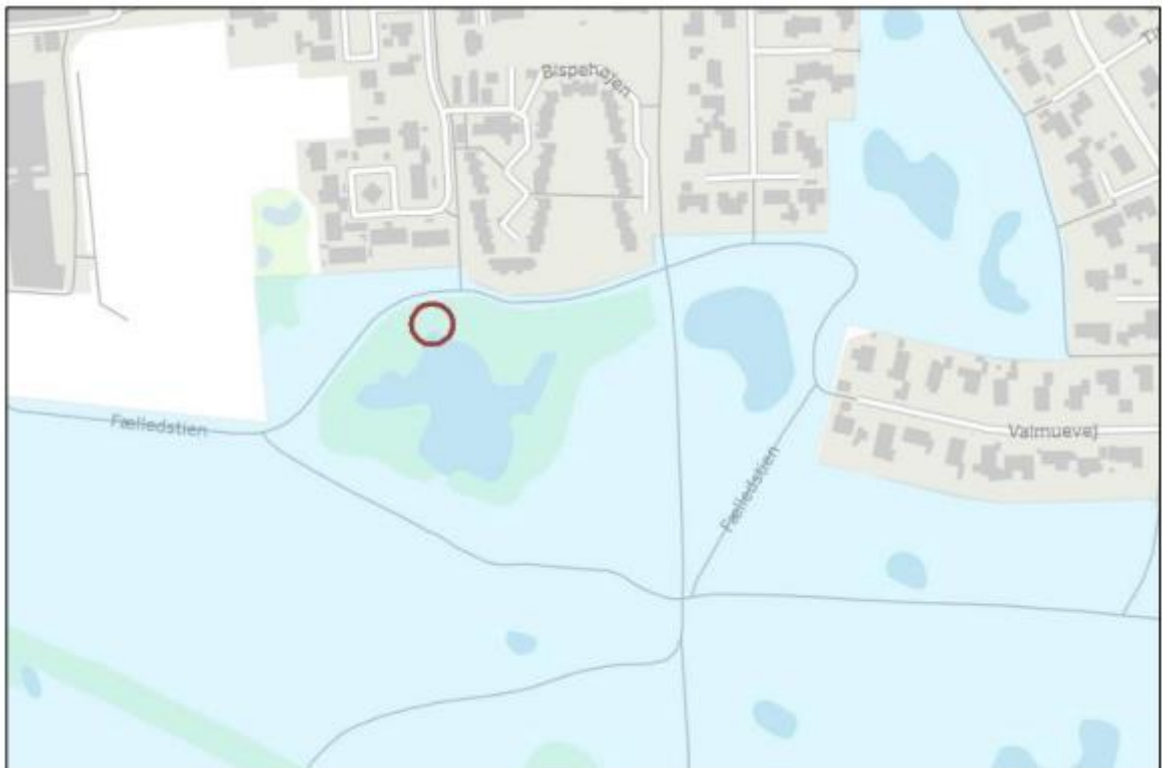
Holbæk Kommune har ved mail af 3. februar 2023 sendt nævnet en ansøgning om dispensation til at etablere en handicapvenlig bro på Holbæk Fæled på matr.nr. 30a Holbæk Markjorder. Ejendommen ejes af Holbæk Kommune.

Af ansøgningen fremgår:

Ansøgning om dispensation fra fredning

Handicapvenlig bro, Holbæk Fæled

Holbæk Kommune ansøger hermed om dispensation fra fredningen af Holbæk Fæled til at opføre en bro ud i Bispehøjsøen i Fæledens nordlige udkant. Broens placering er vist med rød cirkel på nedenstående kort, hvor den lyseblå farve angiver det fredede område.

En del af området, hvor broen ønskes opført, er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og projektet kræver derfor også en dispensation fra denne bestemmelse. Projektet kræver desuden bygge- og landzonetilladelse.

Tilgængelighed på Fælleden

Holbæk Kommune vil gerne forbedre handicappedes muligheder for at opleve naturen. Det indgår derfor bl.a. i Helhedsplan for Holbæk Fæled, afsnit 2.3.6 om tilgængelighed, at der kunne anlægges en mindre, handicapvenlig bro ud i Bispehøjsøen. Tanken er, at kørestolsbrugere, blinde m.fl. vil få let adgang til broen og dermed mulighed for at fiske eller blot opleve søens natur. Det er meget få steder, hvor denne gruppe af borgere kan få lignende oplevelser. Placeringen er ideel, da søens nordlige bred er tæt på gang- og cykelstien, Fæledstien, som er belagt med asfalt og har forbindelse med villavejene i området.

Broen vil naturligvis også være til glæde for andre brugergrupper, herunder borgerne i nærområdet og lærere/elever på den nærliggende skole, Bjergmarksskolen.

Projektet

Den planlagte bro er 20 meter lang og 2 m. bred, så man uhindret kan passere i begge retninger. Broen afsluttes med en platform på 3 x 6 m. Broen forsynes med gelænder og kanter (se tegning, bilag 1.).

Broens længde på 20 m. er nødvendig, da det meste af broen forløber gennem sumpvegetation og kun det yderste af broen stikker ud over egentlig, åben vandflade. Hvis broen var kortere, ville det ikke være muligt at opleve søen og at fiske fra broen.

Broen udføres i FSC certificeret hårdttræ, imprægneret med transparent, nøddifarvet olie. Funderingen foretages på FSC certificerede robinie pæle. Der monteres skridsikring i dækplankerne.

Mellem broen og asfaltstien lægges grus på et lille område, så kørestolsbrugere kan komme til og fra broen. Grusområdet dimensioneres, så der er plads til et bord/bænkesæt.

Ovenfor er broens placering markeret med rød tegning på luftfoto. Grusområdet er vist med orange farve.

Fredningen

Det fremgår af fredningskendelsens § 3, at der ikke må foretages terrænændringer, opføres bebyggelse, eller etableres anlæg - ej heller af midlertidig karakter, medmindre sådanne tilstandsændringer umiddelbart er tilladt i de øvrige bestemmelser. Broen kræver derfor en dispensation fra fredningen.

Et af formålene med fredningen af Holbæk Fæled er at sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter. Stedet, hvor broen ønskes opført, ligger i fredningens delområde A, hvor naturen har første prioritet og naturindholdet er størst og dermed også muligheden for de største naturoplevelser.

Kommunen håber med denne ansøgning, at Fredningsnævnet vil tage i betragtning, at broen placeres i kanten af fredningen, lige op til asfaltsti og villakvarter, som den vil blive oplevet i sammenhæng med.

Broen vil desuden på begge sider være afskærmet af skov og krat, og vil derfor ikke være synlig på afstand inde fra naturområdet, medmindre man ser på den modsatte søbred, hvor der er en mindre, åben strækning. Broen vil således ikke forringe oplevelsen af naturområdet i delområde A.

Natura 2000

I henhold til habitatbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Nærmeste Natura2000 område er Egernæs med holme og Fuglsø, som ligger lidt over 4 km fra området.

Som følge af projektområdets store afstand til et Natura 2000-område og projektets begrænsede karakter vurderer kommunen, at projektet ikke vil kunne påvirke et Natura 2000-område.

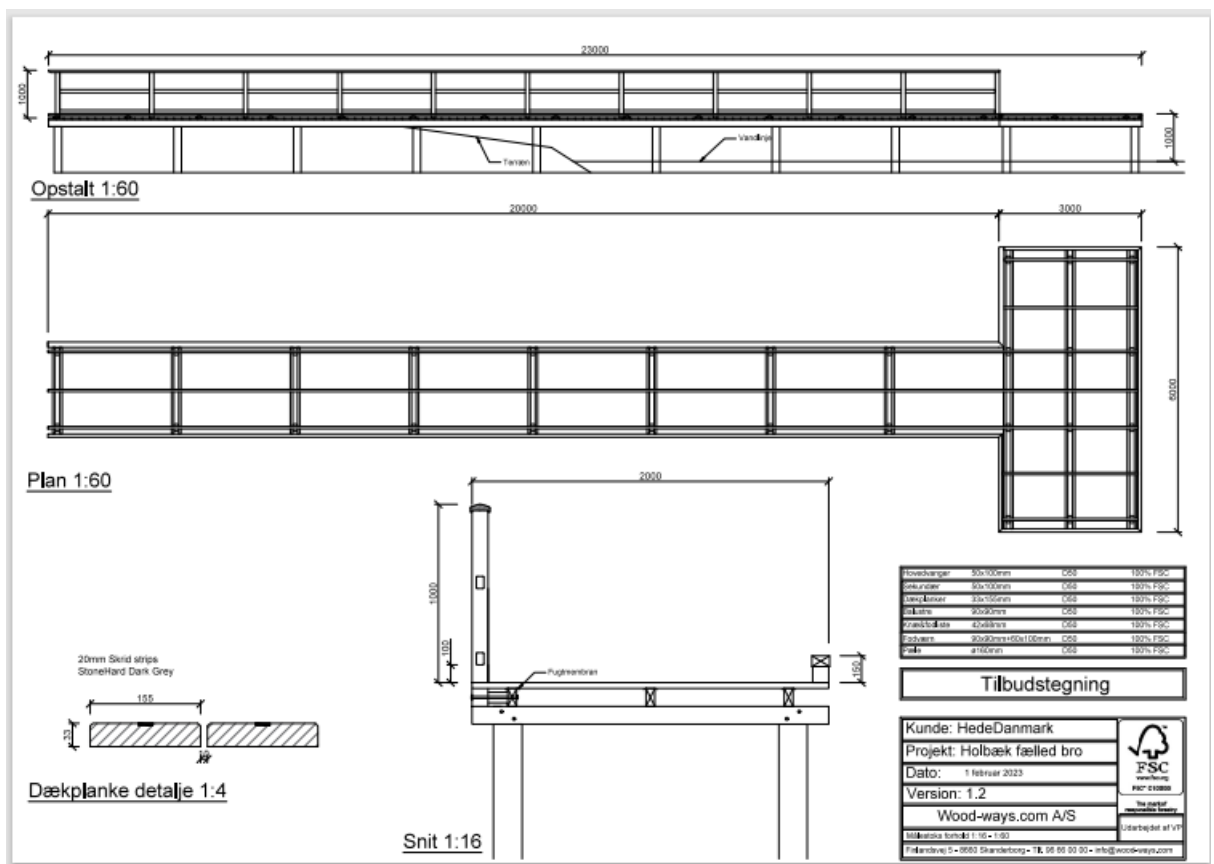
Bilag IV-arter

I Habitatdirektivets bilag IV er der opført en række dyre- og plantearter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede Natura 2000-områder. For dyrearternes vedkommende indebærer dette, at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

På Holbæk Fællede findes bilag IV-arterne Spidsesnudet frø og Stor vandsalamander, men Bispehøjsøen er uegnet som ynglelokalitet for disse arter, fordi der er fisk i søen. Der findes sandsynligvis også flagermus på Holbæk Fællede og i nærområdet. Alle danske arter af flagermus er bilag IV-arter. Der er ikke ældre træer med hulheder, der kan være levested for flagermus, der bliver berørt af projektet.

Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at projektet ikke vil betyde en væsentlig negativ påvirkning af eventuelle og relevante bilag IV-arter.

...

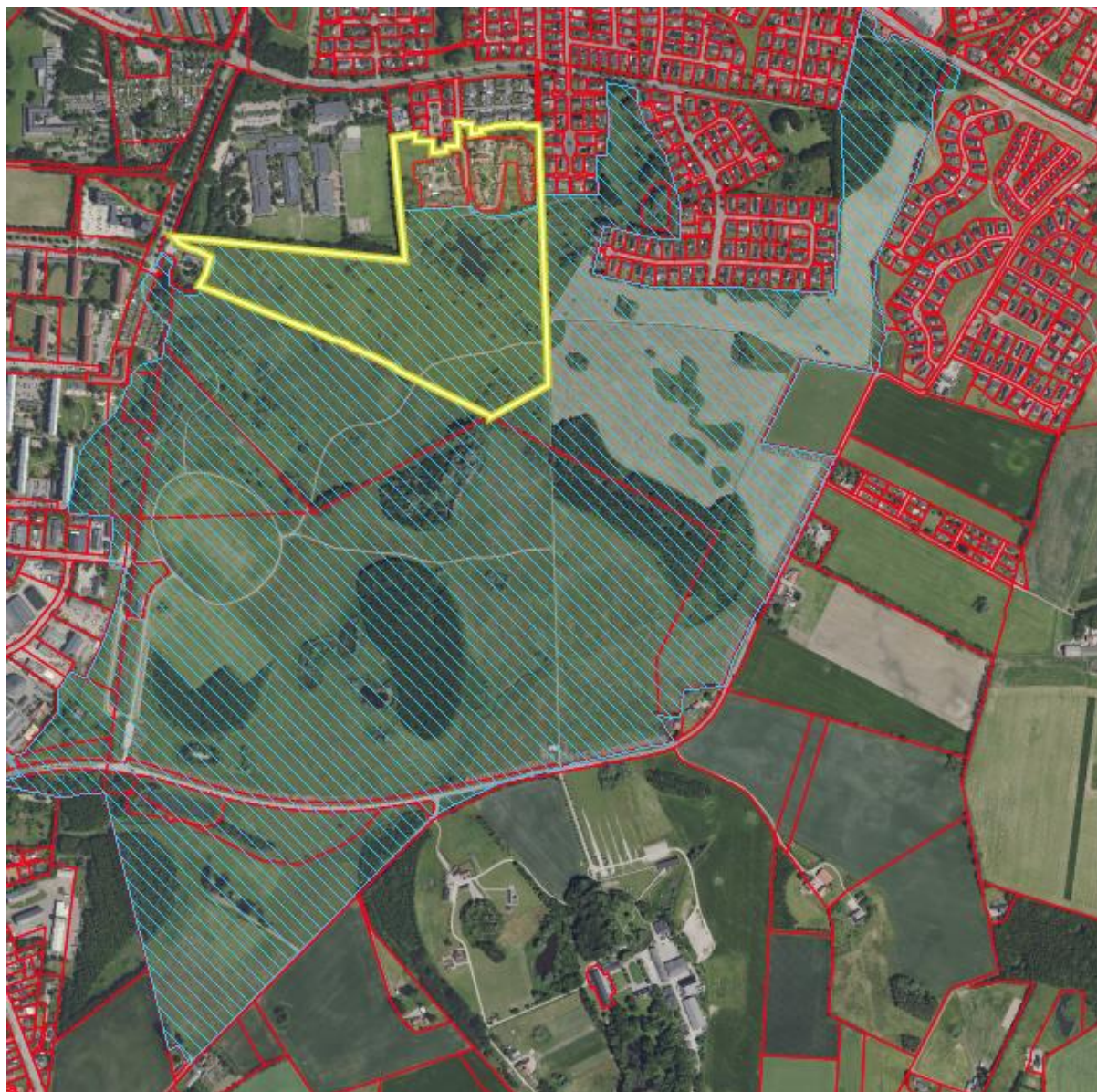
Tegninger af bro

Friluftsrådet i Nordvestsjælland har i mail af 19. februar 2023 udtalt, at foreningen ingen indsigelser har til projektet. Tværtimod vil det give handicappede bedre muligheder for at nyde fælleden og naturen derude.

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, har i mail af 21. februar 2023 udtalt, at foreningen synes, at det er et fint lille projekt, som foreningen håber publikum vil blive glade for.

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) har i mail af 22. marts 2023 oplyst, at der ikke er indvendinger imod broen.

Matr.nr. 30a Holbæk Markjorder er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. september 2014 om fredning af Holbæk Fæld og er beliggende i delområde A.

Matr.nr. 30a Holbæk Markjorder er vist med gult omrids. Fredede områder med blå skravering.

Fredningsnævnet har været på besigtigelse den 23. marts 2023. Under besigtigelse deltog Bente Meehan, Dorte Harbo Jensen og Lars Brandt Christensen fra Holbæk Kommune. Ingen andre gav møde. Nævnet fik forevist, hvor broen ønskes placeret. Broen, der udføres i hårdt træ, bliver 20 meter lang. Hertil kommer platformen forenden, som vil være 3 x 6 meter, således at broens samlede længde bliver 23 meter. Broen bliver 2 meter bred. Der skal være gelænder i en den side og en lille kant på min. 10 cm. øvrige steder. Forpladsen mellem bro og sti bliver max. 20 m² og udføres i grus, der stampes fast. På forpladsen ønskes placeret et bænkebord. Etableringen af broen og forplads vil ikke være noget problem i forhold til de arter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven. De i bilag 5 til loven nævnte planter findes ikke på Holbæk Fæld.

Nævnets afgørelse:

At opføre en handicapvenlig bro i fredningens delområde A er ikke i strid med fredningsbestemmelserne. Fredningsnævnet lægger herved navnlig vægt på, at broen giver god mulighed for at opleve naturen. Nævnet lægger endvidere vægt på, at broen placeres i udkanten af fredningen tæt på bebyggelse, og at den ikke vil forekomme særlig synlig fra andre steder af fæleden eller i øvrigt vil være skæmmende.

De i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold taler ikke mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at opføre en bro med gelænder i den ene side og en mindre kant øvrige steder og med en platform forenden samt en forplads i grus med et bænkebord, alt som beskrevet i ansøgningen.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Natur og Miljø
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

FN-VSJ-038-2024
Den 7. oktober 2024

Holbæk Kommune har den 30. august 2024 ansøgt om dispensation til at opstille et læskur til geder på matr.nr. 31b Holbæk Markjorder, beliggende på Holbæk Fælled.

Af ansøgningen fremgår:

Ansøgning om dispensation til at opføre skur til geder i Holbæk Fælled fredningen

Holbæk Kommune ansøger hermed om tilladelse til at opføre et læskur på det fredede område, Holbæk Fælled. Skurets placering fremgår af kort, bilag 2.

Baggrund

To græsningsfolde i den nordlige del af Holbæk Fælled, fredningens delområde A, blev opført i 2021. Nu opfører Holbæk Kommune en tredje fold på "Vangoverdrevet" i Fælledens vestlige kant, ligeledes i delområde A. Folden vil have et areal på ca. 4,5 ha. De tre folde kan ses på kort, bilag 1.

I folden skal gå geder året rundt og æde det krat, som har bredt sig på overdrevet og som truer med at bortskygge den særlige overdrevsflora.

I Helhedsplan for Holbæk Fælled s. 22 står bl.a. følgende om Vangoverdrevet:

Vangoverdrevet ... omfatter overdrev og krat ... Området er i dag stærkt tilgroet, men ind imellem, i de lysåbne områder, vokser arter, som er karakteristiske for overdrev. For at give disse arter mulighed for at brede sig, og for at frilægge en lille sø i området, Overdrevssøen, vil det være nødvendigt at rydde en stor del af krattet ...

Gedeafgræsning kan evt. iværksættes efter en rydning, så genvækst holdes nede i årene efter.

Kommunen har efterfølgende vurderet, at en langsom, skånsom rydning ved hjælp af geder er at foretrække frem for en hurtig rydning med entreprenørmaskiner, som hidtil har været den almindelige metode. Geder trives godt på tørre skrænter/bakker og æder gerne grene og bark af buske og træer. Geder æder helst ikke tæt på jorden, hvorfor de ikke er en trussel for små, lave planter. Der vil højst komme til at gå 10 geder på arealet.

En forudsætning for at gederne kan være i folden året rundt er, at der opføres et mindre læskur.

Læskur

Det ansøgte læskur svarer til det mindste af de skure, der blev opført i kreaturfoldene på Fælleden, dvs. at det vil få et areal på 20 m². Yderligere mål fremgår af skitser, bilag 3.

Skurets sider beklædes med kalmarbrædder, taget dækkes med tjærepap. Skuret vil have to indgange.

Skuret placeres skjult af krat, så det ikke ses fra nærmeste sti.

Skuret ønskes opført snarest muligt, så det kan benyttes den kommende vinter.

Fredningen

Formålet med fredningen af Holbæk Fællede er:

- 1) at sikre og forbedre livsvilkår for fælledens flora og fauna,
- 2) at fastholde området som bynært naturområde og at styrke fælledens og de tilstødende grønne områders rekreative værdi, samt
- 3) at sikre en klar afgrænsning af Holbæks byområder i øst.

Inden for delområde A skal arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes.

Det ansøgte læskur er en forudsætning for, at kommunen bedst muligt kan pleje det botaniske overdrev, Vangoverdrevet, som ligger i fredningens delområde A.

Habitatnatur

Holbæk Fællede er ikke beliggende i eller i nærheden af et internationalt naturbeskyttelsesområde/Natura2000- eller fuglebeskyttelsesområde, og det ansøgte indebærer derfor ikke forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som sådanne områder er udpeget for.

Det ansøgte læskur vil til gengæld være medvirkende til, at kommunen kan forbedre et levested for arterne Spidssnudet frø og Stor vandsalamander, som er opført på habitatdirektivets bilag IV over arter, som er særligt sårbare og truede, og som yngler i små vandhuller som det, der ligger i den kommende fold på Vangoverdrevet. Gederne æder som nævnt træer og buske og hjælper således med at holde vandhullet lysåbent, så det egner sig som ynglevandhul.

Bilag 1.

Kort der viser foldene på Holbæk Fællede

Kortet er et udklip fra kort s. 21 i Helhedsplan for Holbæk Fællede. Foldenes afgrænsning er ikke fuldstændigt i overensstemmelse med virkeligheden.

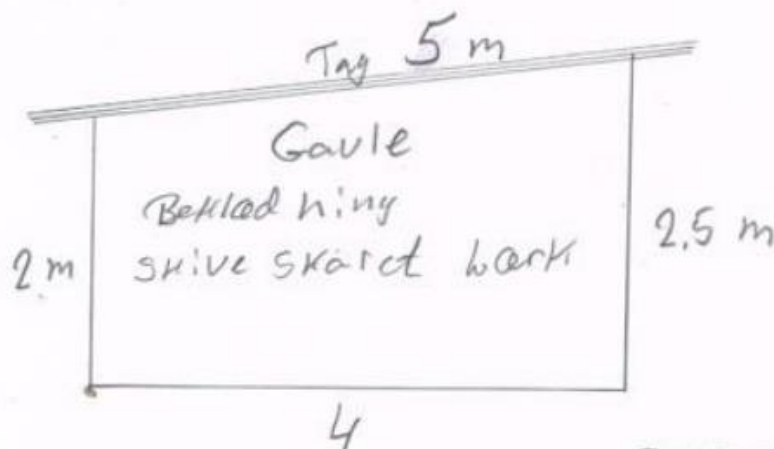
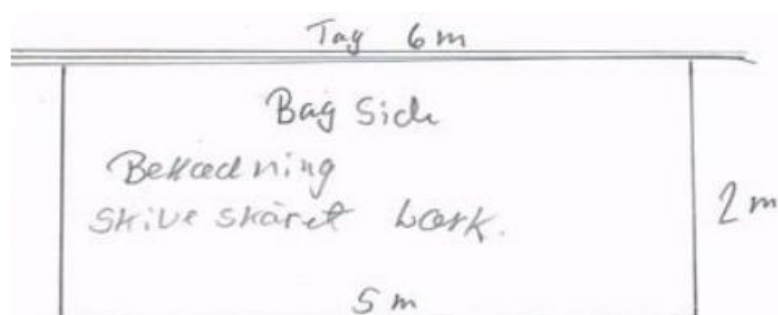
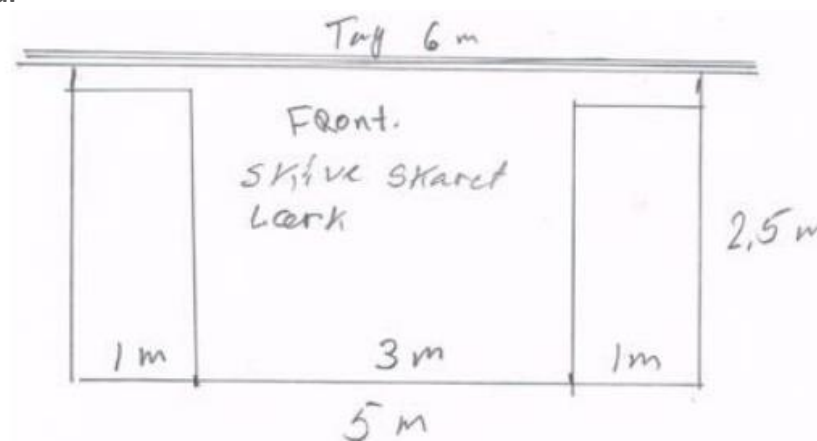
Bilag 2.

Luftfoto der viser skurets placering på Vangoverdrevet

Hegnet er markeret m. blå linje, læskuret m. blå firkant og rød cirkel.

Bilag 3.
Skitse af læskur

Holbæk Kommune har den 22. august 2024 meddelt dispensation til at opføre et skur til geder på Holbæk Fælled. Af dispensationen fremgår bl.a.:

Holbæk Kommune ønsker at opføre et læskur på et areal på Holbæk Fælled, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Areal er beliggende på matr.nr. 31b Holbæk Markjorder. Holbæk Kommune ejer matriklen, og er derfor både ansøger og myndighed.

...

Redegørelse

Holbæk Fælled er beliggende i Holbæk By, og har en varieret typografi. Store dele af Holbæk Fælled er beskyttet natur i form af overdrev, mose, eng og søer. Den mest dominerende naturtype arealmæssigt er overdrev. Vangoverdrevet er også hovedsageligt overdrev, der de fleste steder er temmelig tilgroet i tjørn og slåen. På lysåbne steder findes her dog rigtig fin overdrevsvegetation med arter som Hjertegræs, Bakketidsel, Håret høgeurt og Bredbladet timian. Holbæk Kommune har besigtiget arealet i 2022 og registreret plantearter. Dette kan ses her: <https://naturereport.miljoportal.dk/92786>

I 2021 er der etableret to græsningsfolde i den nordlige del af Holbæk Fæled, "Græsningsoverdrevet" og "Høengen". Nu opfører Holbæk Kommune en tredje fold på "Vangoverdrevet" i Fælledens vestlige kant. Folden vil have et areal på ca. 4,5 ha. ...

I folden på "Vangoverdrevet" skal gå geder året rundt og æde det krat, som har bredt sig på overdrevet, og som truer med at bortskygge den særlige overdrevsflora.

Kommunen har vurderet, at en langsom, skånsom rydning ved hjælp af geder er at foretrække frem for en hurtig rydning med entreprenørmaskiner, som hidtil har været den almindelige metode. Geder trives godt på tørre skrænter/bakker og æder gerne grene og bark af buske og træer. Geder æder helst ikke tæt på jorden, hvorfor de ikke er en trussel for små, lave planter. Der vil højst komme til at gå 10 geder på arealet.

Det vurderes, at naturplejen ved hjælp af geder ikke blot vil sikre mere lysåben natur på Vangoverdrevet, men også skabe mere biodiversitet ved at træer og buske veteraniseres ved gedernes bid, hvorved der vil blive skabt levesteder for svampe, insekter mv.

En forudsætning for at gederne kan være i folden året rundt er blandt andet, at der opføres et mindre læskur, jf. fastsatte krav om ly og læ til dyrenes. Det konkrete areal, hvor skuret ønskes placeret, er temmelig tilgroet og bliver således ikke placeret på veludviklet overdrevsvegetation

Dispensation i henhold til Naturbeskyttelsesloven

Arealet er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, idet der er tale om et beskyttet overdrev. Der må således ikke foretages ændringer i tilstanden af de beskyttede naturtyper, medmindre der kan opnås dispensation herfor i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

Ved en vurdering af om der kan meddeles dispensation, er det nødvendigt at se på om der er tale om et område, som ud fra fredningsmæssige hensyn vurderes som uden særlig interesse, for at man eventuelt kan acceptere, at der sker indgreb i dets tilstand, eller at det påtænkte indgreb i sig selv ikke skønnes at medføre nogen afgørende forrykning af tilstanden i området.

Ansøger har oplyst at gederne vil foretage en langsom og nænsom rydning af de tilgroede arealer og at dette forhold kan give bedre plads til nøjsomme lavtvoksende overdrevsarter, som findes i området. Ansøger har samtidig oplyst, at det ansøgte læskur er nødvendigt for at gederne kan være i folden året rundt og udføre naturpleje af arealerne.

Holbæk Kommune har ved løbende besigtigelser af arealet konstateret, at overdrevet er ved at blive overgroet med græs og derfor med tiden vil miste sin karakter af overdrev. Det er derfor nødvendigt, at arealet kontinuerligt plejes således at dette undgås.

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer Holbæk kommune, at gederne med deres afgræsning kan være med til at sikre arealerne mod at gro yderligere til krat. Det vurderes samtidig at denne pleje er mere skånsom for arealet, end andre former for pleje, hvorfor pleje med afgræsning af geder vil være at foretrække.

I forhold til læskuret har ansøger oplyst, at dette er nødvendigt for at dyrene kan gå der hele året rundt. Der er i den forbindelse henvist til fastsatte krav om ly og læ til dyrene, som fremgår af miljøstyrelsens naturplejeguide. Som det fremgår af denne guide, skal dyr der går ude hele døgnet i vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning hvor alle dyr samtidig kan hvile på tørt strøet leje eller naturlige forhold svarende til dette. På baggrund heraf vurderer Holbæk Kommune at læskuret er nødvendigt for at gederne kan gå ude på arealet hele året rundt.

Ansøger har om læskuret oplyst, at læskuret kun optager 20 m², samt at skuret placeres skjult af krat, så det ikke ses fra nærmeste sti. Det er Holbæk kommunes vurdering, at læskuret kun borttrænger overdrevsvegetation på et minimalt areal, samt at arealet, hvor skuret ønskes placeret ikke er et areal, der i dag har god flora.

På baggrund af ovenstående er det samlet set Holbæk kommunes vurdering, at etablering af det ansøgte læskur ikke medfører nogen afgørende forrykning af tilstanden i området og at læskuret derimod medvirker til en positiv opretholdelse af tilstanden på arealet, som stemmer overens med fredningen. Det er således Holbæk kommunes vurdering, at der kan gives dispensation til opførelse af det ansøgte læskur på de vilkår som fremgår af nærværende afgørelse.

Natura2000 og bilag IV-arter

Kommunen skal ifølge bekendtgørelse om internationale beskyttelsesområder vurdere om det, der gives dispensation til, kan påvirke internationale beskyttelsesområder væsentligt. Nærmeste Natura2000-område i den konkrete sag er habitatområdet Egernæs med holme og Fuglsø Sø i Lejre Kommune, ca. 5 km mod sydøst.

Det er Holbæk Kommune vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke dette eller andre Natura 2000-områder væsentligt. Der er i vurderingen lagt vægt på afstanden til nærmeste Natura2000-område og projektets omfang.

Kommunen skal også ifølge bekendtgørelsen vurdere, om det ansøgte vil beskadige eller ødelægge yngle-, rasteområder eller plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Der fældes ikke ældre træer med hulheder, sprækker eller løs bark eller nedrives bygninger med potenti-ale som yngle- eller rasteområde for arter af flagermus. Derfor vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af yngle- eller rasteområder for arter af flagermus.

Da projektet ikke berører åbne solbeskinnede skråninger, vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af yngle- eller rasteområder for Markfirben.

Der findes både Stor Vandsalamander og Spidssnudet frø på Holbæk Fælle. Da projektet ikke berører søer, vandhuller eller beplantninger i umiddelbar nærhed heraf, vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af yngle- eller rasteområder for padder.

Andre bilag IV-arter findes enten ikke geografisk i kommunen eller har levesteder, der er knyttet til beskyttede levesteder som § 3-beskyttet natur.

Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have negativ påvirkning af arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV.

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, og Danmarks Ornitologisk Forening har ikke udtalt sig om ansøgningen, men har haft lejlighed hertil.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse.

At opstille et læskur til geder som beskrevet i ansøgningen vil ikke være i strid med fredningens formål eller bestemmelser.

På baggrund af oplysningerne fra Holbæk Kommune vurderer nævnet, at de i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold ikke taler mod at give en dispensation.

Under hensyn hertil meddeler fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en dispensation til at opstille et læskur til geder som beskrevet i ansøgningen og på det i ansøgningen viste sted.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I sagens afgørelse har deltaget formanden, dommer Ole Stryhn, det af miljøministeren udpegede medlem, Rolf Dejløw, samt det af Holbæk Kommune udpegede medlem, Gunner Nielsen.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
og landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige,
rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.